

اللَّهُمَّ
الْحَمْدُ لِلَّهِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ

سخن نخست

پیشینه همایش

نگاهی به ۱۱ دوره برگزاری همایش بین‌المللی بانوان قرآن پژوه ۸

مسئولان و برگزارکنندگان

- ۱۴ بانوان قرآنی نمونه حقیقی «نور علی نور»
- ۱۵ ضعف تبلیغ در حوزه فعالیت‌های قرآنی بانوان
- ۱۶ همایش بانوان قرآن پژوه به دنبال ارائه راه‌های انگیزه‌بخش باشد
- ۱۷ تأثیرگذاری جهانی همایش با ارتقای کیفی پژوهش‌های قرآنی
- ۱۸ روزآمد بودن پایان‌نامه‌های قرآنی بانوان
- ۱۹ «زن به منزله قرآن است»
- ۲۱ توانمندسازی تشکل‌های قرآنی بانوان
- ۲۲ نقش مؤثر بانوان در تقویت نهضت قرآنی کشور
- ۲۳ جهانی کردن پژوهش‌های قرآنی کشور با نهضت ترجمه
- ۲۴ نقش حوزه‌های علمیه خواهران در پژوهش‌های قرآنی
- ۲۶ ضرورت تشکیل شورای بانوان قرآن پژوه
- ۲۷ یادی از «بانو مجتهده امین»
- ۲۸ تداوم فعالیت‌های بانوان در عرصه قرآنی؛ هدف نهایی همایش
- ۳۰ معیارهای انتخاب بانوان فعال قرآنی

پژوهشگران

- ۳۲ فرصتی برای همفکری درباره فعالیت‌های قرآنی بانوان
- ۳۳ محدودیت دسترسی بانوان به منابع پژوهشی
- ۳۵ ضعف نظام‌سازی فعالیت‌های قرآنی بانوان
- ۳۷ نقش مؤثر همایش در گرایش بانوان به فعالیت‌های قرآنی
- ۳۹ توسعه فرهنگ قرآنی نیازمند سرمایه‌گذاری بیشتر است
- ۴۰ بخش عترت به همایش بانوان قرآن پژوه افزوده شود
- ۴۲ منابع علوم قرآنی نیازمند بازنگری اند

هنرمندان

- ۴۴ غفلت از نگاه علمی به هنرهای قرآنی
- ۴۶ هنر مؤثرترین مبلّغ آموزه‌های قرآنی است
- ۴۷ آرامشی مضاعف در پرداختن به هنر قرآنی
- ۴۸ بهره‌گیری از ظرفیت جشنواره‌های تجسمی برای بازگرداندن اعتبار خط ثلث در ایران
- ۵۰ سهم اندک هنر از بودجه‌های قرآنی

مدیران و مربیان

- ۵۲ دروس اعتقادی و اخلاقی را جدی بگیریم
- ۵۳ نقش همایش در جهت‌دهی فعالیت‌های فردی و اجتماعی بانوان
- ۵۴ به دوستانم غبطه می‌خوردم...
- ۵۶ مؤسسات قرآنی بانوان نیازمند حمایت بیشترند
- ۵۸ تکریم بانوان قرآنی نباید محدود به همایش باشد

گزارش تصویری

سال نهم . شماره ۱۱۴ . اسفند ماه ۹۳

مدیر مسئول: حمید صابر فرزام

سردبیر: محمد محمودی

مدیر داخلی: صدیقه صادقین

مدیر هنری: زهرا شیرخانزاده

همکاران این شماره: لیلا محمدی،

تیمور کاکایی، زهرا ایرجی، سمیرا باباجهد

انصاری، داود کنشلو، امیرسجاد دبیریان، سمیه

عیادی و مریم رجبی

عکس: محمد نمازی، محمد نجفی، حسن

آقامحمدی، مجید فراهانی

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان قدس،

خیابان بزرگمهر، شماره ۸۵

پست الکترونیک: Rayehe@iqna.ir

خبرگزاری بین‌المللی قرآن

این شماره از رایحه با مشارکت شهرداری تهران

به چاپ رسیده است.

درد بی پایان بر زنان متعددی که اکنون در سراسر کشور، به تربیت
نوباوگان و تعلیم بی سوادان و تدریس علوم انسانی و آموزش فرهنگ

غنی قرآنی اشتغال دارند.

۱۳۶۰/۰۲/۰۴

صحیفه امام (ره) جلد ۱۴

احترام به زن این است که به زن فرصت داده شود تا آن نیروها و استعدادهای
عظیمی را که در درون هر انسانی خدای متعال به ودیعه نهاده است در سطوح مختلف
بروز کند؛ در سطح خانواده، در سطح جامعه، در سطح بین المللی، برای علم، برای دانش و
معرفت و تحقیق، برای تربیت و سازندگی.

بیانات در دیدار جمعی از بانوان قرآن پژوه کشور ۸۸/۰۷/۲۸

سخن نخست

بی‌شک تفکر و تدبیر در قرآن، مرحله‌ای مهم در کار هر پژوهنده قرآنی است؛ اما قرآن این کار را مختص محققان نمی‌داند، بلکه از همگان می‌خواهد تا در آیه‌های قرآن و در همه آفریده‌های خداوند تفکر کنند. در قرآن کریم می‌خوانیم: «کِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ؛ قرآن کتابی مبارک است که آن را به سوی تو نازل کرده‌ایم تا درباره آیات آن بیندیشند و خردمندان پند گیرند». تأمل در مفاهیم و عمل به قرآن نه تنها باعث تحول در زندگی شخصی و سعادت فرد مسلمان می‌شود، بلکه نجات امت اسلامی نیز وابسته به شناخت قرآن و عمل به برنامه‌های آن است. اما این شناخت چگونه حاصل می‌شود؟

اهتمام به مسئله پژوهش قرآنی، حمایت از آثار ارزشمند هنری در عرصه قرآن و توجه به فعالیت‌های قرآنی بانوان در حیطه آموزش، ترویج و تبلیغ از مهم‌ترین مسائل قرآنی کشور است که ضرورت این امور بر کسی پوشیده نیست چرا که این شناخت از طریق همین امور حاصل می‌شود. بانوان فرهیخته مسلمان با نگاه ظریف و موشکافانه خود می‌توانند در رسیدن به این شناخت بسیار مؤثر باشند.

باید تمام فعالیت‌های فرهنگی و دینی با محوریت ارتقاء و تکریم زن و خانواده شکل بگیرد این یک الگو و نگاه بنیادی است که سرمنشأ آثار و برکات بسیار زیادی خواهد بود که متأسفانه در گستره عظیم فعالیت‌های قرآنی که در سطح کشور انجام می‌شود، کمتر به این موضوع و نقش محوری بانوان پرداخته شده و کمتر مورد توجه و برنامه‌ریزی جدی قرار گرفته است در حالی که بانوان در همه امور قرآنی از آموزش سطوح مقدماتی تا عالی قرآن، امور پژوهشی و پرداختن

به ایجاد آثار هنری بزرگ به خوبی حضور خود را به نمایش گذاشته‌اند. بالا بودن تعداد بانوان حافظ کل قرآن کریم و استقبال گسترده آنان از مسابقات قرآن نیز بر این نکته صحنه می‌گذارد که بانوان در عرصه حضور دارند اما آنان که باید ادامه مسیر این ظرفیت عظیم را مشخص کنند دچار کم‌کاری هستند. قشر بانوان در جامعه طولانی‌ترین زمان و بیشترین تعداد جلسات قرآنی را برگزار می‌کنند و اگر آسیبی در این جریان باشد، اثرات منفی آن هم زیاد خواهد بود و در صورت طی مسیر درست آثار و برکات زیادی به همراه خواهد داشت.

همایش بین‌المللی بانوان قرآن پژوه که در دوازدهمین دوره مزین به عنوان «قرآن و امام زمان (عج)» است با همت برخی از مراکز و مؤسساتی که خارج از چارچوب وظایف خود به آن اهتمام ورزیدند، برگزار می‌شود که البته همکاری بسیار خوبی از طرف ارگان‌های دولتی و غیر دولتی در برپایی آن انجام می‌شود. در طی این سال‌ها، همایش ثابت کرده است که از چه اهمیت و جایگاهی برخوردار است و به جایی نزدیک می‌شود که مسئولان با اهتمام جدی در کنار این کار قرار بگیرند و در طول سال این جریان را رصد و پشتیبانی کنند. چرا که این گنجینه عظیم، سرمایه بسیار غنی برای مسئولان فرهنگی کشور می‌تواند محسوب شود.

جمهوری اسلامی ایران به عنوان ام‌القرای جهان اسلام باید بانوانی را در کشور تربیت کند که بتوانند برای بانوان دنیای امروز الگو و خانواده ایرانی برای خانواده‌های دنیای امروز اسوه باشند.

پیشین اللہ علیہ السلام قرآن مجید

۱۲۰ ہمایش بین المللی بانوان قرآن پڑوہ

پیشینہ ہمایش

نگاهی به ۱۱ دوره برگزاری همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه هر ساله به ابتکار مرکز فرهنگی بانوان قرآن‌پژوه وابسته به مؤسسه معارف اسلامی امام رضا(ع) و با همراهی سازمان‌ها و نهادهای همکار چون وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، شبکه قرآن و معارف سیما، شهرداری تهران، سازمان تبلیغات اسلامی و ... به جهت تجلیل و تکریم بانوان پژوهشگر و هنرمند در عرصه قرآنی کشور برگزار می‌شود. در این گزارش مروری بر ادوار گذشته این همایش داریم که در ادامه می‌خوانید:

نخستین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه

نخستین همایش بانوان قرآن‌پژوه سال ۸۲ همزمان با میلاد حضرت فاطمه زهرا(س) با حضور رئیس‌جمهور وقت و اهدای لوح سپاس به بانوان نمونه قرآنی برگزار شد و مسئولان برگزاری همایش نیز روز ۱۳ مردادماه با مقام معظم رهبری (مدظله العالی) دیدار داشتند و ایشان نیز با تشویق و تأیید این فعالیت قرآنی و با بیان این که هدف اصلی از همه این اقدامات، توسعه هدایت قرآنی است بر نقش بانوان و مادران در ترویج فرهنگ قرآنی تأکید و بیان کردند: «مادر خانه با قرآن آشناست، بچه‌های خود را به دور خود جمع می‌کند و برای آن‌ها قرآن می‌خواند، والده ما این‌طوری بود، صدای خوشی داشت و قرآن را می‌فهمید، عربی‌دان بود، داستان حضرت موسی(ع)، داستان حضرت ابراهیم(ع) و دیگر داستان‌های قرآن را از زبان مادرم شنیدم، ایشان قرآن می‌خواند و ما می‌نشستیم و گوش می‌دادیم، چنین کاری خیلی اثر می‌گذارد و فضا را قرآنی می‌کند».

اما در اولین دوره همایش نام کدام یک از بانوان برده شد. زینت قاجاردولو از تهران به عنوان خوش‌نویس قرآن کریم، ساکت مزیدی اصفهانی از شهرضا به عنوان مثبت‌کار قرآنی، زهرا رهنورد از تهران به عنوان نویسنده و هنرمند قرآنی، فاطمه پناهیان‌پور به عنوان تذهیب‌کار و هنرمند قرآنی و اردبیلی‌هستی از هرمزگان به عنوان هنرمند زرباف آیات قرآن کریم انتخاب شدند.

زینت‌السادات (علویه) همایونی از اصفهان به عنوان پیشکسوت در تفسیر و مفاهیم قرآنی، شهربانو صفری از مشهد به عنوان مفسر و مروج باسابقه قرآن کریم، سیده فاطمه سیدخاموشی (طاهایی) از مشهد به عنوان مفسر باسابقه قرآن کریم، صدیقه مقدسی از مشهد به عنوان مفسر و مدرس قرآن کریم و لاله افتخاری به عنوان پژوهشگر برجسته قرآن کریم معرفی و تجلیل شدند.

پروین یوسفی از تهران به عنوان داور و مربی نمونه قرآن کریم، پروین غضنفری از تهران به عنوان مدیر موفق قرآن کریم، آذر پنجه‌شاهی از تهران به عنوان حافظ نمونه قرآن کریم، پروین امیرآبادی از تهران به عنوان داور و

استاد تجوید قرآن کریم، ایمان صحاف از تهران به عنوان اولین قاری صاحب‌رتبه و داور قرآن کریم، نسرين نافذکلام از تهران به عنوان استاد تجوید و داور مسابقات قرآن، اعظم اعداوی‌الوند از تهران به عنوان مبتکر کتاب‌های آموزش قرآن مقطع دبستان و قرائت‌کننده نوارهای آموزشی برای اولین مدرسه مکاتبه‌ای قرآن کریم، فاطمه حسینی‌اعلائی از شهرری به عنوان اولین حافظ کل قرآن و از بانوان روش‌نند کشور و مربی نمونه قرآن کریم و فاطمه تمهیدی از سنندج به عنوان تذهیب‌کار و هنرمند قرآنی انتخاب شدند.

دومین همایش

دومین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه در سال ۸۳ با حضور رئیس‌جمهور وقت و مسئولان برگزاری این همایش برگزار شد که در این مراسم نیز از بانوان نمونه قرآنی با اهدای لوح سپاس تجلیل شد.

طاهره بابایی به عنوان پیشکسوت و مربی نمونه قرآن کریم، راضیه جمالی به عنوان قاری و مربی ممتاز قرآن کریم، ملک‌تاج رخشانی از زاهدان به عنوان مفسر و مروج قرآن کریم، عذرا آقازاده سلطانی از تهران به عنوان مروج و مدیر ممتاز قرآن کریم، زهرا عاصمی از کاشمر به عنوان مروج و مدیر قرآن کریم، سیده فاطمه شبیری از قم به عنوان حافظ ممتاز و نمونه قرآن کریم و سیده‌فوزیه حسینی از سنندج به عنوان مبتکر روش نوین در حفظ و آموزش مفاهیم قرآن کریم برگزیده شدند.

حسینی کله‌رودی از تهران به عنوان دانشمند ممتاز و پژوهشگر نوآور علوم و معارف قرآن کریم، فاتحه عظیم‌زاده‌ربیبی از تهران به عنوان پژوهشگر ممتاز علوم و معارف قرآن کریم، ملیحه طهماسبی از مشهد به عنوان مبتکر و کاشف تأثیر صوت قرآن کریم بر کاهش دردها، سیده‌وحیده رحیمی از قم به عنوان مفسر متخلق و پژوهشگر ممتاز قرآنی، زهرا آقامحمدشیرازی از تهران به عنوان نخستین تهیه‌کننده نرم‌افزار فرهنگ لغات قرآن با پنج ترجمه انگلیسی و طبیه ربانی به عنوان پژوهشگر و مترجم ممتاز معارف و علوم قرآن به زبان اسپانیایی انتخاب شدند.

سیده‌صدیقه صاحب‌کار از مشهد به عنوان مفسر و نویسنده توانمند تفسیر روان قرآن کریم، توران عبداللهیان از شیراز به عنوان مفسر توانمند پیشکسوت قرآن کریم، زهرا حیدری‌خلیل‌آبادی از کاشمر به عنوان مربی موفق ملقب به مادر حفاظ ایرانی، حمیده کریمی از روستای شمس‌آباد استان فارس به عنوان حافظ نمونه و مربی توانمند قرآن کریم، شایسته درویشی از سنج به عنوان حافظ داور و مدرس معارف قرآن کریم از اهل سنت و سکینه ساورخانی از زاهدان به عنوان مبلغ و مدرس توانای معارف قرآن کریم از دیگر بانوان قرآن پژوه کشورمان هستند.

اسعدپاز از آرژانتین به عنوان بانوی روشنفکر و ممتاز در نشر معارف قرآنی به زبان اسپانیولی، زهره بدرالدین از لبنان به عنوان مدیر و مربی نمونه قرآن کریم در کشور لبنان، دیان‌آرانکو (هاجر حسینی) از تگزاس آمریکا به عنوان مروج فرهنگ اهل بیت و مبلغ معارف قرآن کریم در اروپا و آمریکا، یولیا پیشکینا از روسیه به عنوان گوینده و نویسنده توانا و مروج ارزش‌های قرآن کریم به زبان روسی و لیلا ابراهیم‌اوا از ترکمنستان به عنوان مبلغ و مروج قرآن کریم و فرهنگ اهل بیت (ع) به زبان روسی از بانوان منتخب سایر کشورها هستند که در سومین دوره برگزیده شدند.

چهارمین همایش

چهارمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن پژوه در سال ۸۵ مصادف

شادی نفسی از تهران به عنوان مدرس، پژوهشگر و نویسنده برجسته قرآنی، زهرا اخوان‌صراف از قم به عنوان چهره‌ای درخشان در حوزه تدریس و پژوهش قرآنی، شهره شاهسوندی از مشهد به عنوان پژوهشگر شاخص در حوزه زبان‌شناسی قرآن کریم، صدیقه مهدوی‌کنی از تهران به عنوان پژوهشگر و صاحب‌نظر در علوم معارف قرآن کریم و سهیلا جلالی از تهران به عنوان مدرس و پژوهشگر ممتاز قرآنی انتخاب و تجلیل شدند.

همچنین مهین دخت (مژده) سالک مهدوی از تهران به عنوان هنرمند و نگارگر شاخص مفاهیم قرآن کریم، سبا سیدان‌جعفری از تهران به عنوان هنرمند و قلم‌زن نمونه قرآنی، ازهار شرکا از تهران به عنوان هنرمند و خوشنویس قرآن کریم، مهین افشان‌پور از تهران به عنوان هنرمند مینیاتور و پیشکسوت در عرصه هنرهای قرآنی، شهپرالسادات منصوری از شیراز به عنوان هنرمند و مرمت‌کار نسخه‌های خطی قرآن کریم و فاطمه طاهرریزی از تهران به عنوان مدیر فعالیت‌های قرآنی و مروج هنرهای قرآن مورد تکریم قرار گرفتند.

سومین همایش

سومین همایش بین‌المللی بانوان قرآن پژوه در سال ۸۴ با حضور نماینده ویژه رئیس‌جمهور وقت برگزار و از بانوان شاخص و قرآنی کشورمان با اهدای لوح تقدیر و جوایز قدردانی شد.

مینیژه آرمین از تهران به عنوان نویسنده توانا و هنرمند برجسته تدریس‌های قرآنی، مریم معصومی از تهران به عنوان هنرمند مینیاتور و تصویرگر برجسته مفاهیم قرآن کریم، سیده‌صغری حسینی از تهران به عنوان هنرمند و خطاط برجسته قرآنی، اکرم‌السادات حسینی از تهران به عنوان طراح و نگارگر موضوعات قرآنی و عذرا عقیقی بخشایشی از تهران به عنوان هنرمند خطاط و گرافیست برجسته آیات قرآنی برگزیده شدند.

فاطمه علائی‌رحمانی از تهران به عنوان استاد پژوهشگر ممتاز علوم و معارف قرآنی، مریم حاج‌عبدالباقی از تهران به عنوان مدرس ممتاز و پژوهشگر موفق معارف قرآن کریم، معصومه‌السادات

پنجمین همایش

پنجمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه در سال ۱۳۸۶ برگزار شد و بانوان پژوهشگر و هنرمند قرآنی با حضور دکتر غلامعلی حداد عادل رئیس وقت مجلس شورای اسلامی مورد تکریم و تجلیل قرار گرفتند.

زیبا کاظمی، الهه خاتمی، فرح کیمیاقلم، ثریا امین‌پور، مرضیه عرفانی، نسربین حمزه‌لو، ام‌البنین جعفری و فرزانه قانع از جمله هنرمندان برگزیده پنجمین همایش هستند و فتیحه فتاحی‌نژاد از تهران، اعظم پرچم از اصفهان، مهسا فاضلی از اراک، پروین بهارزاده از تهران، مرضیه یزدی از همدان، فاطمه یگانگی از مشهد، سولماز کاراندیش از شیراز و فرشته خوشدست از کرمان عنوان بانوی پژوهشگر و منتخب در پنجمین همایش را کسب کردند.

مائده ادیب‌زاده از قم، مسعوده فاضل‌یگانه از اصفهان، زهرا صمدنیا و زهرا منبری از سنج به عنوان مربیان، حافظان و قاریان برتر قرآن کریم تجلیل شدند و فوزیه از عیسی از چین، سعادت علیزاده از آذربایجان، فاطمه محمد از تایلند، سمیه یونس از آرژانتین، مارتاچا از مکزیک، سنا حسن‌قباچچی از عراق، ویولتسافزا از آلبانی و شریفه محسنی از افغانستان بانوان منتخب دیگر کشورها در پنجمین همایش بانوان قرآن‌پژوه بودند.

ششمین همایش

ششمین دوره این همایش سال ۱۳۸۷ با حضور آیت‌الله هاشمی رفسنجانی، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام برگزار و برگزیدگان تجلیل شدند.

مونس سیاح متولد ۱۳۵۲ عنوان «پژوهشگر ممتاز و نوآور در علوم و معارف قرآن کریم»، مهناز شایسته‌فر متولد ۱۳۴۳ در کرمانشاه عنوان «نویسنده توانمند و پژوهشگر و استاد ممتاز در زمینه هنر اسلامی و قرآنی»، سیمین‌دخت شاکری متولد ۱۳۳۹ در اراک عنوان «مدرس ممتاز و پژوهشگر فرهیخته در علوم و معارف قرآن کریم»، سهیلا پیروزفر متولد ۱۳۴۷ در شیروان عنوان «استاد و پژوهشگر ممتاز علوم و معارف قرآن کریم» و سیده‌فاطمه حسینی‌میرصفی متولد ۱۳۵۱ در اراک عنوان «استاد و پژوهشگر ممتاز علوم و معارف قرآن کریم» را به خود اختصاص دادند.

پریچه ساروی متولد سال ۱۳۳۹ در سوادکوه عنوان «چهره موفق در پژوهش علوم و معارف قرآن کریم»، سیده راضیه یاسینی متولد سال ۱۳۴۸ در تهران به

با سالروز ولادت کریمه اهل‌بیت(ع) با حضور رئیس‌جمهور وقت برگزار و در این مراسم نیز از بانوان پژوهشگر و هنرمند قرآنی تجلیل شد.

زینت‌السادات امامی از اصفهان به عنوان هنرمند ممتاز و آفریننده تابلوی نفیس و گرانقدر معارف، فاطمه کاشانی از تهران به عنوان هنرمند و خوشنویس قرآن کریم، زهرا نامور از تهران به عنوان هنرمند و نگارگر قرآن کریم، محترم پرن‌دین از کرمانشاه به عنوان تذهیب‌نگارگری و مینیاتور و زهره مهانی‌منش از مشهد به عنوان بانوی هنرمند و با استقامت و آفریننده آثار هنری در زمینه قرآن کریم معرفی شدند. نحله‌گروی از تهران به عنوان مدرس و پژوهشگر ممتاز در علوم قرآنی، ملیحه‌سادات سیدرضا از تهران به عنوان چهره موفق در تحصیل تدریس و پژوهش علوم و معارف قرآنی، نیکو دیالمه از تهران به عنوان مدرس و پژوهشگر ممتاز معارف قرآنی، ناهید ایزدی از اصفهان به عنوان مدرس و پژوهشگر موفق قرآنی و الگوی صبر و استقامت، سارا شمیزی از تبریز به عنوان نخستین بانوی مترجم منظوم قرآن کریم، فرزانه زبقی از تهران به عنوان نگارنده موفق و مولف تفسیر کامل قرآن برای نوجوانان، صدیق سلطانی از تهران به عنوان مبتکر روش نوین کتابشناسی قرآن و علوم قرآنی، محبوبه سقاب‌گندم‌آباد از مشهد به عنوان مفسر مدرس و پژوهشگر موفق علوم و معارف قرآنی و نگارچل‌امیرانی از زنجان به عنوان بانوی ممتاز در تبلیغ و ترویج معارف قرآنی هستند.

بتول مطهریان کامل از کاشان به عنوان مفسر، پیشکسوت و مربی نمونه قرآن کریم، فاطمه توکلی به عنوان مربی و نمونه الگوی استقامت و رفتار قرآنی، نیره مؤمن‌زاده از زابل به عنوان مربی و مبلغ معارف قرآن کریم، نگین رستمی از کردستان به عنوان حافظ ممتاز کل قرآن کریم از بانوان روش‌انداز اهل سنت و سمیه حاجعلی از تهران به عنوان داور و قاری ممتاز قرآن کریم عنوان‌های برتر این همایش را به خود اختصاص دادند.

گلفیا گنیوته‌نیوا از روسیه به عنوان مترجم قرآن کریم و آثار تفسیری به زبان تاتاری، عایشه عبدالرحمن از لبنان به عنوان نویسنده توانا و پژوهشگر ممتاز در سطح بین‌الملل، اقبال حدوتی از کوزوو به عنوان چهره ممتاز در زمینه تبلیغ نشر معارف قرآن کریم، ابتسام الکنانی از عراق به عنوان چهره موفق در زمینه تدریس معارف و علوم قرآنی، آمنه احسانی از افغانستان به عنوان پژوهشگر ممتاز معارف قرآنی و راضیه بتول نجفی از پاکستان به عنوان مفسر و مبلغ توانای معارف قرآن کریم در سطح بین‌الملل معرفی شدند.

هفتمین همایش

هفتمین دوره همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه برگزار شده و ویژه‌نامه‌ها را به سبب دیدار بانوان فعال قرآنی از سراسر کشور با مقام معظم رهبری، همه بانوان فعال قرآنی، منتخب همایش شناخته می‌شوند.

هشتمین همایش

هشتمین دوره این همایش با حضور علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی و محمدباقر قالیباف، شهردار تهران در سالن همایش‌های برج میلاد برگزار و طی آن از منتخبان قرآنی در عرصه‌های مختلف قدردانی شد.

در این دوره از برگزاری همایش سیده فاطمه، دل‌آرا نعمتی پیرعلی، مریم قبادی، فروغ پارسا، مژگان سرشار، مرضیه محمدزاده، اکرم دینانی دردشتی، سلینا پوریا، سارا میرنظامی، لیلا عباسی بیجار، معصومه امیراینانلو، زینب عارفی، فاطمه ایزدی سفیددشتی، خدیجه غلامی، آرزیتا ملک‌نیا و فاطمه ابراهیمی تجلیل شدند.

نهمین همایش

نهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه ۲۶ آبان‌ماه سال ۱۳۹۰ با حضور نفرت برتر و قرآن‌پژوهان و محققان در سالن‌های همایش‌های بین‌المللی برج میلاد با حضور علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی، لاله افتخاری، رئیس فراکسیون قرآن و عترت مجلس شورای اسلامی و محمدباقر قالیباف، شهردار تهران برگزار شد و در این همایش مراسم نکوداشت مرحومه خانم زهرا روستا مفسر قرآن کریم نیز برگزار شد.

در بخش پژوهشگران برجسته قرآن کریم نهمین دوره همایش بانوان قرآن‌پژوه، سعیده غروی از قم به عنوان پژوهشگر و مدرس موفق معارف قرآن کریم، سوسن آل‌رسول از کرج به عنوان پژوهشگر برجسته و مدرس توانای علوم و معارف قرآن کریم، مینا شمخانی از اهواز به عنوان پژوهشگر و نویسنده توانا و مدرس علوم و معارف قرآن

عنوان «پژوهشگر ممتاز و هنرمند قرآنی در زمینه نگارگری»، فریبا مقصودی متولد سال ۱۳۴۰ در کرمانشاه عنوان «بانوی قرآن‌نویس و کاتب کل قرآن کریم در سه دوره»، مهپاره اکبری متولد سال ۱۳۳۱ در مریوان عنوان «هنرمند قرآنی در زمینه سوزن‌دوزی» و لیلی منتظری متولد سال ۱۳۵۲ در تهران به عنوان «هنرمند و خوشنویس آیات قرآن کریم» انتخاب شدند.

حکیمه کرمی متولد سال ۱۳۴۵ در تهران به عنوان «هنرمند قرآنی در زمینه تذهیب و نگارگری»، خدیجه فلاحی متولد سال ۱۳۳۰ در نیشابور به عنوان «هنرمند و خوشنویس آیات قرآن به خط ثلث»، سیمین ونهری متولد ۱۳۵۲ در اصفهان عنوان «هنرمند قرآنی در زمینه قلمزنی»، اکرم جمشیدیان متولد سال ۱۳۳۳ در اصفهان عنوان «مدیر موفق و نویسنده و مروج علوم و معارف قرآن کریم» و خانم نسرین معینی (فومنی) متولد ۱۳۴۱ در تهران عنوان «مدیر موفق و حافظ کل قرآن کریم» را کسب کردند.

زهرا بیگدلی‌شاملو با عنوان «مفسر و معلم توانمند و بانوی ممتاز جهت ترویج معارف قرآن کریم»، فروغ دانشور با عنوان «مربی و داور موفق قرآن کریم»، پروین اختر با عنوان «مربی توانمند و مدیر موفق قرآن کریم» برگزیده شدند.

همچنین آنالورا هبه اسمیت «بانوی ممتاز در عرصه ترویج فرهنگ و معارف قرآن کریم در کشور اروگوئه»، امرایمن الفکی بشیر «چهره‌های ممتاز در علوم و معارف قرآن کریم در کشور سودان» تکریم، ریاضه نظمین از سریلانکا «بانوی ممتاز در ترویج فرهنگ معارف قرآن کریم و بینان‌گذار چند موسسه فرهنگی قرآنی در کشور سریلانکا»، ندا الاحمد «حافظ کل قرآن کریم و بانوی ممتاز در عرصه ترویج و علوم قرآن کریم در کشور عربستان»، سبیکا متانی از آمریکا «مروج و مبلغ فرهنگ معارف قرآن کریم در کشور آمریکا»، مدیحا امامی «بانوی ممتاز در زمینه ترویج و تبلیغ معارف قرآن کریم در کشور بوسنی»، هولیا آلپر «بانوی ممتاز در معارف و علوم قرآن کریم در کشور ترکیه» و حوا باری «بانوی ممتاز در زمینه ترویج معارف قرآن کریم در کشور گینه آفریقا» از برگزیدگان همایش هستند.

وقت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مدیران و مسئولان اجرایی کشور در برج میلاد برگزار و در این همایش از ۲۲ نفر از برترین بانوان در حوزه فعالیت‌های قرآنی تجلیل شد.

مژگان سخی مطلق، ملیحه پورستار، صدیقه میرشمسی، نصرت نیل‌ساز، کیوان احسانی، عاطفه زرسازان خراسانی، معصومه ریعان، مرضیه توانگر، محبوبه پورقدیری، زهرا اسکندری، صدیقه سلمان، سهیلا لشگری، مریم قاسم‌احمد، عاطفه حیرت، حمیده خاتون هلال‌بهر، شایسته ارشدی، طاهره لطیفی، ریحانه قاسمی و زکیه عبداللهیان از تکریم‌شدگان هستند.

مونا مشکوری از عراق، فاطمه جعفری از هندوستان، پاجایاوا مولده از تاجیکستان و زینب مصطفی‌البرجی از لبنان از تجلیل‌شدگان بخش بین‌الملل این همایش هستند.

یازدهمین همایش

یازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، پنجشنبه ۲۲ اسفندماه با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسن خمینی، حجت‌الاسلام والمسلمین حشمتی، معاون قرآن و عترت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، حجت‌الاسلام والمسلمین محسن قرائتی، محمداقربالیاف شهردار تهران، احمد مسجدجامعی، عضو شورای اسلامی شهر تهرانو جمعی از مسئولان و اعضای جامعه قرآنی در سالن همایش‌های بین‌المللی برج میلاد برگزار شد.

در یازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه از اعظم پویازاده، مریم‌ایمانی خوشخو، طلعت حسنی بافرانی، بی‌بی‌سادات رضی‌بهابادی، نفیسه فقیهی‌مقدس، مرجان نجفی و شایسته پزشکیان، در بخش هنرمندان قرآنی به زهرا (فرزانه) جعفری، زهرا رحیمی، سیده‌فهمیه کاظمی‌یزدی، فرحناز محمدی‌یکتا، اکرم‌سادات روحانی و در سایر بخش‌ها نجله خندق، خدیجه گرشاسی، مریم قنبرپور، طاهره موسوی، لیلا صندوقی، فریبا ضرغامی، ژاله حیدری‌مقدم و سمیرا قنبری تجلیل شدند.

کریم، رقیه صادقی‌نیری از تبریز به عنوان مدرس ممتاز و پژوهشگر موفق معارف قرآن کریم، فروغ‌السادات سجادی‌فر از اصفهان به عنوان پژوهشگر موفق و محقق و مدرس توانمند علوم و معارف قرآن کریم و زهرا لوکه علیخان از دزفول تکریم شدند.

در بخش چهره‌های شاخص هنری نهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه نیز، مینا صدری به عنوان پژوهشگر هنرمند توانا در زمینه نگارگری آیات قرآن کریم، فائزه بهبودی به عنوان هنرمند توانا در زمینه تذهیب آیات قرآن کریم، مهرناز قربان‌پور به عنوان خوشنویس توانای آیات قرآن کریم به خط نسخ، لیلا وزیری به عنوان خوشنویس توانای آیات قرآن کریم به خط ثلث، سیده باهره پاکدامن به عنوان خوشنویس توانای آیات قرآن کریم در رشته معلی و مرضیه پاشایی به عنوان هنرمند توانا در زمینه تذهیب و نگارگری آیات قرآن کریم تکریم شدند.

نهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه در بخش مبلغان و مروجان قرآن کریم از عدرا جلالی - افتخاری به عنوان الگوی صبر و استقامت، مبلغ و معلم توانای معارف قرآن کریم، غصون مسلمی به عنوان حافظ کل و داور موفق مسابقات قرآن کریم، زیبا پرهیزکار به عنوان مربی و مدیر و مروج معارف قرآن کریم، سیده‌زهرا موسوی به عنوان مربی نمونه و پژوهشگر موفق معارف قرآن کریم، صبا خاوریان به عنوان قاری ممتاز و برجسته قرآن کریم از خواهران اهل سنت، معصومه علائی به عنوان حافظ کل قرآن کریم، ملیحه احمدی‌فر به عنوان حافظ کل قرآن کریم و مدیر و مربی توانا، سکینه دیوجی به عنوان بانوی فعال در ترویج معارف قرآن کریم، رباب زبیدی به عنوان مروج اخلاق و مبلغ قرآن کریم، زهراء الورغی به عنوان مروج معارف قرآنی در کشور تونس و ام ناصر محمدناصر به عنوان مروج معارف قرآن کریم در کشور عربستان تکریم کرد.

دهمین همایش

دهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه ۲۸ دی‌ماه ۱۳۹۱ با حضور علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی، سیدمحمد حسینی، وزیر

مجلس شورای اسلامی ایران

۱۲۷ هجری قمری
مجلس بین المللی
بانوان قرآن پژوه

مسؤلان و برکزارکنندگان

بانوان قرآنی نمونه حقیقی «نور علی نور»

حجت‌الاسلام والمسلمین احمد احمدی
دبیر همایش

بگستراند از این نور ناب، درخشنده و پرفروغ سازد. یعنی بانوی بزرگواری را بنگریم که در اثر ممارست با قرآن کریم در آغاز، خود ضمیری پاک و پالوده بدست آورده است و این پاکی در وی رسوخ یافته و سپس بر پایه همان تربیت نورانی به تربیت فرزند یا فرزندان خویش پرداخته و آن‌ها را با دقت تمام واپاییده و رشد داده است، آن‌گاه به سوی پیرامونیان خویش از همسر، برادر، خواهر، همسایه و دوردستان رفته و آن‌ها را در کنف آموزش و تربیت خویش گرفته و آرام و گاه حتی خاموش با رفتار پرمعنی و برخورد پارسایانه خود که گاهی از رفتار مردان نافذتر و گیراتر است آن‌ها را برکشیده و بالنده است.

آیا این چشمه نوری که به وسیله بانوان از درون برخی خانه‌ها و خانواده‌ها جاری شده و تافته است و آثار معنوی و تربیتی آن به تدریج، بسیاری از خانواده‌های دیگر را روشن و سیراب ساخته است «نور علی نور» نیست؟ آری دل‌های تابناک بانوانی که قرآن را فرا می‌گیرند و تعلیم می‌دهند به حق نمونه روشن «نور علی نور» است و اکنون همایش بانوان قرآن‌پژوه که شمیم دل‌نواز آن برای دوازدهمین سال مشام جان‌ها را می‌نوازد فرصتی برای به هم پیوستن این مصداق‌های بارز آن نور علی نور است و وه که چه تجمع نورپاشی در این همایش، همانند سال‌های گذشته بانوان فرهیخته قرآن‌پژوه از داخل و خارج کشور، دستاوردهای گرانبه‌تر تحقیقی و هنری خویش را عرضه کرده‌اند که از آن میان شماری گزینش شده و مورد تکریم ویژه قرار می‌گیرند و از آثار بقیه در مجله بشارت و بینات استفاده خواهد شد. پاداش این حضور و آن تلاش علمی و هنری همگان را از خداوند کریم مسئلت داریم.

قرآن کریم، ریسمان استوار و دستاویز مستحکمی است که خدایش به سوی زمین فرو افکنده است، تا بندگانش به آن چنگ زنند و به بهشت قرب وی فرا روند و در جایگاه صدق «عند ملیک مقتدر» بیارمند. خوان گسترده‌ای است که جان‌های آماده را از نعمت‌های رنگارنگ ظاهری و باطنی سیر و سرشار می‌سازد. بار سنگین امانت، که هر کس آن چنان که زبینه و فراخور آن است بردارد و نگاه دارد، از بلندپایگان و اشراف این امت خواهد بود، زیرا پیامبر خدا(ص) فرمودند: «اشرف امتی حملة القرآن و اصحاب اللیل»؛ اشراف امت من حاملان قرآن و شب‌زنده‌دارانند. نوری است که در هر دلی بتابد و آن دل شأن آن را درست واپاید، خدایش عذاب دوزخ نچشانند که صادق آل محمد(ص) فرمودند: «لا یعذب الله قلباً و عی القرآن». همین نور در هر خانه‌ای فروزان باشد فرشتگان آسمان آن خانه را به یکدیگر می‌نمایانند، آن چنان که زمینیان اختران درخشان آسمان را به هم نشان می‌دهند.

اکنون نیک بنگریم که این نور در دلی پاک و دامنی تابناک، تابیدن گرفته است و آن هر دو را درخشان و فروزان ساخته است؛ تا نخست خود را و سپس پرودگارتان دامن خویش را و آن‌گاه پیرامونیان را تا آن‌جا که شعاع گسترده این صبح تابناک دامن

ضعف تبلیغ در حوزه فعالیت‌های قرآنی بانوان

حجت‌الاسلام والمسلمین محمد عبداللهمیان

دبیر علمی همایش

است که اگر این آثار چاپ شود بعد بین‌المللی خواهد داشت.

دوازدهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه نیز با رویکرد ویژه و خاصی تحت عنوان «قرآن و امام‌زمان (عج)» برگزار می‌شود و امیدواریم با برپایی این همایش شناخت جدیدی نسبت به امام‌زمان (عج) بین بانوان ایجاد شود تا بتوانیم با این معرفت جدید، نزدیکی بیشتری به امام قائم (عج) پیدا کنیم.

امیدواریم دستگاه‌های قرآنی و متولی امور فرهنگی نسبت به این امر عنایت داشته باشند که بیش از نیمی از جمعیت کشور ما بانوان هستند و نقش بی‌بدیل بانوان در تربیت خانواده و فرزندان بر کسی پوشیده نیست؛ چنانچه برخی از مسئولان، تاکنون نیز نسبت به این مسئله، توجه کرده و زمینه تشویق بانوان در امور قرآنی را فراهم کرده‌اند.

همایش بانوان قرآن‌پژوه که هر ساله در راستای توجه بیشتر به فعالیت قرآنی بانوان برگزار می‌شود، چندین دستاورد قرآنی در این حوزه داشته است که دستاورد اول آن معرفی بانوان شاخص و ممتاز بوده است؛ بانوانی که فعالیت ویژه‌ای در زمینه قرآنی داشته‌اند زمانی که در این همایش معرفی و تجلیل می‌شوند در سطح شهرستان و استان خود و حتی در سطح بین‌المللی نیز مطرح می‌شوند و در این صورت مسئولان و دیگر شخصیت‌های شهرستانی و استانی از آن‌ها برای شرکت در برنامه‌های قرآنی دعوت می‌کنند که همین امر موجب رونق بهتر فعالیت‌های قرآنی می‌شود.

دستاورد دوم این همایش در زمینه جمع‌آوری آثار بانوان قرآن‌پژوه است؛ در حالی که تا قبل از این، کسی اطلاع نداشت چه تعداد پایان‌نامه و اثر قرآنی در کشور داریم، این همایش موجب شد تا تعداد پایان‌نامه‌های قرآنی استخراج شود و البته این کار موجب می‌شود تا دیگر، موسازی‌کاری در انجام تحقیقات و پژوهش‌های قرآنی وجود نداشته باشد.

دستاورد سوم این همایش در حوزه هنر بوده است و آثار بانوان هنرمند که در رشته‌های مختلف هنری فعالیت داشته و مدرس و استاد هنر بوده‌اند، جمع‌آوری شده تا این اساتید و هنرمندان قرآنی برای ادامه فعالیت قرآنی خود تشویق شوند.

یک جلد تفسیر قرآن با عنوان «جمال» نیز به چاپ رسید و هزاران اثر قرآنی ممتاز از بانوان گردآوری شده

فضای قرآنی کشور رو به تکامل، رشد و بالندگی است، اما در حوزه فعالیت قرآنی، بانوان از دستگاه‌های حمایت‌کننده و تشویق‌کننده، حمایت چندانی نمی‌بینند، با این حال بانوان قرآنی با توجه به انگیزه ذاتی، استقامت و صبری که در امور دارند، فعالیت‌های قرآنی خود را بدون انتظار حمایتی دنبال می‌کنند و شاید سه برابر آقایان نیز حضور فعال در عرصه‌های قرآنی دارند.

بانوان قرآنی هم در دانشگاه‌ها و هم در حوزه تبلیغ، ترویج و تفسیر قرآن رشد چشم‌گیری داشته‌اند تا جایی که هم‌اکنون در مرکز گنجینه «نور» بیش از ۲۰ هزار پایان‌نامه قرآنی داریم که بیش از سه چهارم این پایان‌نامه‌ها متعلق به بانوان است. بانوان با انگیزه ذاتی و علاقه‌ای که به معارف قرآن کریم داشته‌اند کار فعالیت‌های قرآنی را پیش برده‌اند، این در حالی است که از نگاه حاکمیتی و دستگاه‌های دولتی، بانوان در رتبه دوم صف فعالیت‌های قرآنی کشور قرار داده شده‌اند و امیدواریم روزی به ارزش‌گذاری واقعی در حوزه فعالیت‌های قرآنی بانوان برسیم.

یکی از کمبودهایی که در حوزه فعالیت قرآنی بانوان وجود دارد به حوزه تبلیغ بازمی‌گردد و متأسفانه به حوزه تبلیغ بانوان توجه چندانی صورت نمی‌گیرد در حالی که بانوان به خوبی با زبان محبت، احساس و با عاطفه‌ای که دارند، می‌توانند حقایق قرآن را بر دل دختران و پسران نوجوان بنشانند؛ در زمینه اعزام مبلغ و باز کردن فضا و زمینه تبلیغ بانوان به شدت کمبود داریم که باید فکر جدی در این زمینه شود.

همایش بانوان قرآن‌پژوه به دنبال ارائه راه‌های انگیزه‌بخش باشد

احمد مسجدجامعی

عضو شورای اسلامی شهر تهران

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، پس از ۱۲ سال از برگزاری، جایگاه خود را در سطح ملی و بین‌المللی پیدا کرده است و به اعتقاد بنده این همایش تاکنون به خوبی پیش رفته و توانسته است تا حدود زیادی به اهداف و چشم‌اندازی که برای آن متصور شده است، دست یابد.

برگزاری این همایش توسط بخش غیر دولتی یکی از ویژگی‌های همایش بانوان قرآن‌پژوه است و به همین دلیل است که طی سال‌های متوالی در یک خط صعودی به فعالیت خود ادامه می‌دهد.

برگزاری همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، فعالیت به‌جا و اثرگذاری بوده است، البته هر حرکت مانا و اثرگذاری برای ادامه حیات نیاز به حمایت و کمک دارد که جا دارد نهادهایی که می‌توانند به این همایش کمک‌هایی داشته باشند از این کار دریغ نوزند.

بانوان، بخش بزرگ و نیمی از جامعه اسلامی ما را تشکیل می‌دهند که نیاز به فعالیت‌هایی از این دست و اختصاص همایشی ویژه دارند و باید تلاش شود تا فعالیت‌های قرآنی بانوان بیشتر از قبل شود. زمانی که بانوان احساس کنند در زمینه‌های مختلف، فعالیت‌های خاص برای آنها در نظر گرفته می‌شود، به طور قطع، انگیزه‌های زیادی را برای حضور بیشتر و فعال‌تر در جامعه پیدا خواهند کرد.

اینکه آثار و فعالیت‌های بانوان در عرصه فعالیت‌های قرآنی پذیرش و به مسابقه گذاشته می‌شود حرکتی بسیار اثرگذار است که علاوه بر دیده شدن فعالیت‌های آنها باعث ترغیب هرچه بیشتر برای فعالیت‌های فاخر قرآنی خواهد بود.

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، طی سال‌های گذشته تأثیرات بسیاری در ارتقای فعالیت‌های قرآنی بانوان داشته و امیدواریم در دوازدهمین دوره این همایش نیز شاهد حضور خوب بانوان فعال قرآنی و نمایش دستاوردهای نوینی در این زمینه از آنان باشیم.

تأثیر گذاری جهانی همایش با ارتقای کیفی پژوهش‌های قرآنی

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدرضا حشمتی

معاون قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

نکته مهم دیگر این است که نباید بر این باور باشیم که تنها راه گسترش و ترویج فعالیت‌های قرآنی برپایی همایش است، در صورتی که روش‌های دیگری هم برای ترویج و گسترش فعالیت‌های قرآنی در بین بانوان وجود دارد؛ برگزاری نشست‌های هم‌اندیشی تخصصی و دوره‌ای، برپایی کارگاه‌های آموزشی با حضور برترین اساتید و ... از جمله برنامه‌ها جهت گسترش فعالیت‌های قرآنی است؛ با طراحی پایگاه‌های اطلاع‌رسانی، تهیه نشریات تخصصی، ترجمه اثرهایی با کیفیت و ... می‌توان اثرات خوبی را برجا گذاشت. برپایی همایش، تنها یک اثر تبلیغی و تشویقی دارد باید برای دیگر جوانب نیز برنامه‌های خاصی را در نظر گرفت.

با توجه به اینکه در سایر کشورهای اسلامی توجه چندانی به بانوان و فعالیت‌های قرآنی آن‌ها نمی‌شود، به همین دلیل برپایی همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه در ایران اسلامی، منحصر به فرد است و لذا وقتی بانوان سایر کشورها از برگزاری چنین همایشی مطلع می‌شوند و اینکه چندین هزار پایان‌نامه قرآنی توسط بانوان به نگارش درآمده است، بسیار برایشان جالب و غیرمنتظره خواهد بود. در این عرصه باید پیش از این فعالیت داشته باشیم؛ چرا که بُرد جهانی آن می‌تواند فوق‌العاده باشد.

اگر بانوان کشورمان، قرآنی شوند باعث خواهد شد تا تمام اعضای خانواده در سلامت معنوی کامل قرار گیرند؛ بانوان، محور اصلی خانواده‌ها هستند. به نظر من باید بر روی این ظرفیت به مراتب بیشتر از این کار شود تا کارکرد اصلی خود را پیدا کند.

اما با تمام این توصیفات، سطح فعالیت‌های قرآنی بانوان از سطح بالایی برخوردار نیست و حتماً باید ارتقاء یابد، اما این ارتقاء، کمی نیست؛ چرا که این ارتقاء طی سال‌های گذشته رخ داده است؛ تعداد بالای مقالات و پایان‌نامه‌های ارائه شده حکایت از این موضوع دارد و حجم آن قابل توجه است، اما پایان‌نامه‌ای که بتوان آن را چاپ و در سطح دنیا منتشر کرد، کمتر پیدا می‌شود. سطح علمی این فعالیت‌ها باید ارتقاء یابد همچنین امور هنری در عرصه قرآنی نیز باید گسترش یابد به طور نمونه در حال حاضر خوشنویسی که بتواند قرآن را با خط زیبا بنویسد در بین آقایان زیاد است، اما در بین بانوان تعداد بسیار محدود است.

روز آمد بودن پایان‌نامه‌های قرآنی بانوان

حجت‌الاسلام والمسلمین احمد عابدی

عضو هیئت علمی همایش بانوان قرآن‌پژوه

روز آمد بودن و تطابق داشتن با نیاز امروز جامعه نیز از ویژگی‌های پایان‌نامه‌ها و پژوهش‌های قرآنی هستند، گرچه مواردی در این تحقیقات، تحقیق‌های بنیادی است، اما غالباً این تحقیقات مربوط به معضلات فکری و فرهنگی جامعه هستند که در حل آن‌ها کمک می‌کنند و قدمی در راه رفع آن‌ها خواهد بود.

در دوازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه معمولاً تمام پایان‌نامه‌هایی که این اواخر در سطح کشور چه در دانشگاه‌ها و چه در حوزه‌ها تألیف شده‌اند، جمع‌آوری شده و مورد داوری و بررسی قرار گرفته است. همچنین کارهای قرآنی به عنوان تک‌نگاری‌هایی که در حوزه قرآن انجام شد، نیز مورد ارزیابی قرار گرفتند.

داوری آثار رسیده به دبیرخانه همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه براساس ضوابط متعدد و مشخص شده‌ای انجام شده است که یکی از این معیارهای داوری، انجام تحقیقات براساس آئین‌نامه‌ها و ضوابط یک تحقیق عالمانه بوده است؛ این که چقدر به کارهای مستندسازی پرداخته شده است. ارجاعات پایان‌نامه دقیق بوده یا نه؟ آیا پایان‌نامه صرفاً گردآوری بوده یا علاوه بر گردآوری، مؤلف دارای نوآوری هم بوده است از دیگر ملاک‌های داوری آثار بوده است.

فهرست‌بندی، فصل‌بندی، استفاده درست از آیات و روایات و ابتکار و نوآوری و ... از دیگر ملاک‌های داوری این آثار بوده است و براساس این ملاک‌ها بهترین آن‌ها انتخاب شده است. علاوه بر این میان این آثار، آثاری که به کارهای فکری، اعتقادی و اندیشه پرداخته باشند جنبه امتیاز خاص دارند و براساس آن، امتیاز ویژه‌ای به آن‌ها تعلق گرفته است.

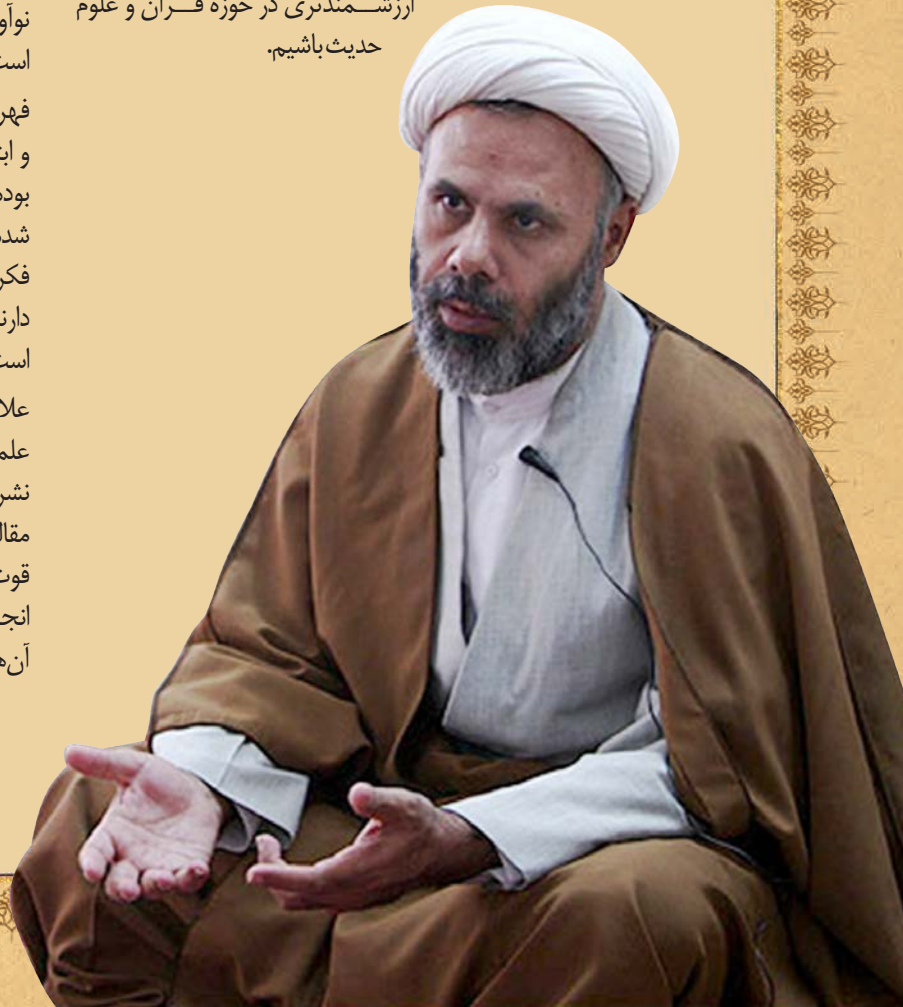
علاوه بر پایان‌نامه‌ها و تک‌نگاری‌ها اگر کسی تعداد مقالات علمی-پژوهشی متعدد داشته باشد یا مقالات چاپ شده در نشریات معتبر بین‌المللی و یا تعداد مراجعه فراوان به یک مقاله در سایت‌های مختلف وجود داشته باشد، ملاک‌های قوت و اعتبار کار پژوهشی است و براساس این‌ها داوری‌ها انجام شده و بهترین مقالات انتخاب شده که از نویسندگان آن‌ها در روز برگزاری همایش تجلیل می‌شود.

فعالیت‌های قرآنی یکی از امتیازات جمهوری اسلامی ایران است و در هیچ جای دنیا مشابه همایش‌های قرآنی که در جمهوری اسلامی ایران به منظور تکریم شخصیت‌های قرآنی کشور برگزار می‌شود، وجود ندارد؛ در این همایش که هم‌اکنون در دوازدهمین دوره آن هستیم از بانوانی که پایان‌نامه، کتاب، مقاله، اثر هنری و یا هر نوع فعالیت قرآنی دیگری دارند، تجلیل می‌شود.

پایان‌نامه‌هایی که هم‌اکنون در کشور تألیف می‌شوند در سطح بالایی هستند و پایان‌نامه‌های دکتری معمولاً دارای ارزش چاپ بوده و قابلیت تبدیل شدن به کتاب‌های مفید و تحقیقی دارند. پایان‌نامه‌هایی که در مقطع کارشناسی ارشد چه در حوزه و چه در دانشگاه نوشته می‌شوند نیز گذشته از این که برای خود نویسنده به عنوان آغاز و شروع یک کار پژوهشی است، نقاط خوبی را برای پژوهش‌ها و تحقیق‌های آینده قرآنی مشخص می‌کند.

تجلیل از نویسندگان پایان‌نامه‌ها یا پژوهش‌های قرآنی، خود تشویقی است برای این که روز به روز شاهد آثار فاخرتر و ارزشمندتری در حوزه قرآن و علوم

حدیث باشیم.

«زن به منزله قرآن است»

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدرضا نوراللهیان

دبیر بخش بین‌الملل همایش

جهانی را در اندیشه و فکر مردانه خود تسخیر کرده است و هر ساله میلیون‌ها نفر عاشقانه در اربعین حسینی به کربلای معلی می‌روند، ایشان نیز در دامن زن تربیت شده است.

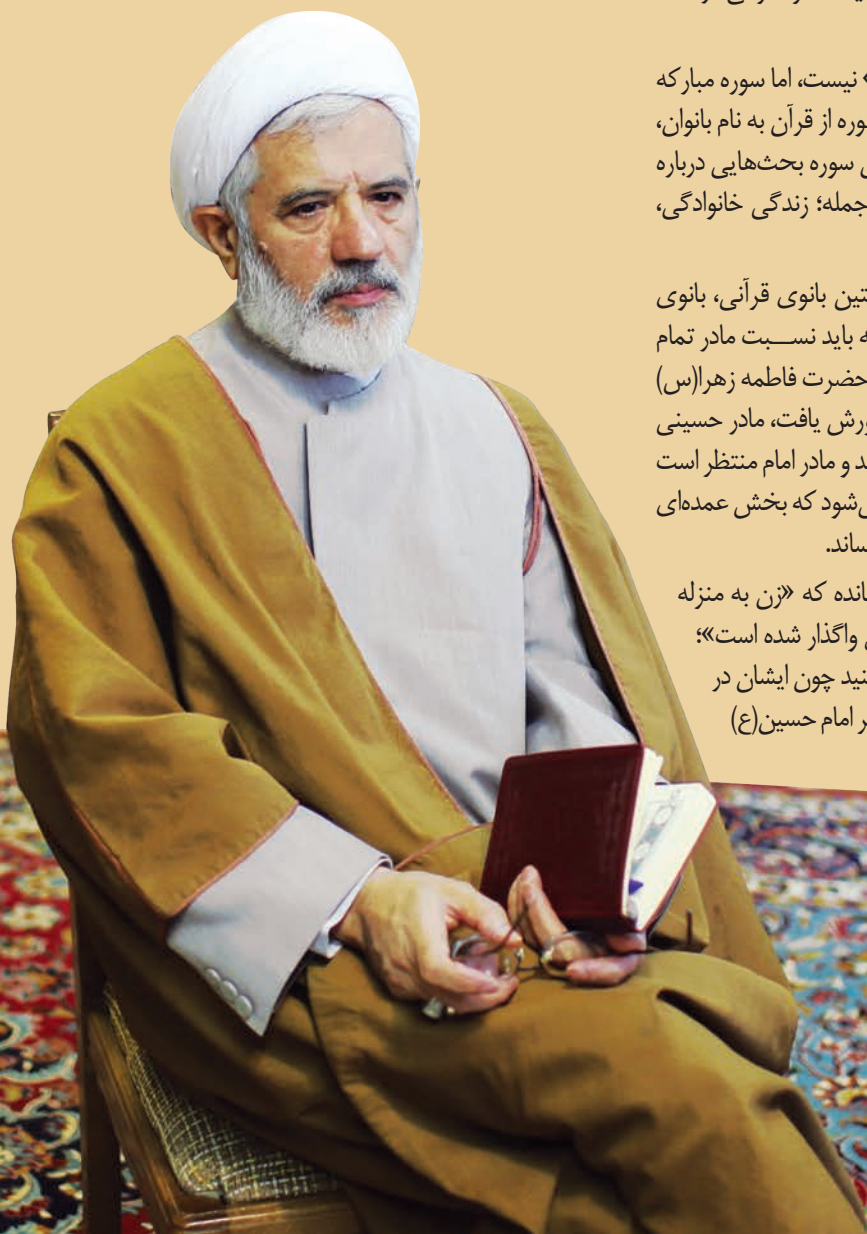
در طول این ۱۲ سال برگزاری همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه مسئولیت بخش بین‌الملل را عهده‌دار بوده‌ام، بانوان بسیاری در این همایش تجلیل شده‌اند که در حوزه قرآنی بسیار مؤثر بوده‌اند. هزاران پایان‌نامه قرآنی که در مؤسسه معارف اسلامی امام رضا(ع) موجود است به معنی فعالیت اثرگذار بانوان

نخستین فردی که در اولین لحظه‌های نزول وحی بر رسول اکرم(ص)، آیات قرآن را شنید، یک بانو بود و این نکته می‌تواند معنای زیادی داشته باشد به این معنی که اولین بار که سینه محمد مصطفی(ص) باز شد تا کلام وحی را بر زبان جاری کند، برای یک بانوی مکرمه بود. چنین خبر مهم و پیمان آسمانی برای اولین بار بر وجود نازنین حضرت خدیجه کبری(س) نازل شد و این وجود گرمی در کنار علی بن ابیطالب(ع) نخستین شاگردان مدرسه قرآن بودند و اولین کسانی که قرآن برای آن‌ها قرائت شد و اولین نشست یا مذاکره قرآنی در خانه خدیجه(س) انجام شد.

در قرآن کریم سوره‌ای بنام «الرجال» نیست، اما سوره مبارکه «النساء» هست که وجود یک سوره از قرآن به نام بانوان، نشان از حقیقت والایشان دارد؛ در این سوره بحث‌هایی درباره فصل‌های مختلفی از زندگی زن از جمله؛ زندگی خانوادگی، ارث و ... آمده است.

حضرت خدیجه(س) به عنوان نخستین بانوی قرآنی، بانوی دیگری را در دامن خود پرورش داد که باید نسبت مادر تمام قرآنیان جهان اسلام را به ایشان داد؛ حضرت فاطمه زهرا(س) که در دامن حضرت خدیجه(س) پرورش یافت، مادر حسینی است که برای قرآن به شهادت می‌رسد و مادر امام منتظر است و در دامن این مادر، دختری تربیت می‌شود که بخش عمده‌ای از پیام‌های عاشورا را به جهانیان می‌رساند.

از امام خمینی(ره) سخنی به یادگار مانده که «زن به منزله قرآن است که به هر دو، تربیت رجال واگذار شده است»؛ اینکه به حضرت علی(ع) افتخار می‌کنید چون ایشان در دامن فاطمه بنت اسد، تربیت شده و اگر امام حسین(ع)

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، شبکه قرآن سیما، شبکه رادیویی قرآن، دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، پژوهشکده‌های قرآنی و... نیز طی سال‌های گذشته حمایت‌های خوبی از این همایش داشته‌اند، اما آنچه که جای خالی‌اش احساس می‌شود این است که در دوران جنگ تحمیلی چه بود که افراد، خواهر و برادر، همسر و عزیزان خود را پای دفاع از قرآن به جبهه‌ها می‌فرستادند و آن‌ها نیز ایثار و از خودگذشتگی نشان می‌دادند؟ باید این گوهر گمشده را پیدا کنیم و این گوهر گمشده با بودجه دولت درست نمی‌شود.

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه هر ساله بسیار دقیق برگزار می‌شود که یکی از دلایل موفقیت آن شخص حجت‌الاسلام والمسلمین محمد عبداللہیان و خانواده قرآنی وی است که این همایش را با دقت بالا برگزار می‌کنند، اما به نظر می‌رسد یکی از ضعف‌های این همایش، آن است که به عرصه خارج از کشور کمتر توجه می‌شود. شخصیت‌های قرآنی ما در جهان اسلام و بین بانوان کم نیستند و بانوان قرآنی زیادی داریم که در کشورهای اروپایی، آمریکایی و آسیایی به فعالیت‌های گسترده قرآنی می‌پردازند و باید در این همایش بیشتر مورد توجه قرار بگیرند.

نام همایش بانوان قرآن‌پژوه نیز تا حدودی نارسا است و باید چکش کاری شود، زیرا تمامی بانوانی که در این همایش تجلیل می‌شوند، قرآن‌پژوه نیستند و در رشته‌های دیگر قرآنی از جمله: حفظ، قرائت، تدریس قرآن، هنر قرآنی و... فعالیت دارند؛ بانوان نویسنده و هنرمند قرآنی نیز در این همایش تجلیل می‌شوند که این بانوان در زمره بانوان قرآن‌پژوه قرار نمی‌گیرند، پس باید درباره نام این همایش بیشتر فکر شود.

نکته آخر استمرار فعالیت دبیرخانه این همایش بعد از برگزاری و در طول سال است، به نظر می‌رسد فعالیت دبیرخانه پس از پایان یک دوره همایش رو به کم‌کاری می‌رود. دبیرخانه این همایش باید استمرار فعالانه داشته و شعبی در تهران و مشهد دایر کند تا بانوان در طول سال با این دبیرخانه ارتباط داشته و از آرمان‌ها، اهداف و نظام فکری مؤسسه معارف اسلامی امام رضا (ع) آگاه شوند. هرچند که هم‌اکنون نیز ارتباط دبیرخانه این همایش با بانوان در طول سال قطع نمی‌شود، اما این قوت و شکوهی که در ماه برگزاری همایش وجود دارد باید در دیگر ماه‌های سال از ۱۰ به ۹۰ برسد در حالی که شاهد آن هستیم که از صد به پنج می‌رسد و احساس بیرونی این است که قطع شده است در حالی که کم‌رنگ شده است.

در حوزه قرآنی است و این همه مقالات و پژوهش‌های قرآنی، این همه اساتید برجسته قرآنی کشورمان که در مقاطع مختلف تحصیلی دانشجوی تربیت می‌کنند و این همه بانوان قرآنی که در ایران و خارج از کشور فعالیت قرآنی دارند نشان از کار بزرگی است که بانوان قرآنی جهان اسلام انجام داده‌اند.

در ایران اسلامی، بانوان حافظ قرآن فراوانند و همین حفظ قرآن نیز کار بسیار بزرگی است و نشان از آن دارد که وجود این بانوان، قرآنی شده است؛ هرچند که در حفظ قرآن بانوان، پیشرفت خوبی داشته‌اند، اما با این حال باز جا دارد که بیشتر کار کنیم اما با این حال هنوز در روخوانی قرآن وضعیت خوبی نداریم و دختران نسل جدید کمتر به این کتاب آسمانی توجه دارند. چطور می‌شود دختران ما به رمان‌های جدید و قدیمی از فرانسه، روسیه و... اهمیت می‌دهند و ترجمه این رمان‌ها برایشان مهم است اما برایشان مهم نیست که روخوانی قرآن را بدانند و به ترجمه قرآن برسند؟

کمبود دیگری که در حوزه قرآنی بانوان قابل مشاهده است این است که بانوان باید قرآنی بی‌اندیشند، قرآنی زندگی کنند، قرآنی ازدواج کنند، قرآنی بچه‌دار شوند و...؛ چرا خوش‌خوانی قرآن فقط باید به دختران اهل سنت اختصاص یابد؟ هرچند که این هم خوب است، اما چرا نباید دختران شیعه هم خوش‌خوانی قرآن انجام دهند؟ مشکل چیست؟ مشکل تک‌خوانی قرآن است؟ آیا اگر کسی قرآن بخواند طرب‌آور است و ایجاد وسوسه شیطانی می‌کند؟ روایات زیادی داریم که می‌گویند قرآن را با صوت حسن و با صدای خوش بخوانید و این فقط برای مردان نیست و در روایات نیامده است که فقط مردان قرآن را با صدای خوش بخوانند!

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه طی سال‌های گذشته با حمایت‌های خوبی از سوی مسئولان دستگاه‌ها و نهادهای قرآنی روبرو بوده است؛ حتی خبرگزاری ایکننا نزدیک به ۱۰ سال، همواره در بحث اطلاع‌رسانی خوب و شایسته این همایش، معرفی برگزیدگان همایش و انتشار نشریه «رایحه» تلاش داشته که حمایت‌های این خبرگزاری، طی سال‌های گذشته جای تقدیر دارد. آقایان رحیم خاکی، مرتضی رضایی‌زاده، عیسی‌علیزاده، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمهدی تقوی طی دوره‌های گذشته، زحمات زیادی را برای چاپ رایحه کشیدند و دو سالی است که جناب آقای حمید صابر فرزام، همکاری شایسته‌ای با این همایش داشته است.

مجموعه‌های مختلف شهرداری تهران، معاونت قرآن و عترت

توانمندسازی

تشکل‌های قرآنی بانوان

شهین دخت مولاوردی

معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده

برگزاری همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه و برنامه‌های مشابه آن به عنوان یک حرکت فرهنگی، ضمن معرفی توانمندی بانوانی که بدون هیچ چشم‌داشت مادی به دنبال وسعت بخشی به معارف قرآنی هستند، موجب ارتقای سرمایه‌های اجتماعی و دینی شده و زمینه مشارکت، اعتماد و همدلی را فراهم می‌کند.

با توجه به این که حضور و فعالیت بانوان در حوزه‌های مختلف قرآنی چند برابر آقایان است، معرفی و شناساندن آنان، سبب رفع برخی شبهات از جمله شبهاتی که درباره نقش زنان در استخراج احکام از متون و تفسیر قرآن وجود دارد و شبهات جهانی نسبت به جایگاه زن مسلمان است، می‌شود.

برای تشویق بانوان قرآن‌پژوه، برترین آثار قرآن‌پژوهان به مراکز پژوهشی - فرهنگی ارائه و زمینه ایجاد مشارکت قرآن‌پژوهان در مراکز سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی کشور فراهم شود.

بانوان قرآن‌پژوه باید با مهارت‌هایی همچون مدیریت، برنامه‌ریزی و تکنولوژی و فن‌آوری‌های جدید آشنا شوند و پژوهش‌های قرآنی با هدف استخراج برنامه‌ها و نظام‌های کاربردی قرآن نیز ایجاد شود.

اساساً آموزش‌های قرآنی چه آموزش‌های نظری و چه کاربردی در جامعه مهجور است. انتشار معارف قرآن خصوصاً به شیوه‌های جدید و جذاب همچون تبدیل یک موضوع معرفتی به یک پیام جذاب یا کلیپ و ... بسیار مؤثر است.

معارف عرفانی قرآن از جمله جایگاه انسان و تکریم خداوند نسبت به استعدادهای او، جلوه‌های رحمانی و عقلانی دین، رابطه محبتی خداوند با انسان و سبقت رحمت او بر غضبش، مهارت ارتباط مؤثر با دیگران، معرفی سیستم عمل و عکس‌العمل و نظام‌های رحمت حاکم بر آن، کاربردی کردن مباحث اخلاقی قرآن به ویژه اخلاق اجتماعی و سیاسی، تبیین آیات النساء و پاسخگویی به نیازهای امروز زنان از قرآن و استخراج بحث سیستم‌ها از قرآن از مباحثی است که می‌تواند مورد پژوهش بانوان قرآن‌پژوه قرار گیرد.

از آنجا که انس باید هدفمند باشد و انس با قرآن شامل مراحل قرائت، تلاوت، حمل، تفسیر، تدبر، عمل و وحدت با قرآن است

و انسی مفید است که انسان را به وحدت با قرآن برساند و منجر به بروز رفتارهای قرآنی و طیب‌سازی روابط فردی، اجتماعی و خانوادگی و ولایی براساس آموزه‌های قرآن شود.

برای انس بیشتر دختران جوان با قرآن از تشکل‌های جوان‌پسند مانند انجمن همراهان قرآن، گروه‌های مجازی شبکه‌های اجتماعی، گروه بحث قرآنی در اینترنت استفاده شود و ساماندهی گروه‌های مجازی فعال در عرصه قرآنی با هدف تقویت انس بیشتر با قرآن به منظور عملیاتی کردن آموزه‌های قرآنی از دیگر اقداماتی است که می‌توان در این حوزه انجام داد.

مجموعه برگزارکننده همایش بانوان قرآن‌پژوه به جهت اتصال شبکه‌ای با همه قرآن‌پژوهان پتانسیل بسیار قوی برای معاونت امور بانوان و خانواده است. این نهاد آمادگی برگزاری نشست‌های بین‌اداره‌کنندگان این همایش و بعضی دبیران کارگروه‌های مرتبط همچون کارگروه خانواده سالم، حقوق، دختران و تعمیق باورهای دینی را دارد. در این نشست امکان دست‌یابی به طرح مشترکی برای نیازسنجی زنان و دختران و ترویج برخی آموزش‌های مرتبط با این گروه‌ها و ... وجود دارد و می‌توان همکاری‌های دوجانبه‌ای را طراحی کرد.

توانمندسازی تشکل‌های قرآنی بانوان در سراسر کشور به منظور توسعه توانایی‌های آن‌ها برای حضور در عرصه‌های بین‌المللی، آشنا کردن آن‌ها با روش‌های مدیریت و برنامه‌ریزی و آشنا کردن آن‌ها به زبان جوانان، زبان هنر و زبان‌های بین‌المللی با مشارکت کارگروه تعمیق باورهای دینی معاونت و سایر گروه‌ها از دیگر اقداماتی است که معاونت امور زنان و خانواده می‌تواند در این خصوص انجام دهد.

نقش مؤثر بانوان در تقویت نهضت قرآنی کشور

حمید صابر فرزام

رئیس سازمان فعالیت‌های قرآنی دانشگاهیان کشور
و مدیر عامل ایکنا

ساماندهی، حمایت و توسعه فعالیت‌های قرآنی ویژه بانوان را روشن می‌سازد. از این‌رو، شناسایی و تکریم این خادمان قرآن، حرکتی ثمربخش و ارزشمند است.

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه که امروز شاهد برگزاری دوازدهمین دوره آن هستیم، عاملی مهم در راستای تقویت نهضت قرآنی با تأکید بر حضور بانوان محقق و پژوهشگر و معرفی الگوهای عملی در این عرصه شده است و هر ساله چهره‌های جدیدی را به جامعه معرفی می‌کند. این همایش پس از ۱۱ دوره برگزاری، دستاوردها و آثار ارزشمندی در ارتقای فعالیت‌های قرآنی بانوان و تشویق چهره‌های جوان داشته است.

در این راستا، استمرار بیشتر فعالیت دبیرخانه این همایش در طول سال موجب تداوم برکات و جذب بیشتر بانوان فعال قرآنی می‌شود. اگرچه دبیرخانه همایش در مؤسسه بانوان قرآن‌پژوه در طول سال نیز فعال است اما باید تلاش شود این مرکز، محلی برای رفت و آمد بانوان قرآنی و باشگاهی برای تبادل تجربیات و نظرات بانوان قرآنی در جهان اسلام شود.

همایش بانوان قرآن‌پژوه این ظرفیت را دارد تا به یک برند علمی مبدل شود و رتبه علمی و پژوهشی یابد تا نفرت برگرزیده بتوانند در مقاطع تحصیلی از مزایای آن برخوردار شوند.

از سوی دیگر اگرچه این همایش هر ساله با موضوعات مختلف برگزار می‌شود، اما به نظر می‌رسد علاوه بر این محورهای اصلی، بهتر است کارگاه‌های آموزشی، پژوهشی و یا کاربردی در حاشیه آن برگزار شود تا حضور یک‌روزه بانوان در این همایش، دستاوردهای مطلوب‌تری داشته باشد.

از سوی دیگر با توجه به اینکه تمامی بانوانی که در این همایش تجلیل می‌شوند صرفاً قرآن‌پژوه نیستند و از هنرمندان، مدیران و معلمان قرآن نیز تجلیل می‌شود بازنگری در نام همایش و انتخاب عنوانی فراگیرتر نیز شایسته‌تر به نظر می‌رسد.

خبرگزاری بین‌المللی قرآن نیز این افتخار را داشته است تا در تمامی ادوار برگزاری این همایش همراه و یابری ثابت‌قدم در اجرای این حرکت پرخیر و برکت باشد، امیدواریم این همکاری هرچند کوچک در دست‌یابی به اهداف همایش و توسعه فعالیت‌های قرآنی بانوان مؤثر افتد.

معارف آسمانی قرآن کریم همچون رودی خروشان است که در هر سرزمینی جاری شود، آن را سرسبز و پربرکت می‌سازد. حال اگر این گوهر وحیانی در مسیر تعالی بانوان و رشد فرهنگ خانواده به کار گرفته شود، اعجازی صدچندان خواهد یافت.

بانوان این سرزمین هرچند همواره در تربیت قرآنی فرزندان خود کوشیده‌اند ولی به مدد الهی، توفیقات آنان پس از انقلاب اسلامی در عرصه‌های مختلف فعالیت‌های قرآنی جهشی سترگ داشته است؛ به‌ویژه اینکه این اهتمام در حوزه‌های مختلفی چون پژوهش، آموزش، قرائت، حفظ و فعالیت‌های هنری توسعه یافته است.

بانوان فعال قرآنی طی سال‌های اخیر علاوه بر خلق آثار، مقالات و پژوهش‌های قرآنی، در حیطه آموزش قرآن در مناطق محروم نیز دست به کار شده‌اند و گام‌های موفقی در توسعه و ترویج فرهنگ قرآن کریم در جامعه برداشته‌اند. ورود خالصانه بانوان در این عرصه‌ها به‌ویژه در امر تحقیق، پژوهش، قرائت و حفظ قرآن آثار مبارکی داشته است.

اگر امروز نگاهی موشکافانه به روند فعالیت‌های قرآنی کشور بیندازیم، مشاهده می‌کنیم که اداره بسیاری از مراکز و مؤسسات قرآنی برعهده بانوان سخت‌کوش است و بار اجرایی و عملیاتی طرح‌های قرآنی اکثراً بر دوش این قشر مهجور ولی فعال و اثرگذار است. همین مسئله ضرورت ایجاد مرکزی در راستای

جهانی کردن پژوهش‌های قرآنی کشور با نهضت ترجمه

سید محمدحسین هاشمی

معاون فرهنگی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

و پس از بررسی رایزنی‌ها و تحقیق و تفحص بین بانوانی که بیشترین انتشارات و فعالیت‌های تحقیقی و پژوهشی را داشته‌اند، انتخاب و برای شرکت در همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه دعوت می‌شوند.

هرچند که بانوان قرآن‌پژوه طی سال‌های گذشته فعالیت‌های قرآنی خوبی داشته‌اند، اما در انجام این فعالیت‌ها، کاستی‌هایی نیز وجود دارد که به نظر می‌رسد اولین کاستی در این فعالیت‌ها، بحث زبان است. اکثر فعالیت‌ها در کشور ما، نه فقط در حوزه بانوان قرآن‌پژوه، بلکه در دیگر کارهای پژوهشی، تفسیر قرآن و ... به زبان فارسی منتشر می‌شوند و به همین دلیل نیز این آثار در جهان اسلام کمتر راه پیدا کرده‌اند در حالی که اگر این آثار پژوهشی و علمی ترجمه می‌شد بازخوردهای بیشتری در سطح جهان اسلام داشت؛ باید جدیتی در امر ترجمه آثار و مقالات پژوهشی حوزه قرآن وجود داشته باشد.

همین امر به نوعی یک اطلاع‌رسانی در سطح جهان اسلام است تا نشان دهد که در ایران اسلامی، جمع قابل توجهی از بانوان به امور قرآنی توجه داشته و در رشته‌های مختلف این عرصه تخصص دارند.

در حالی که همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه طی سال‌های گذشته دستاوردهای خوبی داشته است، اما در بحث ایجاد تعامل بین بانوان قرآنی ایران و جهان اسلام که باید از طریق این همایش صورت گیرد هنوز به اهداف نهایی خود نرسیده است و تعداد بانوانی که هر ساله از طریق این همایش به ایران دعوت می‌شوند از هشت نفر هم تجاوز نکرده است؛ اما تلاش داریم بر تعداد بانوان قرآنی که برای شرکت در این همایش به ایران دعوت می‌شوند، بیافزاییم تا تعامل بهتری بین بانوان قرآن‌پژوه ایران و جهان اسلام ایجاد شود.

روند انتخاب و دعوت از بانوان قرآن‌پژوه دیگر کشورها، توسط رایزنی‌های فرهنگی ما صورت می‌گیرد به این صورت که فراخوانی در جمع بانوان قرآن‌پژوه هر کشور اعلام می‌شود

راه‌اندازی همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، ابتکار بسیار خوبی بود؛ چرا که در بُعد ملی، تعداد بانوان ایرانی که به نحوی در مسائل قرآنی، تحقیق، پژوهش و ... انجام داده‌اند از نظر کمی و کیفی چه در دانشگاه‌ها و چه در مراکز آموزشی، قابل توجه هستند. هر چند که در گذشته خیلی مورد توجه همایش‌ها و اجتماعات قرآنی نبوده‌اند، اما با این ابتکار، توجه بیشتری نیز نسبت به بانوان قرآنی صورت گرفته است.

خوشبختانه، تعداد کثیری از بانوان در کشور به فعالیت‌های قرآنی می‌پردازند و کارهای ارزشمندی را نیز انجام داده‌اند که بسیاری از این پژوهش‌ها نیز منتشر شده است و این اقدام شایسته مؤسسه معارف اسلامی امام رضا(ع)، نقش پررنگ بانوان در زمینه پژوهش‌ها و مطالعات قرآنی را بیشتر نشان می‌دهد. طی ۱۱ دوره برگزاری همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، شاهد دستاوردهای خوبی از طریق این همایش بوده‌ایم و برگزارکنندگان همایش تا حدودی در رسیدن به اهدافشان موفق عمل کرده‌اند و توانسته‌اند جمع زیادی از بانوان قرآنی را در سطح کشور معرفی کنند.

در بُعد بین‌المللی نیز تعداد قابل توجهی از شخصیت‌های علمی و فرهنگی و بانوان جهان اسلام که به مسائل قرآنی توجه دارند، همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه را فرصتی می‌دانند برای آشنایی با بانوان قرآن‌پژوه دیگر کشورها از جمله ایران. طی ۱۱ دوره گذشته تعداد زیادی از بانوان قرآنی جهان اسلام به ایران دعوت شده‌اند و

به نظر می‌رسد بیشتر بانوانی که در این همایش تکریم می‌شوند از استان تهران هستند و بانوان قرآن‌پژوه در استان‌ها، شهرستان‌ها و مناطق محروم کمتر مورد توجه این همایش قرار می‌گیرند و این کار در آینده و در سطح ملی باید با اقتدار بیشتری دنبال شود تا بانوان در تمامی نقاط کشور فرصت حضور در آن را داشته باشند.

در بخش بین‌الملل این همایش نیز پیشنهاد دادیم تا بودجه قابل توجهی نسبت به این حوزه اختصاص پیدا کند تا هم در اعزام بانوان قرآن‌پژوه به خارج از کشور و دعوت از بانوان دیگر کشورها به ایران مشکلی ایجاد نشود.

شکل‌گیری دبیرخانه فعال و دائمی همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه از دیگر اقداماتی است که باید در جهت اثرگذاری هرچه بیشتر این همایش دنبال شود تا در طول سال ارتباط و همکاری متقابل بین قرآن‌پژوهان در سطح ملی و جهان اسلام به وجود آید و این ارتباط به صورت مستمر باشد تا همایش هر چه بهتر به اهداف از پیش تعیین شده خود دست پیدا کند.

در کشورمان اندیشمندان خوبی هستند که در حوزه قرآنی آثار ارزشمند و منحصر به فردی را خلق کرده‌اند، اما این آثار همچنان به زبان فارسی است؛ آثار بانوان قرآن‌پژوه که طی سال‌های گذشته تألیف شده نیز هنوز به زبان فارسی است و تاکنون راهی برای حضور در عرصه بین‌الملل نداشته است که این کاستی باید با توجه بیشتر دست‌اندرکاران این حوزه رفع شود.

مشکل دیگری که در عرصه فعالیت‌های قرآنی بانوان به چشم می‌خورد عدم حضور بانوان قرآن‌پژوه در حوزه بین‌الملل است؛ ما در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی سعی داشته‌ایم چهره‌های سرشناس از میان بانوان قرآن‌پژوه را انتخاب و به دیگر کشورها اعزام کنیم تا در همایش‌های علمی، سمینارها و نمایشگاه‌های بین‌المللی جهان اسلام حضور داشته باشند، اما تاکنون به خاطر مشکلات مالی و ارزی موفق به این کار نشده‌ایم.

آنچه که درباره نحوه برگزاری همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه باید گفته شود این است که با توجه به برگزاری این همایش در تهران،

نقش حوزه‌های علمیه خواهران در پژوهش‌های قرآنی

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمحمد رضا آقامیری

رئیس حوزه علمیه خواهران استان تهران

باید از زاویه خاص‌تری به مباحث قرآنی نگاه کنند. نگاه بانوان به قرآن می‌تواند نگاه خاصی از زاویه خودشان باشد که قابل توجه است.

طی فعالیت در مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران استان تهران به خوبی متوجه شدم بانوان چیزی از آقایان کم ندارند در حالی که امکانات عمدتاً در اختیار آقایان قرار دارد. بحث حوزه‌های علمیه در جهت توسعه فعالیت‌های قرآنی بانوان بسیار اهمیت دارد و باید حوزه‌های علمیه خواهران را با یک دید حاکمیتی نگاه کنیم. خلأیی که سال‌ها در جامعه ما به جهت سبک زندگی ایجاد شده، قرار گرفتن بانوان و فعالیت‌های آن‌ها در پس پرده بوده است و فعالیت‌های بانوان به ویژه در حوزه دینی و قرآنی طی سال‌ها، نمای خاصی نداشته و همواره پنهان بوده است.

بسیاری از مشکلات که در جامعه امروزی، بروز و ظهور کرده است به خاطر دور بودن ما از مفاهیم قرآن کریم است، غافل از اینکه انس با قرآن، آثار وضعی و تکمیلی دارد و زمانی که افراد با قرآن انس می‌گیرند ولو از حیث ظاهری، روح طیب و طاهری پیدا می‌کنند؛ اگر به عمق مفاهیم و آیات قرآن توجه بیشتری شود، بی‌شک آثار متکثر و فراوانی را شاهد خواهیم بود. در این میان، آنچه که باید در حوزه فعالیت‌های قرآنی بانوان بیان شود، این است که مقام بانوان هنوز خوب درک نشده است و در این مقوله که بتوان اجرای کارهای بزرگ قرآنی را به بانوان واگذار کرد، هنوز به قطعیت نرسیده‌ایم! چه بسا تعداد بسیاری از بانوان قرآن‌پژوه اگر امکانات مورد نیاز در اختیارشان باشد، می‌توانند بهتر از آقایان بدرخشند. مسئولان و بزرگان ما

بانوان طلبه در حوزه‌های علمیه طی سال‌های گذشته پایان‌نامه‌های خوبی در سطح دو ارائه کرده‌اند که بخش عمده این پایان‌نامه‌های تألیف شده با موضوعات و مباحث قرآنی بوده است و بانوان طلاب در تألیف پایان‌نامه‌های خود بعد از فقه به قرآن توجه دارند.

همایش بانوان قرآن‌پژوه که امسال دوازدهمین دوره آن برگزار می‌شود طی سال‌های گذشته دستاوردهای بسیار خوبی داشته و در دیده شدن فعالیت‌های قرآنی بانوان مؤثر بوده است، اما باید در انتخاب بانوان قرآن‌پژوه و بانوان فعال قرآنی، دقت نظر بیشتری صورت گیرد.

با توجه به اینکه از بنده خواستند تا یکی از بانوان فعال قرآنی در حوزه‌های علمیه را به دبیرخانه همایش بانوان قرآن‌پژوه معرفی کنم؛ اما برترین‌های قرآنی در حوزه‌های علمیه خواهران زیاد هستند و باید در انتخاب این برترین‌ها، دقت نظر و کنکاش بیشتری صورت گیرد.

در حوزه‌های علمیه خواهران، بانوان زیادی هستند که صلاحیت دارند در جمع بانوان قرآن‌پژوه حضور داشته و تجلیل شوند اما این اتفاق عملاً رخ نمی‌دهد پس مسئولان برگزاری این همایش در دوره‌های آتی نگاه جدی‌تری در انتخاب بانوان قرآنی داشته باشند.

هم‌اکنون که بیش از ۳۶ سال از پیروزی انقلاب اسلامی می‌گذرد، بانوان در جمهوری اسلامی ایران پا به پای مردان در جامعه حضور دارند و این امر را باید به فال نیک بگیریم و بدانیم این مطالبه از ما وجود دارد که توجه بیشتری به فعالیت‌های قرآنی بانوان داشته باشیم؛ بانوان جامعه ما باید امکان بهره‌گیری از دانش‌های دینی و معنوی را داشته باشند و بتوانند به مطالعه و تحقیقات لازم برای انجام فعالیت‌های پژوهشی و علمی خود بپردازند.

در مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران استان تهران حمایت‌های خوبی از بانوان قرآنی صورت می‌گیرد و اگر بانوان طلبه در حوزه‌های علمیه یک اثر برتر قرآنی داشته باشند بدون شک مورد حمایت قرار می‌گیرند؛ همانطور که در این اواخر نیز حمایت‌های خوبی از برخی آثار قرآنی بانوان صورت گرفته است. در حال حاضر امکانات و ظرفیت خوبی برای فعالیت قرآنی در کشور فراهم است، هرچند که در مواردی به طور نمونه، بانوان برای استفاده از کتابخانه آیت‌الله العظمی مرعشی و برخی کتابخانه‌های دیگر با محدودیت روبرو هستند، اما اگر بانوان می‌خواهند از کتاب‌های خطی کتابخانه‌های مطرح قم استفاده کنند، ضرورتی ندارد که حتماً مستقیم از نسخ خطی آن استفاده شود، نسخه دیجیتال اغلب این منابع، موجود است و بانوان با مشکل خاصی برای انجام پژوهش‌های قرآنی خود روبرو نخواهند شد.

ضرورت تشکیل شورای بانوان قرآن‌پژوه

سیدمحمدجوادشوشتری

مشاور و مدیر کل دفتر شهردار تهران

تعدد رشته‌های قرآنی و انتخاب بانوان فعال در رشته‌های مختلف قرآنی از دیگر ویژگی‌های همایش بانوان قرآن‌پژوه است و با وجود حمایت‌های کمی که طی سال‌های گذشته از این همایش صورت گرفته است اما به دلیل محور قرار گرفتن پژوهش‌های قرآنی، هرساله شاهد رشد چشم‌گیر این همایش هستیم و امسال که «قرآن و امام زمان (عج)» محور اصلی همایش بوده نیز شاهد استقبال خوبی هستیم.

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه طی سال‌های گذشته تأثیرات و دستاوردهای زیادی در عرصه ملی و بین‌المللی به همراه داشته است اما هم‌اکنون بعد از ۱۲ سال که از برگزاری این همایش می‌گذرد زمان آن رسیده است تا یک ارزیابی و آسیب‌شناسی دقیق از فعالیت دوره‌های گذشته این همایش صورت گیرد تا برخی کاستی‌ها و کمبودهای احتمالی مورد بحث و بررسی قرار گیرد و این نیازمند شکل‌گیری یک شورای عالی بانوان قرآن‌پژوه است که متشکل از نمایندگان از مؤسسه معارف اسلامی امام (رضاع)، برخی نهادهای قرآنی کشور و حوزه علمیه قم به ریاست دبیر علمی همایش باشد و در طول سال با دعوت دبیر، نشست‌های ماهیانه برای بررسی پیشنهادهای علمی این شورا تشکیل جلسه دهد.

در حالی که پژوهش‌های قرآنی طی سال‌های گذشته با رشد چشم‌گیری روبرو بوده است اما به نظر می‌رسد این پژوهش‌ها با معیارها و استانداردهای پژوهش‌های قرآنی در جهان اسلام فاصله دارد.

متأسفانه موضوعاتی که در کشور ما برای پژوهش‌های قرآنی انتخاب می‌شود، تکراری است که با توجه به انگیزه جوانان و پژوهشگران می‌توان حوزه‌های به‌روزتری را از میان این موضوعات استخراج کرد.

همایش بانوان قرآن‌پژوه می‌تواند در ایجاد نورانیت برگرفته از قرآن و شکل‌گیری حیات طیبه قرآنی در جامعه بسیار مؤثر باشد که البته لازمه این امر، شناخت پیام‌های قرآن کریم است و بانوان قرآنی نیز با توجه به شناختی که از قرآن و آموزه‌های قرآنی دارند باید این معرفت را در جامعه ایجاد کنند.

مهم‌ترین عاملی که سبب تداوم همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه طی ۱۲ سال گذشته شده است غیردولتی بودن آن است؛ مؤسسه معارف اسلامی امام (رضاع) اگر چه از حمایت‌های دولتی نیز بی‌نصیب نبوده، اما ساختار دولتی ندارد و تاکنون نیز در برگزاری این همایش‌ها موفق عمل کرده است.

محور بودن قرآن در این همایش از دیگر علل تداوم برگزاری آن است و علاقه‌مندی مردم به فعالیت‌های قرآنی و به ویژه اهتمام بانوان کشورمان به انجام فعالیت‌های قرآنی طی سال‌های گذشته موجب شده تا استقبال خوبی از این همایش صورت گیرد و البته مجموعه نیروی انسانی مؤسسه معارف اسلامی امام (رضاع) نیز نقش بی‌بدیلی در استمرار این همایش داشته و با وجود مشکلات فراوان اجازه تعطیلی این همایش داده نشده است.

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این همایش گردهم آمدن بانوان قرآن‌پژوه و بانوان فعال در رشته‌های مختلف قرآنی است که همین امر این همایش را از دیگر برنامه‌های کشوری و بین‌المللی قرآنی متمایز می‌کند و این همایش طی سال‌های گذشته موفق شده از ظرفیت بانوان در رشته‌های مختلف قرآنی به خوبی استفاده کرده و این ظرفیت‌ها و توانمندی‌ها را به جامعه معرفی کند.

یادی از «بانو مجتهده امین»

مرتضی نجفی قدسی

مدیر دارالقرآن‌های امام علی(ع) و علامه طباطبایی(ره)

برگزاری دوازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه با ایام سال‌گرد شهادت مظلومانه حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا(س) که منشأ خیر و برکات برای جهان آفرینش و بشریت هستند، تقارن معنی‌داری است و امیدواریم همانطور که ائمه معصومین(ع) به مادرشان حضرت فاطمه زهرا(س) تأسی می‌جویند، همه مردان خداجوی و زنان بایمان نیز همواره به این بانوی نمونه و اسوه، اقتداء کنند.

نقش بانوان در تعلیم و تربیت فرزندان و در فرهنگ‌سازی جامعه، نقشی اساسی و بی‌بدیل است و اگر بانوان کشورمان به آداب و اخلاق قرآنی و اسلامی مزین باشند، به طور حتم از دامن پرمهر آنان فرزندان بایمان و شجاع، همچون امام خمینی(ره)، علامه طباطبایی، استاد شهید مطهری و یا دیگر بزرگان و ستارگان پرفروغ سپهر علم و اندیشه، پرورش پیدا خواهند کرد.

پیامبر اکرم(ص) می‌فرمایند: «المرأة ریحانه، ما اکرمهن الا الکریم، و ما اهانهن الا اللئیم؛ زنان ریحانه بهشتی هستند، کسی آن‌ها را تکریم نمی‌کند، مگر انسان کریم و کسی به آن‌ها توهین نمی‌کند، مگر انسان پست و فرومایه». حال با توجه به این ساختار وجودی بانوان که خدای متعال در خلقت، آنان را با ظرافت، مهربانی و نرم‌خویی آفریده است، اگر مزین به اخلاق اسلامی و فراگیری قرآن شوند و حتی به درجه‌ای برسند که اهل سیر و سلوک معنوی شوند، چه خواهد شد؟! در حقیقت، اینجا همان تعبیری که استاد عزیزمان جناب آقای دکتر احمدی، عضو محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی همواره گوش‌زد می‌کنند، یعنی «فرشتگان وحی آموز» تحقق می‌یابد.

در اینجا مناسب می‌دانم به خاطره‌ای زیبا از بانوی نمونه دوران و مجتهده زمان، سرکار «بانو امین» صاحب تفسیر

گرانقدر «مخزن العرفان» بپردازم. این بانوی نمونه که به مقام عالی اجتهاد رسیده بود و حتی بزرگانی از علماء و فضلاء نیز در محضر ایشان تلمذ کرده‌اند و از دریای علوم و معارف وی بهره‌مند بوده‌اند، از جمله نوادری است که به خوبی می‌تواند برای بانوان در عصر ما، الگو و اسوه باشد؛ چرا که در همین چند دهه پیش در اصفهان، می‌زیست و همسرش نیز اهل کسب و تجارت بود. این بانوی مکرمه، دارای مراتب والای علمی و حوزوی بود، اما باید شوهرداری و خانه‌داری هم می‌کرد و در کنار آن به تدریس، تألیف و تحقیق و آن هم در سطوح بسیار عالی می‌پرداخت که اثر تفسیری ایشان و سایر تألیفات وی خود گواه مقام و منزلت ایشان است.

در زمان حیات این بانوی بزرگ، همه علماء و مجتهدان زمان، تکریم خاصی از این بانوی عالمه داشتند و بعضاً جهت استفاده معنوی به محضرشان شرفیاب می‌شدند. از جمله کسانی که سال‌ها محضر ایشان درس خوانده و از خرمن علوم بانو امین بهره‌ها برده بود، حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین «سیدشهاب‌الدین صفوی قمی» از روحانیون فاضل و از منبری‌های معروف اصفهان و از خصیصین پرورش یافته در مکتب بانو امین بود که بسیار گفتار دلنشینی داشت و بنده حقیر از دوران کودکی یکی از پامنبری‌های این روحانی فاضل و مذهب بودم.

استاد صفوی قمی، همواره از مراتب عرفانی و سیروسلوک معنوی بانو امین در منبرها اشاره‌هایی داشتند و از جمله مطالبی که ایشان

تداوم فعالیت‌های بانوان در عرصه قرآنی؛ هدف‌نهایی همایش

ملیحه سادات موسوی

مدیر مرکز فرهنگی بانوان قرآن‌پژوه

سپاس خداوندی را که به ما توفیق آن داد تا خدمتگزار این معدن نور باشیم و کلام و رفتارمان را آستان‌بوس حریم قرآن و برنامه‌های انسان‌سازش سازیم، از اینکه بانوان قرآن‌پژوه به جامعه قرآنی شناسانده می‌شوند خرسندیم و امید آن داریم تا این بانوان روز به روز گام‌های بهتر و استوارتری را در راه نشر معارف الهی بردارند.

فعالیت‌های قرآنی بانوان در دو دهه اول بعد از انقلاب اسلامی تنها محدود به محافل قرآنی خودجوش و تعلیم و تعلم روخوانی، روان‌خوانی و حفظ قرآن بود و برخی از بانوان نیز در رشته‌های قرآنی تحصیل می‌کردند اما کم‌کم و بعد از گذشت دو دهه از انقلاب اسلامی فعالیت قرآنی بانوان توسعه پیدا کرده و بانوان در رشته‌های قرآنی و دینی به صورت تخصصی ورود پیدا کردند.

هم‌اکنون بانوان در فعالیت‌های قرآنی و دینی و انجام پژوهش‌های قرآنی از جایگاه ممتازی برخوردارند و به عنوان مثال در فضای هنری، بانوان قرآنی با خلق آثار هنری متعدد و ممتاز توانسته‌اند سهم بسزایی در ارتقای باورهای دینی به وسیله زبان فراگیر هنر داشته باشند.

هرچند که دستگاه‌ها و نهادهای دولتی باید از فعالیت‌های قرآنی بانوان حمایت کنند اما حمایت‌های خود را بیشتر متوجه موسسات و تشکل‌های قرآنی می‌کنند در حالی که در میان بانوان چه بسیار افرادی که به صورت حقیقی سال‌هاست مشغول به فعالیت بوده و نوعاً افراد موفق‌تری هم هستند اما سیستم حمایتی شامل حال آن‌ها نمی‌شود و البته اشخاص حقیقی قرآنی هم باید در روند مساعدت دستگاه‌های دولتی قرار بگیرند.

نقل می‌کردند و من خود شنیدم، این بود که بانو امین فرموده بودند: «هر وقت حضرت عزرائیل (ع) برای گرفتن جان کسی وارد محله ما می‌شوند، من متوجه حضور ایشان می‌شوم و می‌دانم که به کدام خانه می‌خواهند بروند و جان چه کسی را می‌خواهند بگیرند!» ایشان به بانو امین عرض می‌کنند: «بانو! شما چگونه به این مرتبه رسیدید و اینگونه اسرار برای شما مکشوف می‌شود؟» جواب بانو امین بسیار زیبا و مهم است و باید اهالی قرآن و قرآن‌دوستان توجه کنند. بانو امین می‌فرمایند: «من در اثر انس با قرآن به این مرتبه رسیده‌ام و هرچه بیشتر به قرآن می‌پردازم و غرق در آیات الهی می‌شوم این حالت بیشتر به من دست می‌دهد و حجاب‌ها برایم کنار می‌رود».

البته این گلابه را باید مطرح کنم که متأسفانه در معرفی الگوها کم‌کاری می‌شود و یک شخصیتی مانند بانو امین که نمونه روزگار است و به مانند علامه طباطبایی که در میان مردان و در بین علماء بی‌نظیر است، بانو امین هم در بین بانوان یک چنین جایگاهی دارد؛ لیکن نسل جدید ما چقدر به جایگاه این بانوی نمونه و اسوه اخلاق، فضیلت و عرفان آگاه است؟ و حتی حوزه‌های علمیه و طلاب چقدر به منزلت این بانو آگاه هستند؟! حیف که قدر نعمات را نمی‌دانیم. شایسته است که همایش‌ها و سمینارهای علمی برای این بانوی بزرگ برگزار شود و نام او در هر کوی و برزن آشنا باشد و از عزیزانی که به اصفهان سفر می‌کنند، تقاضا مندم اولاً از زیارت قبر علامه مجلسی اول و دوم که در کنار هم در جوار «مسجد جامع اصفهان» مدفون هستند و ثانیاً از زیارت «تخت فولاد» اصفهان که مدفن بسیاری از علماء و بزرگان جهان تشیع است، همچنین از فیض زیارت بقعه منوره بانو امین در این ارض مقدس غافل نشوند.

قرآنی بانوان از طریق این همایش موجب شده است تا مرجعی برای تألیف و تحقیق قرآنی در کشور ایجاد شود.

با این حال هنوز تعداد مراکزی که به صورت تخصصی در حوزه بانوان قرآنی فعالیت دارند کم است و باید پژوهشکده‌ها و موسسات دولتی و غیردولتی برای فعالیت در این حوزه تشکیل شوند؛ راه‌اندازی رشته دانشگاهی در مقطع کارشناسی ارشد با عنوان «مطالعات قرآنی زنان» از دیگر اتفاقات خوبی است که می‌تواند برای توسعه فعالیت قرآنی بانوان در کشور رخ دهد.

به طور کلی فعالیت قرآنی بانوان در تمامی عرصه‌ها باید تداوم داشته باشد اما حیطة کاری فعالیت قرآنی بانوان باید گسترش پیدا کند تا بانوان به انجام فعالیت‌های قرآنی در حوزه‌های مختلف ترغیب شوند

فعالیت قرآنی بانوان در عرصه پژوهشی و در عرصه هنر باید تداوم داشته باشد اما باید حیطة کاری را گسترش داد تا بانوان به انجام فعالیت‌های قرآنی در حوزه‌های مختلف تشویق شوند؛ به عنوان مثال می‌توان هنر را محدود به خلق آثار هنری دانست. باید بانوان قرآنی در ساخت فیلم کوتاه، سریال، وبلاگ‌های قرآنی، طراحی و تولید اپلیکیشن قرآنی هم ورود پیدا کنند؛ چرا که امروز عرصه ارتباطات است و فعالیت‌های قرآنی باید همگام با فناوری‌های علمی روز دنیا باشد تا تاثیرگذاری بیشتری داشته باشد».

فعالیت‌های بانوان قرآنی به برکت جمهوری اسلامی ایران از کمیت و کیفیت بالایی برخوردار است اما به نظر می‌رسد برای توسعه این فعالیت‌ها در دانشگاه‌ها باید امتیازات خاصی برای جذب هیئت علمی به بانوان قرآنی داده شود و علاوه بر این، مقالاتی که بانوان قرآنی تألیف می‌کنند در کمیته‌ای از سوی وزارت علوم تأیید شود و برای این مقالات رتبه علمی و پژوهشی در نظر گرفته شود؛ در زمینه هنر نیز باید آثار قرآنی بانوان از سوی دستگاه‌های مربوطه برای نگهداری در موزه‌ها و یا استفاده آن در فضای شهری خریداری شود.

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه را می‌توان نقطه عطفی در روند فعالیت‌های قرآنی بانوان دانست؛ چرا که این همایش با شناسایی بانوان قرآنی کشور و جهان اسلام، موجب معرفی آنان به محافل قرآنی، حوزه‌ها، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی می‌شود و این مراکز می‌توانند در طول سال از ظرفیت‌های بانوان قرآنی در حوزه‌های مختلف استفاده کنند.

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه دستاوردهای گوناگونی را در زمینه‌های مختلف داشته است چرا که به طور طبیعی جمع شدن بانوان قرآنی کشور در یک محفل، تقابل آراء آن‌ها و ارائه پیشنهادات بانوان برای یکدیگر بسیار مفید خواهد بود؛ هم‌چنین، تشکیل بانک اطلاعاتی بانوان قرآنی کشور و تشکیل مراکز گنجینه نور با بیش از ۲۰ هزار عنوان پایان‌نامه و پژوهش‌های

معیارهای انتخاب بانوان فعال قرآنی

زکیه عبداللهیان

مدیر تکریم همایش

در همایش تکریم چهره‌های قرآنی تجلیل شده‌اند، مورد توجه دیگر دستگاه‌های قرآنی نیز قرار گرفته و در برنامه‌های متعدد قرآنی نیز تکریم شده‌اند و علم، معرفت و قلم آن‌ها مورد استفاده همگان قرار گرفته است.

دوازدهمین دوره همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه همانند سال‌های گذشته، معرفی و تکریم بانوان شاخص عرصه پژوهش و هنر را مدنظر دارد و امسال برای نخستین بار محور همایش را «قرآن و امام زمان (عج)» قرار داده است.

«دارا بودن طرح مبتکرانه، ابداعی و ارائه آن به صورت پایان‌نامه، کتاب و مقاله»، «موفقیت و کسب رتبه‌های برتر در زمینه‌های تحصیلی، تدریس و پژوهش» و «پیشکسوتی در رشته‌های مختلف قرائت، حفظ، پژوهش، تفسیر، تدریس، داوری، مربیگری، هنر، تذهیب، تصویرگری، خوشنویسی و...» از جمله معیارها و شاخص‌های انتخاب بانوان برگزیده قرآنی بوده است. «توانایی استفاده از تفاسیری از جمله: کاشف، روح‌المعانی، المیزان و مجمع‌البیان»، «ارائه آثار، مقالات و پژوهش‌های متعدد قرآنی»، «تعلیم و تربیت شاگردان فراوان در رشته‌های قرآنی»، «تأیید، تعریف و اتفاق نظر صاحب‌نظران؛ نهادها و متوالیان فعالیت‌های قرآنی» و «برخورداری از ضریب هوشی بالا و استعداد درخشان در مسائل قرآنی که می‌توان از راه مدرک تحصیلی، آثار و فعالیت‌ها به آن دست پیدا کرد» از دیگر معیارهای انتخاب بانوان فعال قرآنی بوده است.

«ترویج و تبلیغ معارف قرآنی با بذل و بخشش اموال و با تأسیس مراکز قرآنی و فعالیت گسترده، در راه بسط معارف و ارزش‌های قرآن کریم» معیاری دیگری است که در انتخاب بانوان فعال قرآنی برای تکریم در این همایش مورد توجه بوده است.

امیدوارم این حرکت قرآنی و قدم نهادن در این راه نورانی، گامی باشد در جهت ساختن هرچه بهتر جامعه قرآنی‌مان.

قرآن کریم، کتاب الهی و منبع معارف راستین و حیانی و مشعل همواره فروزان در زندگی انسان‌ها است و تأثیر شگفت این کتاب آسمانی در میان بانوان بر هیچ کس پوشیده نیست؛ بانوان و مادرانی که همواره تربیت‌کننده نسل‌های انسانی بوده و انسان‌های بزرگ از دامان آن‌ها به معراج رسیده‌اند.

تجلیل و تکریم بانوانی که آفریننده فرزندان نسلی مطمئن خواهند بود، امری پسندیده است و در این راستا مؤسسه بانوان قرآن‌پژوه تلاش دارد تا با برگزاری همایش تکریم و تجلیل بانوان قرآنی، به شایستگی از آن‌ها قدردانی کند؛ چرا که تکریم بانوان قرآنی قدمی در راه ساختن جامعه قرآنی است.

مؤسسه بانوان قرآن‌پژوه در طول سال در جهت شناسایی بانوان قرآنی از تمام نقاط ایران و از طریق دانشکده‌های علوم قرآن و حدیث و مراکز قرآنی تلاش دارد که براین اساس،

افراد بسیاری را شناسایی کرده و سپس با توجه به معیارهای داوری، آن‌ها را گزینش کرده و برای تکریم در همایش ملی انتخاب کند.

بسیاری از بانوانی که طی دوره‌های گذشته

میشن نیشنل بانوان قرآن

۲۰۲۱ ہمایش بین المللی بانوان قرآن پڑوہ

پڑوہ مسکران

فرستی برای همفکری درباره فعالیت‌های قرآنی بانوان

آموزش زبان عربی به بنده داد و از آن پس در کلاس زبان عربی نیز شرکت می‌کردم تا در ترجمه قرآن مشکلی نداشته باشم.

چه شد که علاقه‌مند به ادامه تحصیل و حضور در دانشگاه شدید؟

در دهه ۶۰، بعد از اینکه از محله مجیدیه به منطقه کاشانک تهران نقل مکان کردیم نخستین کلاس قرآن خود را در مسجدی که آن سال‌ها دره‌ایش بسته بود و مورد استفاده قرار نمی‌گرفت برپا کردم و در کنار برگزاری کلاس قرآن، به یادگیری ترجمه قرآن و ادبیات عرب نیز مشغول بودم و بعد از ۱۶ سال که در مسجد فرشته کلاس قرآن داشتم تصمیم گرفتم تا برای تحصیل به دانشگاه بروم و تحصیلات دانشگاهی خود را از دهه ۷۰ آغاز کردم. تحصیلات دانشگاهی خود را در سال ۷۳ آغاز کردم و در سال ۸۲ مدرک کارشناسی ارشد خود را در رشته علوم قرآن و حدیث دریافت کردم؛ بعد از دریافت مدرک کارشناسی ارشد برای تحصیل در مقطع دکتری به دانشگاه علوم اسلامی لندن رفتم و دکتری خود را در رشته الهیات نیز از این دانشگاه گرفتم.

آیا دانشگاه توانست آنچه که شما به دنبال آن بودید برای شما مهیا سازد؟

باید با هماهنگی و همفکری راه حلی پیدا کنیم تا دانشجویان ما در حین تحصیل ارتباط بیشتری با قرآن داشته باشند و بعد از فارغ‌التحصیلی، بی‌اطلاع از قرآن و دین

آسیه تحویلداران، متولد ۱۳۲۵ در تهران است و فعالیت‌های قرآنی خود را از ۲۵ سالگی آغاز کرده است از وی در دوازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه به عنوان استاد و پیشکسوت قرآن کریم تجلیل می‌شود که در ذیل گفت‌وگوی ایکننا با وی از نظر می‌گذرد.

از فعالیت‌های قرآنی خود پیش از انقلاب اسلامی بفرمایید.

در ابتدای فعالیت‌های قرآنی خود که به سال‌های قبل از پیروزی انقلاب اسلامی بازمی‌گردد با محدودیت‌هایی روبرو بودم، اما پس از انقلاب اسلامی کار را جدی‌تر و گسترده‌تر ادامه دادم. در رأی‌گیری ۱۲ فروردین سال ۵۸ بود که من را برای انجام کار رأی‌گیری در یکی از مساجد تهران دعوت کردند و پس از آن جلسات آموزش قرآن خود را در همان مسجد مجیدیه برپا کردم.

چه شد که به سوی امور قرآنی روی آوردید؟

مادر بزرگم در شهر قم، مدرس قرآن بود و پدر و مادرم نیز در فعالیت‌های قرآنی فعالیت داشتند که همین مسئله موجب شد تا زمینه علاقه‌مندی به قرآن در من ایجاد شود؛ بعد از مدتی که در جلسات قرآن مسجد مجیدیه به صورت مرتب شرکت می‌کردم جلسه قرآنی را در منزل خود برپا کردم و علاوه بر آن فرزندان خود را نیز در کلاس‌های قرآن ثبت نام کردم.

خانم حسابی که استاد تفسیر بود مشوق خوبی برای ادامه فعالیت‌های قرآنی‌ام شد و به یاد دارم در آن سال‌ها به من می‌گفت اگر می‌خواهی قرآن را بهتر درک کنی باید زبان عربی را یاد بگیری و نشانی مسجد قبا را برای شرکت در کلاس

محدودیت دسترسی بانوان به منابع پژوهشی

«ناسی ساکی» برگزیده دوازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، مدرک کارشناسی خود را در رشته الهیات، کارشناسی ارشد را در رشته علوم قرآن و حدیث و دکتری را در رشته علوم قرآن و حدیث با گرایش شرق‌شناسی دریافت کرده است؛ در زیر گفت‌وگوی ایکنا با این بانوی قاری قرآنی را می‌خوانید:

خودتان را معرفی کنید و درباره فعالیت‌های قرآنی خود بفرمایید.

ناسی ساکی، متولد ۱۳۵۹ در شهر اهواز هستیم؛ بنده به هفت شیوه از قرائت قرآن مسلط هستم و رتبه اول مقطع کارشناسی در دانشگاه شهید چمران را به دست آوردم و در سال ۸۷ نیز رتبه اول مقطع کارشناسی ارشد را در دانشگاه قم کسب کردم. همچنین، در سال ۸۹ به عنوان پژوهشگر برتر دانشگاه قم انتخاب شدم و در مقطع دکتری نیز رتبه اول دانشگاه قم بودم.

فعالیت قرآنی خود به شکل تخصصی را از چه زمانی آغاز کردید؟

شروع فعالیت‌های پژوهشی من در حوزه قرآن به دوران تحصیل در دبیرستان برمی‌گردد و در مقطع دبیرستان بودم که مقاله‌ای با عنوان «سیاه چاله‌های آسمانی» تألیف کرده و مقام آوردم اما کار تخصصی و جدی خود در حوزه پژوهش قرآنی را از مقطع کارشناسی ارشد آغاز کردم.

فعالیت‌های قرآن‌پژوهی بانوان در کشور را تا چه میزان موفق می‌دانید؟

ما هنوز نتوانسته‌ایم سبقه علمی خود را به عنوان محقق و پژوهشگر قرآنی و شیعی به دنیا نشان دهیم و کارهای پژوهشی ما در حوزه قرآن هنوز دچار ضعف است و باید پژوهشگرانی تربیت کنیم که علاوه بر علم پژوهش و علوم قرآنی، تسلط کامل به زبان انگلیسی هم داشته باشند تا بتوانند پژوهش‌های خود را به خوبی به دنیا معرفی کنند ارتباط خوبی با پژوهشگران جهان اسلام بگیرند و مقالات خود را در مجامع غربی نیز منعکس کنند.

نباشند؛ خیلی حیف است و دانشجویان لیسانس می‌گیرند اما هنوز حروف مقطعه را نمی‌شناسند و توانایی روخوانی ساده قرآن را ندارند. یکی از مواردی که در این همایش باید درباره آن همفکری صورت گیرد این است که چه کار کنیم دانشجویان ما بعد از فارغ‌التحصیلی در روخوانی قرآن مشکلی نداشته باشند؛ تجوید قرآن باید جزو دروس دانشگاهی برای تمامی رشته‌ها باشد. بنده خود را شایسته تجلیل نمی‌دانم؛ کلاس‌های قرآنی که تاکنون در مساجد برگزار کرده‌ام همیشه رایگان بوده است و هیچ‌گاه برای مادیات کار نکرده‌ام زیرا معتقدم قرآن دست من را گرفته و بر سر من منت گذاشته است.

نظر خود را درباره همایش بانوان قرآن‌پژوه بیان بفرمایید؟

این همایش نمی‌تواند بی‌اثر باشد و به هر حال موجب تشویق بانوان برای فعالیت‌های قرآنی می‌شود؛ از طریق برگزاری این همایش و برنامه‌های مشابه آن باید قرآن را به صورت کاربردی وارد زندگی جوانان کنیم و زمینه انس با قرآن را در جامعه فراهم کنیم.

من هیچ چشم‌داشتی برای کارهای قرآنی که انجام می‌دهم، ندارم و افتخار می‌کنم برای دل‌های آماده یادگیری قرآن، آموزش دهم و کلاس‌های رایگان داشته باشم و این کار را سعادت برای خود می‌دانم؛ تنها انتظاری که از مسئولان قرآنی داریم این است با ایجاد فضای آموزشی لازم کمک کنند تا به کلاس‌های قرآن برویم و قرآن را به جوانان و نوجوانان آموزش دهیم.

تاکنون در برنامه‌هایی مانند همایش بانوان قرآن‌پژوه شرکت نکرده‌ام و دوست هم ندارم برای کارهای قرآنی که انجام داده‌ام تجلیل شوم اما از این جهت که برگزاری این همایش موجب می‌شود تجربیاتمان را با هم در میان بگذاریم برگزاری این همایش را بسیار مفید می‌دانم.

کشور ایجاد شود و اقشار مختلف جامعه از برگزاری چنین همایشی و گردهم آمدن بانوان قرآن در قالب یک همایش بین‌المللی اطلاع داشته باشند تا از این طریق دانشجویان و حتی اساتید حوزه و دانشگاه نسبت به انجام فعالیت‌های قرآنی تشویق شده و کارهای قرآنی خود را توسعه دهند.

بانوان در سراسر کشور تا چه میزان با همایش بانوان قرآن پژوه آشنا هستند؟

آگاهی و اطلاع‌رسانی از برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه بیشتر در سطح شهر قم انجام می‌شود و در شهرستان‌های دیگر کمتر شاهد تبلیغات و اطلاع‌رسانی برای برگزاری این همایش هستیم. متأسفانه فعالیت‌های قرآنی نیز همانند قرآن‌مهیجور هستند و برای بیرون آمدن این فعالیت‌ها از مهجوریت لازم است تلاش بیشتری صورت گیرد؛ همچنین در جامعه به ویژه در حوزه بانوان نیازمند تربیت بانوان پژوهشگر قرآنی هستیم تا بتوانیم قرآن را آنطور که شایسته است به جهان عرضه کنیم.

چه پیشنهادی برای اثرگذاری بیشتر همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه دارید؟

برگزاری این همایش و تجلیل از بانوان در هر سن و جایگاه شغلی که باشند ارزش داشته و لازم است چنین فعالیت‌هایی توسعه پیدا کند. همچنین دبیرخانه همایش بانوان قرآن‌پژوه باید بعد از برگزاری این همایش نیز از بانوان به صورت ویژه حمایت کند تا بانوانی که توانمندی خود را در عرصه آموزشی و پژوهشی به اثبات رسانده‌اند در موسسات و مراکز مختلف به کار گرفته شوند و روز به روز فعالیت‌های قرآنی خود را توسعه دهند. همچنین، علاوه بر تکریم بانوان قرآنی در همایش بانوان قرآن‌پژوه، خوب است مجله‌ای نیز در این همایش منتشر شود که این مجلس دربرگیرنده مقالات برجسته و اندیشه‌های نو بانوان قرآنی باشد و حتی این آثار و مقالات را ارزیابی کند.

عرصه برای فعالیت‌های قرآن‌پژوهی بانوان در کشور تا چه میزان فراهم است؟

متأسفانه در بسیاری از مواقع با عدم پذیرش محققان زن در کشور روبرو هستیم، به عنوان مثال؛ بنده قصد داشتم برای رساله دکتری خود از منابع کتابخانه آیت‌الله‌العظمی مرعشی یا موزه آستان قدس رضوی استفاده کنم اما با محدودیت‌هایی که برای بانوان در این کتابخانه‌ها به ویژه در شهرستان قم وجود داشت روبرو شدم زیرا کتابخانه قم فقط مختص آقایان است و با وجودی که بارها اعتراض خود را در این زمینه اعلام کرده‌ایم اما اعتراضات ما به هیچ نتیجه‌ای نرسیده است؛ علم جنسیت بردار نیست پس چرا در جامعه ایرانی، بانوان محقق را باور ندارند؟

به نظر شما توزیع امکانات و شرایط کار برای پژوهشگران قرآنی بانوان و آقایان در کشور متفاوت است؟

در کتابخانه‌های تهران تفکیک جنسیت برای استفاده از منابع وجود ندارد و تاکنون با هیچ مشکلی در استفاده از منابع روبرو نبوده‌ام و برای رساله دکتری خود از تمامی کتابخانه‌های تهران به راحتی استفاده کردم اما در قم و مشهد اجازه ندادند که از کتابخانه‌ها استفاده کنم و بسیاری از کتابخانه‌های غنی را فقط برای آقایان گذاشته‌اند!

کمیته‌ها و کاستی‌ها در حوزه فعالیت قرآنی بانوان را چه می‌دانید؟

نبود امکان بهره‌گیری از کتابخانه آیت‌الله مرعشی در قم و کتابخانه آستان مقدس رضوی در مشهد برای بانوان یکی از مهم‌ترین مشکلات و معضلات در عرصه فعالیت‌های پژوهشی بانوان است و ضروری است عدم پذیرش بانوان محقق در کتابخانه‌ها رفع شود و کمک شود تا بانوان در انجام یک کار پژوهشی دیگر دغدغه در تأمین منابع علمی و پژوهشی نداشته باشند و از این کمیته‌ها رنج نبرند.

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه را تا چه میزان در توسعه فعالیت بانوان مؤثر می‌دانید؟

همایش بانوان قرآن‌پژوه بسیار مفید و موثر است البته باید آگاهی لازم نسبت به برگزاری چنین همایشی در سطح

ضعف نظام‌سازی فعالیت‌های قرآنی بانوان

«طاهره محسنی» برگزیده دوازدهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه، متولد ۱۳۵۰ در تهران است که علاوه بر تحصیلات حوزوی تا لمعتین در رشته پیراپزشکی نیز در دانشگاه شهید بهشتی تحصیل کرده است، وی دارای مدرک کارشناسی و کارشناسی‌ارشد علوم قرآن و حدیث از دانشکده الهیات و معارف اسلامی و دکتری تفسیر تطبیقی قرآن از دانشگاه قم است. ایشان همچنین در زمینه تدریس، تبلیغ و پژوهش‌های قرآنی و تفسیر قرآن فعالیت‌های در خور توجهی داشته است. در زیر گفت‌وگوی ایکنا با این بانوی قرآن‌پژوه را می‌خوانید:

درباره فعالیت‌های قرآنی خود طی سال‌های گذشته بفرمایید.

اینجانب از سال ۷۲ تاکنون به تحصیل، تدریس دروس متعدد از جمله عقاید و اخلاق، تفسیر قرآن، درایة‌الحديث، نهج‌البلاغه، علوم بلاغت، مفردات قرآن، تجزیه و ترکیب، نظام سیاسی در اسلام، قانون اساسی، اربعین حدیث، حدیث‌شناسی، حکومت اسلامی و ولایت فقیه، تاریخ اسلام، شرح خطبه فدک، علوم قرآنی، اعراب القرآن، علم رجال، تحلیل زبان قرآن، روش تحقیق در دانشگاه‌ها و حوزه‌های مختلف من جمله دانشگاه علوم پزشکی بقیة‌الله(عج)، اصول دین، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران - شمال، بیمارستان نجمیه و بیمارستان بقیة‌الله(عج)، دانشگاه امام حسین(ع)، دانشگاه مذاهب اسلامی، دانشگاه امام صادق(ع) و حوزه ام ابیها(س)، کوثر و عبدالعظیم الحسنی(ع) پرداخته‌ام، همچنین کلاس‌های تفسیر قرآن در مؤسسه دارتحفیظ القرآن الکریم، دانشگاه‌ها، حوزه‌های علمیه، محافل مردمی و مراکز قرآنی مختلف داشته‌ام؛ و هم اکنون نیز عضو هیأت علمی دانشگاه امام صادق(ع) هستم. به پژوهش‌های قرآنی اهتمام داشته‌ام. علاوه بر این در زمینه تبلیغ در داخل و خارج کشور در محافل دانشگاهیان، همایش‌ها، کنفرانس‌ها، پایگاه‌های بسیج و محافل عمومی - مردمی نیز به امر تبلیغ می‌پردازم.

اگر آثار و مقالاتی در حوزه قرآنی دارید، بفرمایید؟

کتاب «سیر تکاملی انسان از عالم ذر تا قیامت براساس قرآن و سنت» و «متقین کهف حصین، شرح خطبه متقین نهج‌البلاغه» از اینجانب منتشر شده است و مقالات متعددی از جمله «نقش کاربردی مفاهیم قرآنی در کانون خانواده و جامعه» ارائه شده در همایش بین‌المللی زنان مسلمان اندیشمند، «الگوی جامع شخصیت زن در قرآن کریم»، «مفهوم و عوامل صلح در نهاد انسانی از دیدگاه ادیان الهی»، «تحلیلی کاربردی بر کلان بنیادهای زیرساختی دیپلماسی سیاست خارجی اسلام از منظر قرآن کریم»، «بررسی ادله اثبات معاد»، «بررسی انواع قلوب در قرآن»، «عشق و محبت در قرآن»، «بررسی مسئله اعجاز در قرآن»، «بررسی تطبیقی تفسیر قرآن و هرمنوتیک»، «اسباب فهم

صحیح قرآن کریم و موانع آن از دیدگاه امام خمینی (ره) و علامه طباطبایی و... تدوین کرده‌ام.

برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه را تا چه میزان در توسعه فعالیت‌های قرآنی بانوان موثر می‌دانید؟

در دوران جمهوری اسلامی و حاکمیت اسلام، برخلاف زمان حاکمیت طاغوت، یکی از برنامه‌های اصلی برای مسئولان کشور، ترویج قرآن است. تلاوت قرآن، انس با قرآن، فهم قرآن و حفظ و تدبر در قرآن جزو برنامه‌هاست که یکی از مظاهر این فعالیت‌ها هم برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه است. برگزاری این همایش‌ها مقدمه‌ای است برای شناساندن افراد قرآن‌پژوه به جامعه و الگو کردن افراد شاخص برای سایر اقشار جامعه. برگزاری همایش و معرفی بانوان قرآن‌پژوه باعث می‌شود که افراد دیگر هم در جهت فهم معارف و آیات قرآنی تلاش کنند و این خود مقدمه‌ای جهت انس افراد با قرآن و حرکت جامعه به سوی تدبر در قرآن است.

فعالیت‌های قرآنی بانوان را در کشور چگونه ارزیابی می‌کنید؟

الحمدلله امروز بانوان در جامعه ما با قرآن مانوس شده‌اند. البته تا وضعیت مطلوب، گام‌های بسیاری مانده است و ما به این حداقل قانع نیستیم. بانوان با نقش محوری که در خانواده دارند می‌توانند نقش بسیار مؤثری در برقراری ارتباط اعضای جامعه با قرآن دارند. فعالیت‌های بانوان در زمینه قرائت، فهم و تدبر در قرآن است و آنچه که ما را به حقایق قرآن می‌رساند تدبر در قرآن است. همچنین فعالیت بانوان در حوزه حفظ قرآن مقدمه بسیار خوبی برای تدبر در آن است. حفظ و تکرار و انس با آیات کریمه و

پی در پی آیات الهی را مورد توجه قرار دادن توسط بانوان موجب می‌شود که آن‌ها بتوانند در قرآن تدبر کنند و جامعه را قرآنی کنند.

بانوان تا چه میزان در زمینه قرآن‌پژوهی موفق بوده‌اند؟

فعالیت بانوان قابل توجه است و کارهای خوبی صورت گرفته است اما هنوز با وضعیت مطلوب خیلی فاصله داریم. قرائت و حفظ و انجام فعالیت‌های پژوهی لازم است اما کافی نیست. با در نظر گرفتن شرایط منطقه‌ای باید درصد باشیم که مفاهیم و معارف عمیق قرآنی خود را به جهانیان مخابره کنیم، همچنین در زندگی‌های شخصی از مفاهیم عمیق قرآنی بهره بگیریم تا زندگی اسلامی مبتنی بر معارف قرآنی داشته باشیم که بانوان در این زمینه نقش بسیار مؤثری دارند. اما همانطور که اشاره کردم تا ایجاد این وضعیت مطلوب فاصله داریم و جهت از بین رفتن این فاصله ابتدا باید طبق نقشه راه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) گام برداشت و با استعانت از قرآن و تدبر در آیات شریفه و عمل به آن به مقصود رسید.

حمایت از فعالیت‌های قرآنی بانوان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

مهم‌ترین کاری که در حوزه حمایت از فعالیت قرآنی بانوان باید صورت گیرد اختصاص بودجه به فعالیت‌های این حوزه است، در حالی که هم‌اکنون در حوزه فعالیت‌های قرآنی بانوان با کمبود بودجه روبرو هستیم و به دلیل همین، فعالیت‌های قرآنی قوی اجرا نمی‌شود. اگر در بودجه قرآنی سالانه، بخشی به

فعالیت‌های قرآنی بانوان اختصاص دارد این بودجه باید برای همین حوزه صرف شده و در اختیار دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه بانوان قرار گیرد تا خروجی مورد نظر به دست آید.

کمبودها و کاستی‌ها در حوزه فعالیت قرآنی بانوان را چه می‌دانید؟

در این حوزه آنچه به نظر بنده کمبود و آسیب است نبود یک نظام مهندسی در فعالیت‌های قرآنی است. برای فرهنگ‌سازی قرآنی ما نیازمند یک نظام‌سازی قرآنی هستیم که جهت تحقق این مهم باید نظام‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی و خرده‌نظام‌های آن با تأثیر از مفاهیم عالیه قرآنی بازطراحی و پیاده‌سازی شود و طبق تجربه بانوان اصلی‌ترین نقش را در حوزه توسعه فرهنگ قرآنی ایفا می‌کنند که برای تربیت این افراد در این زمینه نیازمند آموزش‌های تخصصی هستیم.

توسعه فعالیت‌های قرآنی بانوان نیازمند چه اقدامات و راهکارهایی است؟

برای توسعه فعالیت‌های قرآنی بانوان، نیازمند تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری منسجم در این حوزه هستیم و لازمه این کار تأمین پشتوانه حقوقی از این فعالیت‌ها است و اقدام مهم و اساسی در این خصوص ساماندهی این فعالیت‌ها در عرصه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی، تبلیغی و ترویجی است که این اقدام مقدمه ضروری و مسیر اساسی توسعه فرهنگ قرآنی در جامعه است.

نقش مؤثر همایش در گرایش بانوان به فعالیت‌های قرآنی

نفیسه فقیهی برگزیده دوازدهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه، متولد شهر اصفهان و ساکن قم است که فعالیت‌های قرآنی خود را با حفظ قرآن کریم در سال‌های نوجوانی آغاز کرده است؛ گفت‌وگوی ایکن با این بانوی پژوهشگر قرآنی را در ادامه می‌خوانید:

خودتان را معرفی بفرمایید.

نفیسه فقیهی مقدس هشتم متولد ۱۳۵۵ شهر اصفهان و ساکن قم؛ فعالیت‌های قرآنی خود را با حفظ قرآن کریم از دوران راهنمایی شروع کردم و بعد از برنامه‌های غیرمتمرکز و پراکنده، از سال ۱۳۸۱ به طور رسمی به عنوان پژوهشگر قرآنی توفیق فعالیت داشتیم.

چطور شد که در عرصه فعالیت‌های قرآنی ورود پیدا کردید؟

خانواده نقش مؤثری در جهت‌دهی فعالیت‌های قرآنی من داشت و البته جا دارد از اساتیدی که زمینه‌های فعالیت را با راهنمایی‌ها و حمایت‌های علمی در این حوزه هموار کردند نیز یاد داشته باشم.

اگر تألیفات و اثری دارید نام ببرید؟ اهمیت اثر و یا فعالیتی که داشتید را توضیح دهید؟

حاصل تلاش‌های قرآنی در راستای مباحث مهدوی، کتاب «معجم مهدویت در تفاسیر شیعه و اهل سنت» است که بنده به عنوان همکار پژوهش در تألیف این کتاب

توفیق همیاری داشتم. این اثر که کتاب شایسته تقدیر در همایش کتاب دوسالانه مهدوی شناخته شد نگاهی جامع به مباحث مرتبط با مهدویت در آثار مفسران شیعه و اهل تسنن دارد؛ کتاب «زندگی در صلح از دیدگاه قرآن» که توسط نشر «زمزم هدایت» منتشر شد نیز نگاهی قرآنی به مبانی و راهبردهای صلح دارد و در همایش کتاب سال دانشجویی به عنوان اثر شایسته تقدیر، معرفی و تقدیر شد. همچنین کتاب «مهدویت در تفاسیر اهل تسنن» از دیگر آثارم نیز نگاهی به اهم شبهات تفسیری مطرح در این خصوص با رویکرد پاسخگویی علمی و تحلیلی دارد.

درباره مقالات علمی خود طی سال‌ها فعالیت پژوهشی، توضیح بفرمایید؟

از جمله مقالات تألیفی بنده «نقد دیدگاه بنت الشاطی در حوزه اعجاز علمی قرآن»، «اخلاق اقتصادی در قرآن»، «الاستراتیجیات لتحقيق العدالة الاجتماعی فی عصر الظهور» که در کنگره بین‌المللی عراق ارائه شد، «گونه‌شناسی ادله سماع موتی با تأکید بر منابع تفسیری و جوامع روایی اهل سنت» که در کنگره بین‌المللی تکفیر ارائه شد و «آثار انفاق در قرآن»، «ایضاح مفهومی حیات برزخی در قرآن و روایات»، «راهبرد دین در توسعه صلح» و «آثار توبه و استغفار در قرآن» عناوین برخی از مقالات بنده طی سال‌های گذشته بوده است.

نحوه آشنایی خود با همایش بانوان قرآن‌پژوه و میزان اطلاع خود از اهداف این همایش را بفرمایید؟

من از طریق مؤسسه معارف اسلامی امام رضا (ع) با همایش آشنا شدم. به نظر می‌رسد همایش بانوان قرآن‌پژوه ضمن تکریم بانوانی که فعالیت‌های قرآنی را در اولویت برنامه‌های علمی و فرهنگی خود قرار دادند به دنبال بسط فعالیت‌های قرآنی در عرصه ملی و بین‌الملل و اهتمام بیشتر به نقش مؤثر بانوان در اعتلای فرهنگ قرآنی جوامع است.

برگزاری همایش «بانوان قرآن‌پژوه» را در توسعه فعالیت‌های قرآنی بانوان تا چه میزان مؤثر می‌دانید؟

بدون شک برگزاری مراسم خاص برای بانوان فعال قرآنی، تأثیرات حائز اهمیتی در فعالیت‌های قرآنی کل جامعه دارد و این امر را می‌توان از طرفی با توجه به نقش فردی بانوان در سازندگی و

به نظر شما حوزه‌های مغفول مانده در امور قرآنی کشور کدام است که بانوان بتوانند در آن ورود داشته باشند؟

قرآن کریم بحر نامتناهی و اقیانوس بی‌کرانی است که در همه حوزه‌ها و عرصه‌های فردی و اجتماعی راه گشاست و راهبردهای آن درمان همه مشکلات و بن‌بست‌های دنیای کنونی است؛ برای این اساس می‌توان، گفت؛ هر عرصه‌ای که از کلام الهی بهره کمتری گرفته باشد به همان میزان از مشکلات و تنگناهای بیشتری برخوردار است. به عنوان نمونه می‌توان از حوزه تربیت و تزکیه نام برد که ضرورت توجه بیش از پیش آن با توجه به تلاش روزافزون دشمن در هجمه فرهنگی آشکار است؛ این حوزه به خصوص ارتباط بهتر و بیشتری با رسالت تربیتی بانوان دارد.

انس بیشتر بانوان و دختران با قرآن کریم چگونه حاصل می‌شود؟

بانوان و دختران به سبب لطافت اندیشه و احساس بهتر و بیشتر می‌توانند با قرآن کریم مانوس باشند؛ این مهم از طریق بیان صحیح معارف قرآن و زیبایی‌های نهفته و آشکار در کلام الهی میسر است. در قدم اول انس ظاهری با قرآن به واسطه استماع؛ تلاوت و خواندن قرآن کریم از طریق صوت‌ها و قرائت‌های زیبا، محور توجه است که به حمد الهی در جامعه شیعی نیز اساتید قرآنی فراوانی به امر تلاوت قرآن اهتمام دارند و این مسئله تأثیر زیادی در گرایش‌های قرآنی همه به خصوص بانوان دارد. همچنین، استفاده از توشیح‌های قرآنی و توجه به جایگزینی انس و علاقمندی‌های جوانان در همین خصوص قابل تأمل است؛ در قدم‌های دیگر بیان معارف قرآنی با روش‌های صحیح و بهره‌گیری از جاذبه‌های ادبی و هنری مؤثر است.

نقاط قوت و ضعف برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه و پیشنهادات خود را برای برپایی بهتر آن بفرمایید؟

به لطف الهی و همت مسئولان قرآنی این همایش از دستاوردهای بسیار خوبی برخوردار بوده و امیدواریم با همکاری بیشتر همه نهادها و فعالان قرآنی روز به روز شاهد گسترش و تعمیق فعالیت‌های قرآنی چه در حوزه مبانی نظری و چه در عرصه کاربردی و اجرایی شدن فرامین و رهنمودهای کلام الهی در جوامع بشری باشیم.

بالندگی اجتماع تحلیل کرد. با این توضیح که حمایت و تکریم می‌تواند زمینه‌های بیشتری را برای گرایش اندیشه‌های فعال و ذهن‌های پویای جامعه بانوان به سمت فعالیت‌های قرآنی فراهم کند و به عبارتی بستر بهره‌مندی بیشتر از دریای بیکران کلام الهی را هموار سازد، روشن است که این گرایش در تزکیه و اعتلای روحی بانوان و دوری از عوامل غفلت و جمود فکری مؤثر است. این محور مهمی است که در نهایت جامعه از تأثیرات آن بهره‌مند خواهد بود.

برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه را تا چه میزان در تشویق و ایجاد انگیزه برای فعالیت‌های قرآنی بانوان موثر است؟

تأثیر این همایش از چند جهت قابل بررسی است؛ نخست تشویق و انگیزه‌بخشی برای بانوانی که در سایر حوزه‌های علمی و هنری به فعالیت اشتغال دارند و این همایش به خوبی می‌تواند با برجسته کردن تلاش‌های قرآنی و معرفی آثار و دستاوردهای مهم عرصه قرآن کریم در جهت‌دهی حوزه‌های فردی و اجتماعی برنامه‌های افراد مؤثر باشد و همچنین این تکریم و تشویق می‌تواند در اولویت‌بخشی به فعالیت‌های قرآنی از میان حوزه‌های متعدد فعالیت علمی و فرهنگی تأثیرگذار باشد.

برگزاری این همایش برای دلگرمی بانوانی که اولویت برنامه‌های خود را به امر قرآن اختصاص داده‌اند نیز بسیار موثر است و می‌تواند با ایجاد فضای رقابت سالم و سازنده به بسط و گسترش تلاش‌های قرآنی منجر شود؛ در مجموع توجه به عنصر تشویق و تکریم در فرهنگ اسلامی و جایگاه تربیتی آن حائز اهمیت است.

طی سالهای گذشته در اجرای فعالیت‌های قرآنی خود تا چه میزان مورد حمایت نهادهای قرآنی قرار گرفته‌اید؟ ارتباط خاص و تعریف شده‌ای با نهادهای قرآنی نداشته‌ام؛ نهایتاً تعامل و ارتباط کاری در حوزه‌های علمی مدنظر قرار گرفته است.

برای تکریم و تشویق هر چه بیشتر بانوان فعال قرآنی چه پیشنهاداتی دارید؟

برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه گام مؤثری در جهت تکریم و تشویق بانوان قرآنی است و در کنار برگزاری چنین همایش‌هایی، حمایت‌های علمی، فرهنگی و پشتیبانی از طرح‌های جامع قرآنی جهت اجرای عمومی در عرصه ملی و ... نیز در تشویق فعالان قرآنی مؤثر است.

توسعه فرهنگ قرآنی نیازمند سرمایه‌گذاری بیشتر است

شهین قهرمان‌ایزدی، متولد ۱۳۳۷ در شیراز است و تحصیلات خود را در مقطع کارشناسی در رشته الهیات و مقطع کارشناسی‌ارشد و دکتری را نیز در رشته علوم قرآن و حدیث به پایان رسانده است و عضو هیئت علمی دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه الزهراء (س) است. در ادامه گفت‌وگوی ایکنا با وی را می‌خوانید:

چه شد که امور قرآنی و دینی را اولویت زندگی خود قرار دادید؟

هرچند که رشته تحصیلی من در دبیرستان علوم تجربی بود، اما به این دلیل که خانواده‌ام با انجام فعالیت‌های قرآنی‌ام همسو بودند و مدیر دبیرستان نیز حمایت زیادی از فعالیت‌های قرآنی‌ام داشت فعالیت خود را در همان سال‌ها به صورت تخصصی دنبال کردم و بعد از دبیرستان وارد مکتب توحید قم شدم. دوسالی است که فعالیت‌های اجرایی خود را محدود کرده و فعالیت‌های پژوهشی خود در حوزه قرآن را توسعه داده‌ام. «دعا در نگاه و کلام حضرت علی (ع) و مقایسه آن با قرآن»، «قربان نهج‌البلاغه در بیان اوصاف پیامبر گرامی اسلام»، «زیدابن ثابت و مسئله جمع قرآن» از جمله مقالات من در این حوزه هستند.

دانشجویان خود را برای حضور در کدام یک از امور قرآنی تشویق می‌کنید؟

البته فعالیت‌های قرآنی نباید در کارهای پژوهشی خلاصه شود و باید به صورت همزمان در سایر رشته‌های قرآنی نیز ادامه داشته باشد؛ فعالیت‌های قرآنی اگر به خوبی شکل بگیرد و برنامه‌ریزی خوبی برای اجرای این برنامه‌ها صورت گیرد، می‌توانیم شاهد موفقیت در تمامی رشته‌های قرآنی باشیم. طی سال‌های گذشته که در کارهای اجرایی و علمی فعالیت داشته‌ام شاید چندین دانشجوی خود را تشویق کردم تا حفظ کل قرآن را نیز انجام دهند و پس از اینکه تعدادی از دانشجویانم حافظ کل قرآن شدند آن‌ها را به سفر زیارتی سوریه بردم و تشویقی برای آن‌ها باشد و سایر فعالیت‌های قرآنی خود را با انگیزه بیشتری دنبال کنند.

به هر حال تحقیقات میدانی در رشته‌های انسانی راحت‌تر از علوم قرآن و حدیث است و برای کار پژوهشی در حوزه قرآن و حدیث باید وقت بیشتری گذاشته شود؛ همچنین باید انرژی و زمان بیشتری برای ایجاد علاقه‌مندی به انجام فعالیت‌های علمی از سوی دانشجویان خانم گذاشته و زمینه تشویقی بیشتر برای ادامه فعالیت‌های قرآنی دانشجویان فراهم شود.

در جهت مهجوریت‌زدایی از قرآن کریم چه اموری را باید در اولویت قرار داد؟

همان‌طور که قرآن، مظلوم است فعالیت‌های قرآنی نیز مظلوم است؛ باید باور کنیم برای قرآن و آشنایی مردم با قرآن و همچنین توسعه فرهنگ قرآنی در جامعه نیازمند سرمایه‌گذاری بیشتری هستیم و نباید دلمان برای هزینه کردن در فعالیت‌های قرآنی بلرزد. برای آشنایی با قرآن باید هزینه و سرمایه‌گذاری بیشتری داشته باشیم و نباید فعالیت‌های قرآنی را جزو کارهای حاشیه‌ای و جنبی بدانیم؛ باید علوم قرآن و حدیث را اساس همه امور در کشور قرار دهیم.

بخش عترت به همایش بانوان قرآن‌پژوه افزوده شود

مرضیه محمص، بانوی قرآن‌پژوه که در دوازدهمین «همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه» تجلیل خواهد شد، دانش‌آموخته دانشگاه امام صادق (ع) است که تحصیلات مقطع کارشناسی خود را در دانشگاه الزهراء (س) به پایان رسانده و سال ۱۳۹۲ از پایان‌نامه دکتری خود دفاع کرده است. به بهانه برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه، ایکنگفت‌وگویی با این پژوهشگر قرآنی انجام داده است.

خودتان را معرفی کنید و بفرمایید هم‌اکنون فعالیت‌های قرآنی خود را چگونه دنبال می‌کنید؟

مرضیه محمص، متولد ۱۳۵۹ در تهران هستم و هم‌اکنون تدریس علوم قرآن و حدیث و دروس معارف در دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه الزهراء (س) و دانشگاه مذاهب اسلامی انجام می‌دهم.

اگر مقالات و آثار پژوهشی داشته‌اید معرفی بفرمایید؟

طی سال‌های گذشته به دلیل دغدغه‌های پژوهشی که داشته‌ام مقالات متعددی را تألیف کرده‌ام که این مثال‌ها در همایش‌های مختلف به عنوان

اگر روان‌شناسی جدید، خود را به قرآن پیوند دهد به طور قطع حرف‌های زیادی خواهد داشت. تمامی علوم و رشته‌ها را باید در خدمت قرآن بگیریم و تنوع بیشتری در تولید محتوای قرآنی داشته باشیم تا بتوانیم مخاطبان خود از هر قشر و سلیقه‌ای جذب کنیم. در این میان، رسانه‌ها و صداوسیما مسئولیت سنگینی برعهده دارند و باید تلاش زیادی در جهت آموزش قرآن و در اختیار قرار دادن دیگر علوم در خدمت قرآن تلاش کنند.

شیوه رفتاری شما برای سوق دادن جوانان به سوی انس با قرآن کریم چگونه است؟

برای جذب نوجوانان و جوانان به فعالیت‌های قرآنی باید ابتدا از روش تشویق استفاده کنیم و بعد از اینکه جوانان را با فعالیت‌های قرآنی آشنا کردیم در مراحل بعد به انجام کارهای تخصصی و متنوع اقدام کنیم؛ همچنین باید بتوانیم از زبان هنر برای جذب نوجوانان و جوانان به فعالیت‌های قرآنی بهره بگیریم. رشته‌های دانشگاهی ما پاسخگوی نیاز جامعه در امور قرآنی نیستند. یکی از اقداماتی که باید در جهت توسعه رشته‌های قرآنی در دانشگاه و دروس دانشگاهی باید اتفاق بیافتد این است که کارگروه‌هایی به منظور بررسی سرفصل‌های دروس آموزش و پرورش و دانشگاه تشکیل شده و جایگاه قرآن در دروس ابتدایی تا دکتری را مورد بررسی قرار داده و یک ارزیابی و بازنگری عمومی داشته باشد تا در نهایت نتایج این بررسی‌ها برای تألیف کتاب‌های درسی آموزش و پرورش و دانشگاه مورد استفاده قرار گیرد.

چگونه می‌توان پژوهش‌های قرآنی در رشته‌های غیر مرتبط دانشگاهی را توسعه داد؟

اگر افراد به این موضوع توجه داشته باشند که قرآن برای هدایت بشر آمده است تا درست زیستن را آموزش دهد و سعادت فردی و اجتماعی انسان‌ها را تضمین کرده است تمسک به تعالیم قرآنی را از هر شکلی در پیش می‌گیرند و در این صورت پژوهش و آموزش قرآن یکی می‌شود و با چنین مبانی فکری، حتی کسانی که در رشته‌های هنری و... تحصیل می‌کنند، می‌توانند به انجام پژوهش‌های قرآنی و دینی مرتبط با رشته خود بپردازند.

با همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه چگونه آشنا شدید؟

از سال ۱۳۸۹ با ارائه مقاله به نشریه «بینات» در این همایش شرکت می‌کردم و تقریباً هر ساله در این همایش حضور داشته و در جریان بوده‌ام که چه موضوعاتی طی دوره‌های گذشته مورد توجه بوده است و حضور در دوره‌های قبلی این همایش شروعی برای ارتباطات بیشتر و آشنایی با الگوهای قرآنی خوبی برای ادامه فعالیت قرآنی بود.

برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه را تا چه میزان در توسعه فعالیت قرآنی بانوان موثر می‌دانید؟

اولویت‌بخشی که در همایش بانوان قرآن‌پژوه نسبت به توسعه فرهنگ قرآنی و جلب مشارکت حداکثری بانوان انجام گرفته است منجر به گسترش درک عمومی از مفاهیم قرآنی شده و موجب می‌شود تا زمینه کاربردی کردن تعالیم قرآنی در زندگی فردی و اجتماعی بانوان فراهم شود و التزام عملی افراد به قرآن در ابعاد مختلف فردی و اجتماعی ارتقا پیدا کند.

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه طی دوره‌های گذشته چه دستاوردهایی داشته است؟

همایش بانوان قرآن‌پژوه طی دوره‌های گذشته موفقیت‌های خوبی به دست آورده است اما رویکرد جدیدی که این همایش می‌تواند داشته باشد این است که بحث عترت را نیز در کنار قرآن پررنگ‌تر کند و به اعلام فراخوان با محوریت مقالات پژوهشی حوزه عترت بپردازد.

مقالات برتر شناخته شده و در نشریات علمی و پژوهشی متعددی به چاپ رسیده‌اند. «اعجاز تشریحی قرآن کریم در حوزه خانواده»، «تأملی بر رهیافت قرآن کریم»، «شاخصه‌های نوآوری از منظر قرآن کریم»، «بازخوانی نسبت امر به معروف و نهی از منکر با حریم خصوصی بر مبنای قرآن کریم»، «سازگاری همسران از راه تغافل دریافتی از آموزه‌های دینی» و... برخی از مقالات بنده طی سال‌های اخیر هستند که در نشریات مختلف به چاپ رسیده و به عنوان مقالات برتر در همایش‌ها معرفی شده‌اند.

فعالیت‌های قرآنی بانوان را تا چه میزان ضروری و اثرگذار در جامعه می‌دانید؟

به طور کلی توسعه مهارت‌ها در حوزه روخوانی، روان‌خوانی، صحیح‌خوانی، درک معانی آیات قرآن، فعالیت‌های پژوهشی و... برای اقشار مختلف جامعه به ویژه بانوان که عهده‌دار تربیت نسل پویای آینده هستند از اهمیت بالایی برخوردار است.

پیشنهاد شما برای فعالیت بیشتر بانوان در حوزه‌های قرآنی چیست؟

آنچه در فعالیت قرآنی بانوان اهمیت دارد خود افراد هستند که باید یک میل درونی قوی و انگیزه وافر نسبت به فعالیت‌های قرآنی داشته باشند تا بتوانند در عرصه فعالیت‌های قرآنی وارد شده و این فعالیت‌ها را به صورت مستمر دنبال کنند؛ هر چند که مسئولان فرهنگی و قرآنی نیز با توجه به مجموعه‌هایی که در اختیار دارند باید به تقویت فعالیت‌های قرآنی بانوان بپردازند.

توسعه پژوهش‌های قرآنی از سوی بانوان نیازمند چه سازوکارهایی است؟

باید شرایطی ایجاد شود تا بانوان به سمت پژوهش قرآنی جلب شوند؛ متأسفانه در جامعه مشاهده می‌کنیم هنوز بین برخی بانوان، آن اغنا فکری که باید باشد رخ نداده و باید افرادی باشند که این آموزش‌ها را داشته باشند و بانوان را نسبت به این حوزه‌ها اغنا کنند. متأسفانه انجام فعالیت‌های میان‌رشته‌ای در حوزه قرآن فقط محدود به پژوهشگران در رشته‌های مرتبط شده است. افرادی که در رشته‌های دیگر تحصیل می‌کنند وارد پژوهش‌های قرآنی نمی‌شوند در صورتی که این افراد نیز می‌توانند ارتباط بین رشته تحصیلی خود با قرآن را مورد پژوهش قرار دهند.

منابع علوم قرآنی نیازمند بازنگری‌اند

منجر به ارتقای درک بشری می‌شود اما به هر حال قدردانی و تکریم بانوان فعال در حوزه قرآن، ابتکاری است که هدف آن فعال‌سازی و ایجاد انگیزه و تحرک بخشی در میان بانوان است.

فعالیت‌های قرآنی بانوان در کشورمان از چه جایگاهی برخوردار است؟

بانوان در کشورمان توانمندی‌های ذهنی و هنری فراوانی دارند که این توانمندی‌ها در اکثر مواقع معطل مانده‌اند و امیدواریم با معرفی بانوان فعال قرآنی و تجلیل از این بانوان، انگیزه‌ای برای فعالیت در حوزه قرآن میان دیگر بانوان کشورمان ایجاد شود.

به نظر می‌رسد کسی که مسیر زندگی و کاری خود را قرآن انتخاب کرده و زمان خود را صرف انجام پژوهش‌ها و تحقیقات قرآنی می‌کند دیگر نیاز به مشوق نداشته باشد زیرا مشوق در مرحله ایجاد انگیزه لازم است و چنین شخصی بیشتر از تشویق، نیازمند امکانات است و در حمایت از بانوان فعال قرآنی باید حداقل امکانات از جمله؛ فراهم بودن امکان تحقیق و دسترسی به منابع اصلی و مهم پژوهشی برای بانوان فراهم شود.

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه چه نقشی در توسعه فعالیت‌های قرآنی بانوان دارد؟

بنده به عنوان یک پژوهشگر قرآنی برای انجام یک تحقیق و پژوهش، کار خود را هر طور که شده انجام می‌دهم اما حمایت از فعالیت‌های بانوان پژوهشگر و معرفی و عرضه آثار قرآنی آنها در قالب همایش بانوان قرآن‌پژوه، حرکت بسیار مبارکی است که جامعه و نوجوانان و جوانان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. همه ما به عنوان مسلمان، موظف به تدبیر و تأمل در قرآن هستیم اما هر کاری که بتواند موانع فهم قرآن را برداشته و انگیزه بیشتری برای فعالیت‌های قرآنی و درک و فهم قرآن ایجاد کند خوب است.

پیشنهادی برای توسعه فعالیت‌های قرآنی بانوان دارید؟

یکی از ضعف‌های ما در حوزه فعالیت‌های قرآنی به‌روزرسانی منابع و متون قرآنی و دینی است، کتاب‌های علوم قرآنی نیازمند بازناندیشی و بازنگری هستند که باید مباحث جدیدی به مدد علوم معاصر به محتوای این کتاب‌ها اضافه شده و این کتاب‌ها به روز شود.

نرجس موسوی‌اندرزی، برگزیده دوازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، تحصیلات خود را از مقطع کارشناسی تا دکتری در رشته علوم قرآن و حدیث پشت سر گذاشته است؛ به بهانه برگزاری دوازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، ایکن گف‌وگویی با این بانوی برگزیده قرآنی داشته است.

خودتان را معرفی و درباره فعالیت‌های قرآنی خود بفرمایید.

نرجس موسوی‌اندرزی، متولد ۱۳۵۲ در مشهد و هم‌اکنون ساکن تهران هستم؛ در دوران نوجوانی، پدرم من را با قرآن آشنا کرد و حیات معنوی خود را مدیون او هستم. بعد از اینکه با راهنمایی‌های پدرم پا به عرصه فعالیت‌های قرآنی گذاشتم در ۱۹ سالگی حافظ کل قرآن کریم شدم و هم‌اکنون نیز به عنوان پژوهشگر قرآنی در صداوسیما فعالیت دارم.

بانوان در انجام فعالیت‌های قرآنی با چه کمبودها و کاستی‌هایی مواجه هستند؟

بانوان پژوهشگر قرآنی با محدودیت‌های زیادی در حوزه کاری خود روبرو هستند، به عنوان مثال بنده برای نوشتن رساله دکتری خود به کتابخانه‌های متعددی سر زدم اما امکان دسترسی به منابع مورد نیاز را نداشتم؛ قصد استفاده از کتابخانه آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی قم را نیز داشتم اما به دلیل محدودیت‌هایی که برای بانوان در زمینه استفاده از منابع این کتابخانه وجود دارد نتوانستم از این منابع استفاده کنم. کتابخانه‌های اصلی از جمله؛ کتابخانه مرعشی که دربرگیرنده منابع اصلی برای انجام پژوهش‌های قرآنی است با محدودیت‌های زمان و ساعت ارائه خدمات به بانوان روبرو است و این مسئله ناشی از آن است که فعالیت قرآنی بانوان هنوز در کشور جدی گرفته نشده و به همین دلیل حمایت‌های لازم صورت نگرفته است.

برگزاری همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه را تا چه میزان در تکریم بانوان قرآنی مؤثر می‌دانید؟

فعالیت‌های قرآنی جنسیت نمی‌شناسد و نمی‌توان برای این فعالیت‌ها جنسیت تعیین کرد و فعالیت قرآنی بانوان را از فعالیت قرآنی آقایان جدا کرد، زیرا تمامی این فعالیت‌ها در کنار هم

پیشین اللہی بان قرآن

۲۷ ہمیشہ بین العملیہ
بانوان قرآن پڑوہ

ہنرمندان

غفلت از نگاه علمی به هنرهای قرآنی

در مورد ارتباط این هنر با قرآن توضیح دهید؟

کتیبه‌دوزی متون و آیات قرآنی از جمله شاخه‌های این هنر است که به خدمت کلام الله مجید درآمده است، اساساً با هنر سوزن‌دوزی و مشتقات آن می‌توانیم حروف و آیات قرآنی را به نگارش درآوریم، در این زمینه همانطور که بیشتر اشاره شد، تحقیق و مطالعه زیادی داشته‌ام، در زمینه کتیبه‌دوزی قرآنی به نظر می‌رسد که شیوه‌های قدیمی علمی‌تر دنبال می‌شده است اما متأسفانه از جایی به بعد دید علمی در آن وجود نداشته است؛ به طور مثال در پرده‌دوزی، کتیبه‌های قرآنی پرده خانه خدا، روزگاری توسط هنرمندان ایرانی انجام می‌شده است، اما بعد هنرمندان عربستانی انجام آن را عهده‌دار شدند، تمام تلاش به عمل می‌آمد تا پرکردن کلمات و واژگان قرآنی صرف پر کردن جاهای خالی نباشد، بلکه در اجرای آن شیوه نگارش کلمات با تداعی حرکت قلم درشت خوشنویسی مورد مذاقه قرار می‌گرفته اما در شرایط کنونی این‌گونه نیست و تنها سعی در توپُر کردن کلمات است.

دقت و رعایت این اصل آیا بر اعتبار هنر سوزن‌دوزی قرآنی خواهد افزود؟

مسئلاً همین‌طور است، هنرمند سوزن‌دوز باید در زمان اجرای کتیبه‌های قرآنی به شیوه چرخش قلم درست همانند زمانی که خود با فرو بردن نوک آن در جوهر آن را روی صفحه کاغذ تکیه می‌دهد،

قلاب‌دوزی، بلوچ‌دوزی اشاره کنم، نگاه تخصصی داشته‌ام. تحقیقات و پژوهش‌های دامنه‌داری نیز در این زمینه به عمل آوردم که همه آنها در جهت بازنگری این گونه‌ها و استانداردهای آنها صورت گرفته است؛ ۳۵ گونه سوزن‌دوزی استانداردسازی شده است که هم جنبه تزئینی در آنها لحاظ شده و هم نگاهی کارآفرینی و تزئینی به آنها داشته‌ام.

آیا در این زمینه کتابی هم تألیف کرده‌اید؟

بله، دو کتاب به شکل تقریباً تخصصی در این زمینه تألیف کرده‌ام که بیشتر برنامه‌ریزی در مورد اشتغال خانم‌های خانه‌دار است؛ یکی از آنها «گلدوزی ماشینی و نقاشی روی پارچه» بوده است و دیگری «تست‌های فنی و حرفه‌ای سرمه‌دوزی صنعتی و تزئینی» که علاقه‌مندان می‌توانند با مطالعه آن به‌راحتی گونه‌هایی از هنر سوزن‌دوزی را فراگیرند.

خاستگاه هنر سوزن‌دوزی در ایران کجاست؟ آغاز این هنر به چه زمانی بازمی‌گردد؟

خاستگاه سوزن‌دوزی همه نقاط ایران است، با وجود آنکه بیشتر خطه‌های مرکزی و جنوبی ایران به این امر اشتغال دارند، اما نمونه‌هایی در خراسان رضوی از این هنر موجود است؛ سوزن‌دوزی در جای جای ایران زمین نام‌های متنوعی به خود گرفته است، به طور مثال پلش‌دوزی که مربوط به ایلات قشقایی است، بلوچ‌دوزی که به نواحی شرقی ایران مربوط می‌شود و قلاب‌دوزی که بیشتر اهالی گیلان و رشت به آن می‌پردازند.

نسرین کاردانی اصفهانی (متولد ۱۳۴۷) هنرمند سوزن‌دوز ساکن اصفهان است که آموزشگاه صنایع دستی «هما» را از سال ۸۷ در این شهر دایر کرده و آن را اداره می‌کند.

وی که بارها به عنوان کارآفرین و پژوهشگر نمونه هنری مورد تجلیل قرار گرفته است، از جمله بانوان منتخب دوازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه است. ایکن با این بانوی هنرمند گفت‌وگویی انجام داده است که در ادامه می‌خوانید:

دامنه هنر سوزن‌دوزی چه گونه‌هایی را در برمی‌گیرد؟ نگاه شما به این هنر چگونه است؟

من از زمانی که کار بر روی این هنر را به شکل حرفه‌ای آغاز کردم، درصد احیای این هنر که از جمله هنرهای فراگیر و ناب ایرانی است، بودم؛ همه گونه‌های سوزن‌دوزی مورد نظرم بوده است و نسبت به همه آنها که به عنوان نمونه می‌توانم به سرمه‌دوزی، پته‌دوزی،

و به‌ویژه فرهنگی و هنری جذابیتی برای مخاطبان ایجاد می‌کنند تا دین خود را برای گرویدن به آئین خود تبلیغ کنند؛ چرا این اتفاق در کشور ما که داعیه ترویج فرهنگ اسلام و تشیع را دارد، نیفتد؟ قطعاً برگزاری این همایش و بازتاب بین‌المللی آن می‌تواند در کوتاه‌مدت و درازمدت اثرات مطلوب فرهنگی خود را در عرصه‌های بین‌المللی بگذارد.

چه نکات مغفول مانده‌ای در همایش بانوان قرآن‌پژوه از نظر شما وجود دارد که می‌تواند در برابر تر شدن آن نقش داشته باشد؟

در زمینه هنر سوزن‌دوزی نواقصی وجود دارد که این همایش می‌تواند در جهت رفع آنها اقدام کند؛ به طور مثال زمانی که در مورد دوخت روکش مرقد ائمه اطهار(ع) در عتبات عالیات اقدام می‌کردیم، جز ستاد بازسازی عتبات استان یزد که سفارش‌دهنده کار بود، هیچ‌جا حتی ستاد مرکزی بازسازی عتبات از زمینه فعالیت ما اطلاعی نداشت؛ در حالی که باید در قالب یک سامانه تمام‌اطلاعات هنرمندان فعال در این عرصه ثبت و ضبط شده و نسبت به دستاوردهایی که ممکن است در طول فعالیت حرفه‌ای هنرمندان به آن دست پیدا کرده‌اند، کنجکاوای صورت گیرد و آنها در قالب کتاب، جزوات پژوهشی در اختیار علاقه‌مندان قرار گیرد. متأسفانه در زمینه سوزن‌دوزی و یا کتیبه‌دوزی در دانشکده هنری هیچ رشته دانشگاهی وجود ندارد، همایش بانوان قرآن‌پژوه با گردآوری مجموعه‌ای از این دستاوردهای بانوان هنرمند می‌تواند زمینه‌ساز برای تألیف کتاب‌های آموزشی و ایجاد رشته‌های دانشگاهی به منظور پرداخت هر چه علمی‌تر به این هنرها فراهم آورد.

بانوان قرآن‌پژوه و یا هر مراسم دیگری نیز نشان از توجه و اهتمام مسئولان به تلاش ساعی هنرمندان متعهد دارد اما حتی به فرض برگزار نشدن این قبیل برنامه‌ها نیز هنرمندان در عرصه‌های مختلف به‌ویژه هنر قرآنی باید با دلسوزی و علاقه وافر فعالیت هنری بیش از پیش کوشا باشند؛ به‌ویژه بانوان که علاوه بر مسئولیت در امر خانه و تربیت فرزندان، ثابت کرده‌اند که در مشارکت‌های اجتماعی چیزی از مردان کمتر ندارند.

نحوه آشنایی خود با همایش بانوان قرآن‌پژوه را شرح دهید؟

از طریق یکی از دوستانم که در زمینه کتیبه‌دوزی فعالیت دارد با این همایش آشنا شدم هم‌بُعد هنری این همایش که در آن چهره‌های برگزیده عرصه فرهنگ و هنر دور هم گرد می‌آیند، برایم جذاب بود و هم اهداف ارزشی آن که قطعاً به تبلیغ و ترویج فرهنگ قرآنی با استفاده از ابزار فرهنگی و هنری می‌انجامد برایم مهم بود. به هر شکل از گردندگان این همایش که با نیتی الهی در جهت شناساندن فعالان حوزه‌های گوناگون فرهنگ و هنر قرآنی در تلاش و تکاپو هستند، تشکر و قدردانی می‌کنم.

بین‌المللی بودن همایش تا چه اندازه در معرفی هنر ایرانی و اسلامی به هنرمندان خارجی به‌ویژه هنرمندان جهان اسلام مؤثر است؟

بدون شک تأثیر فراوانی دارد، نه تنها در جهان اسلام بلکه در مواجهه با فرهنگ و هنر ادیان دیگر؛ پیروان مسیحیت و سایر ادیان الهی با استفاده از هر ابزاری

توجه کافی داشته باشد؛ این موجب زیبایی هرچه بیشتر کار می‌شود؛ در گونه‌های مختلف هنر سوزن‌دوزی، سرمه‌دوزی عبارات قرآنی در کتیبه‌دوزی از همه سخت‌تر است چرا که سرمه خود دارای حجم و قطری است که اگر رعایت نشود از خط بیرون می‌زند.

کار شاخصی در زمینه کتیبه‌دوزی داشته‌اید که بخواهید به آن اشاره کنید؟

بله، سال ۸۸ لوح حضرت فاطمه(س) اجرا شد که آن را به موزه آستان قدس رضوی اهدا کردم، البته آن کار بانی هم داشت آقای خلیفه سلطانی سرمایه‌گذار کار بودند و تنها مدیریت اجرا و دوخت کار را برعهده داشتیم که به سه شیوه گلابتون‌دوزی با نخ طلا، سرمه‌دوزی با نخ طلا و پودرپاشی در فضاهای خالی به انجام رسید.

برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه و یا هر سازوکار حمایتی به منظور تشویق بانوان هنرمند چقدر می‌تواند موجب ایجاد انگیزه و ارتقای کیفیت آثار هنری آنها شود؟

بی‌تأثیر نیست، به هر حال ساز و کار حمایتی و تشویقی به هر شکل می‌تواند موجب دلگرمی هنرمندان شود اما به نظر من هنرمندان به‌ویژه آنهایی که برای ترویج و اشاعه فرهنگ قرآنی و ارزشی اسلام فعالیت می‌کنند، باید با عشق و علاقه‌ای زایدالوصف در این عرصه به فعالیت بپردازند، قطعاً آثاری که با جان و دل و اشتیاق فراوان خلق می‌شوند، می‌توانند برای آیندگان به عنوان میراثی ماندگار باقی بمانند؛ برگزاری همایش

هنر مؤثرترین مبلغ آموزه‌های قرآنی است

می‌شود، پس انگیزه بیشتری هم برای کار کردن در این حوزه پیدا می‌کند. نکته دیگر این که به مدد برگزاری چنین همایش‌هایی این امکان فراهم می‌شود تا دیگران هم این دست کارها را ببینند و این اتفاق خود نوعی تبلیغ هنر قرآنی است.

چرا باید به هنر قرآنی توجه ویژه کرد؟ در ضمن نحوه آشنایی خود را با همایش بانوان قرآن پژوه توضیح دهید؟

این نکته دیگر برای همه به اثبات رسیده که زبان هنر، تاثیرگذاری بیشتری برای تبلیغ آموزه‌های قرآن در آحاد جامعه دارد. درباره انتخاب به عنوان بانوی برگزیده هم باید بگویم که من سابقه نسبتاً طولانی در این حوزه دارم و فعالیت‌های زیادی در این زمینه انجام داده‌ام. برای همین با من تماس گرفته شد و برای حضور در این همایش دعوت به عمل آمد. بنده از سوی هیچ نهاد یا مرکزی حمایت نشده‌ام، البته نمی‌خواهم از جای خاصی گله کنم، اما همین اندازه می‌گویم که اگر حمایت از هنر قرآنی بیشتر باشد، مطمئن باشید عده بسیاری جذب این شکل از هنر خواهند شد.

نقاط قوت و ضعف همایش بانوان قرآن‌پژوه را در چه بخش‌هایی ارزیابی می‌کنید؟

خوشحالم که این همایش سعی دارد با زبان هنر به قرآن بپردازد، زیرا در گذشته این تصور بود که کار قرآنی کردن تنها به قرائت و تفسیر و پژوهش خلاصه می‌شود، در صورتی که هنر امروز، خود بلندگوی گویایی برای تبلیغ آموزه‌های قرآن است.

مشوق اصلی شما برای ورود به عرصه نگارگری و هنر قرآنی چه کسانی بوده‌اند؟

خوب طبیعتاً من نیز همانند بسیاری در ابتدا با تشویق خانواده به سمت نگارگری تمایل پیدا کردم. این اتفاق نیز از کودکی رخ داد. در ضمن در کنار نگارگری، خوشنویسی را نیز فراگرفتم؛ البته از همان زمان گرایش زیادی به سمت هنرهای قرآنی داشتم. به همین دلیل کارهای بسیاری در حوزه نگارگری قرآنی خلق کرده‌ام.

به عنوان یک نگارگر قرآنی تا چه حد مروج این هنر در شهر خود بوده‌اید؟

من در شاهرود بانی و مروج این هنر بوده‌ام. در این راستا شاگردان متعددی را هم تربیت کردم. در ضمن در نمایشگاه‌های مختلفی حضور داشته‌ام که تعدادی از آنها در خارج از کشور بوده است. این پرکاری از آنجا نشئت می‌گیرد که این هنر برای مردم زیبایی خاصی دارد و به محض روبرو شدن با آن جذب آن می‌شوند، البته این هنر چون نیازمند تمرکز بالاست، شاید برای جوانان این جذابیت فوری را نداشته باشد، اما مسلمانانی که وارد این هنر می‌شوند، عاشقانه آن را دنبال می‌کنند.

تکریم و تجلیل از بانوان فعال در هنر قرآنی چه تأثیری در اشاعه هنر قرآنی در جامعه هنری دارد؟

تشویق و برگزاری همایش‌هایی چون بانوان قرآن‌پژوه، انگیزه و گرایش به سمت هنر قرآنی را بیشتر می‌کند، چون در این شرایط هنرمند می‌بیند که کارش دیده

مینا مختاریان، هنرمند نگارگر، متولد سال ۱۳۴۸ در شهرستان شاهرود است. این هنرمند از سال ۶۸ فعالیت خود را در حوزه نگارگری آغاز کرده و در طول سال‌ها فعالیتش بارها به عنوان هنرمند قرآنی تجلیل شده است. ایکنای گفت‌وگوی کوتاهی با این بانوی برگزیده قرآنی انجام داده که در ادامه می‌خوانید:

آرامشی مضاعف در پرداختن به هنر قرآنی

آیا در فعالیت حرفه‌ای خود در زمینه منبت کاری صاحب کارگاه هستید؟ شاگرد هم تربیت می‌کنید؟

بله، سال ۸۶ به اتفاق برادرم یک کارگاه ایجاد کردیم که البته یک سال و نیم بیشتر دایر نبود، از همان ابتدا تدریس هم داشته‌ام البته نه به شکل رسمی و زیر نظر نهاد خاصی بلکه کاملاً خصوصی و با حضور شاگردانی که یا من را می‌شناختند و یا توسط افرادی به من معرفی شده‌اند، در حال حاضر هم که خانه‌دار هستم و بیشتر وقتم را به امور جاری خانه اختصاص می‌دهم و در کنار آن به منبت کاری، گاه معرق چوب و بعضاً نقاشی نیز می‌کنم.

ساکن کدام شهر هستید و تصور می‌کنید هنر شما چقدر بازار کار ایجاد کرده است؟

من مدتی در اصفهان ساکن بودم اما در حال حاضر به دلیل شغل همسرم ساکن کاشان هستم؛ در مورد بازار کار رشته منبت و معرق باید بگویم که وضعیت چاری این دو رشته و سایر رشته‌های تجسمی خوشایند نیست و اساساً حمایت در مورد این گونه‌های هنری که از جمله هنرهای باصالت و سنتی ایران است به عمل نمی‌آید و بیشتر مسئولان روی سینما، موسیقی و مواردی از این دست سرمایه‌گذاری کرده‌اند؛ این در حالی است که بسیاری از هنرمندان تجسمی کار که به این حرفه مشغولند از این راه امرار معاش می‌کنند اما وضعیت اقتصادی خوبی ندارند، باید شرایطی ایجاد شود که هنرمندان چه مستقیم و چه با واسطه بازار خوبی برای عرضه و فروش محصولاتشان داشته باشند.

زهرامظفری؛ هنرمند منبت و معرق کار اراکی است که در دوازدهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه تجلیل خواهد شد به این بهانه ایکنای گفت‌وگویی با این بانوی هنرمند انجام داده است که در ادامه می‌خوانید:

لطفاً خودتان را به طور کامل معرفی و زمینه هنری که در آن فعالیت دارید بیان کنید.

زهرامظفری، ۳۰ ساله و متولد شهر اراک هستم؛ سال ۸۳ در رشته نقاشی دیپلم گرفتم و بلافاصله در دوره‌های فنی و حرفه‌ای به معرق چوب پرداختم که این دوره حدوداً سه ماه به طول انجامید و زیر نظر خانم بختیاری اصول معرق چوب را فراگرفتم و بعدها نزد استاد حیدری، مقدمات پیکره‌تراشی چوب را نیز آموختم.

شما بیشتر به عنوان هنرمند منبت کار شناخته شده‌اید و در همایش بانوان قرآن‌پژوه هم با این عنوان قرار است از شما تقدیر شود، توضیح می‌دهید؟

بله، بعد از مدتی زیر نظر استاد جلالی کیا و بعدها همسرم به منبت کاری مشغول شدم که البته نقش همسرم در پیشرفت من در زمینه منبت کاری بسیار مؤثر بود؛ چرا که ایرادات کاری مرا برطرف می‌کرد، الان هم چند سالی است که منبت هنر و پیشه اصلی من است و با این هنر یک بار در جشنواره قرآنی و بار دیگر در جشنواره رضوی حائز رتبه دوم شدم.

بهره‌گیری از ظرفیت جشنواره‌های تجسمی برای بازگرداندن اعتبار خط ثلث در ایران

مریم نوروزی، خوشنویس کشورمان که مدت ۱۵ سال است در زمینه خط ثلث فعالیت حرفه‌ای دارد و تاکنون حائز ۵۰ رتبه کشوری در زمینه خوشنویسی شده، از جمله هنرمندانی است که در دوازدهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه مورد تقدیر قرار خواهد گرفت. به این بهانه ایکنای وی گفت‌وگویی ترتیب داده است که در ادامه می‌خوانید:

در مورد خودتان و زمینه فعالیت در زمینه خط ثلث بیشتر توضیح دهید.

من مریم نوروزی کرمانشاهی هستم و ۲۸ سال سن دارم، از ۱۳ سالگی در زمینه خط ثلث مشغول فعالیت هستم و تاکنون در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی زیادی شرکت کرده‌ام که نمونه مهم آن شرکت در نمایشگاه جهان اسلام در کشور مالزی است که من به عنوان نماینده ثلث‌نویسان ایران در آن حضور داشتم؛ در این نمایشگاه همراه با استادان طراز اول دنیا به کتابت زنده خط ثلث که خط تخصصی عربی و قرآن است پرداختم. من نخستین بانویی هستم که اجازه‌نامه فعالیت در زمینه خط ثلث را از دو استاد ترک‌تبار این خط یعنی داوود بکناش و حسن چلبی گرفته‌ام که معادل نشان درجه یک هنری در ایران یا دکتراست. همانطور که می‌دانید کشور ترکیه، رتبه نخست را در زمینه خوشنویسی خط ثلث دارد.

برگزاری همایش‌هایی همچون بانوان قرآن‌پژوه و مواردی از این دست تا چه حد در رونق بازار محصولات تجسمی سهم دارد؟

مؤثر است اما کافی نیست، حتی اگر بازار فروش اینگونه آثار در حاشیه مراسم و رویدادهای هنری ایجاد شود از آنجا که این آثار هزینه‌بر هستند لذا اغلب مردم توان خرید و در اختیار گرفتن این آثار را ندارند و در نتیجه رو به خرید آثاری بی‌کیفیت می‌آورند، خود من با برادرم به دلیل همین مشکلات بازار مجبور به تعطیلی کارگاه شدیم، به نظر من دولت باید به طور مستقیم برای خرید این آثار و حمایت از هنرمندان وارد میدان شده و سالانه بودجه‌ای را برای این امر اختصاص دهد؛ من خود شخصاً در جریان، چند جشنواره آثار خود را در بازار ایجاد شده عرضه محصولات در معرض علاقه‌مندان قرار دادم اما آنها فروش چندانی نداشتند.

اشاره کردید که در جشنواره قرآنی و رضوی حائز رتبه شدید؛ چه پیوندی میان مثبت و معرق با قرآن و هنر دینی وجود دارد؟

ارتباط میان هنرهای تجسمی با هنر دینی و قرآنی تنگاتنگ است و تجربه نشان داده است که این عرصه هنری تاکنون توانسته است تأثیر شگرفی در ترویج فرهنگ قرآنی داشته باشد، من شخصاً چند تجربه در زمینه معرق و مثبت قرآنی داشتم و باید بگویم که کار هنری به هنرمند آرامش خاصی می‌دهد اما کار هنری با محوریت قرآن این آرامش را دوچندان می‌کند.

یعنی خاستگاه خط ثلث کشور ترکیه است؟

خیر، خاستگاه این خط ایران است و این خط منسوب به ابن مقله شیرازی است، اما به دلایلی در دوران خلفای عباسی این خط در عثمانی بیشتر مورد توجه قرار گرفت و در آنجا تکامل یافت و البته بعدها با ظهور خط نستعلیق، بیشتر تمرکز خوشنویسان ایرانی به پرورش این خط معطوف شد.

اشاره کردید که خط ثلث خط تخصصی قرآن است. در مورد ویژگی‌های این خط بیشتر توضیح دهید و چرا در زمینه کتابت قرآن این خط فراگیر نشد و مثلاً خطی موسوم به «عثمان طه» از اعتبار بیشتری برخوردار است؟

خط «عثمان طه» به دلیل راحتی در خوانش عبارات قرآنی چنین فراگیر شده، به شکلی که خوشنویس قادر است انتهای هر آیه را با انتهای هر سطر منطبق کند، در غیر این صورت در این خط عیب و ایرادهای فنی خوشنویسی بسیاری وجود دارد، اما خط ثلث در مقایسه با این خط و سایر خطوط دیگری که ممکن است در نگارش قرآن از آنها استفاده شود به دلیل رسم‌الخط خاص آن با اقبال کمتری روبرو است و ثلث را بیشتر در کتیبه‌های قرآنی موجود در مساجد و سایر اماکن مقدس استفاده می‌کنند؛ چرا که اساساً مأموریت این خط آن است که هنر دینی را به طرز خیره‌کننده و جذابی به نمایش بگذارد و ویژگی این خط، اصول معماری آن است به این معنا که می‌توان واژگان ترسیم شده این خط را روی هم به شکل خارق‌العاده‌ای سوار کرد.

وقتی این حقیقت وجود دارد که خاستگاه خط ثلث، ایران است، اما شاهد رشد و تکامل آن در کشور ترکیه هستیم، به نظر شما چگونه می‌شود اعتبار خط ثلث را به ایران بازگرداند؟

رویدادهای هنری که هر از چندگاهی در زمینه خوشنویسی شاهد آن هستیم و اغلب هم وجهه بین‌المللی دارند، مجال مناسبی را برای معرفی این خط در اختیار ما قرار می‌دهند. در حال حاضر شاهد برگزاری جشنواره بین‌المللی «تجسمی فجر» هستیم که بخشی مهم از آن به هنر خوشنویسی اختصاص دارد؛ اینکه چرا از این ظرفیت برای تعالی هنر خوشنویسی ایران استفاده نمی‌شود جای سؤال دارد؟ به نظر من تبلیغات در این زمینه بسیار مؤثر است، هفتمین جشنواره «تجسمی فجر» برگزار شد، در حالی که شاید کمتر کسی از خوشنویسان ایرانی از آثار شرکت داده شده در جشنواره و کم و کیف آن باخبر باشد، چه برسد به خوشنویسان خارجی.

چندی پیش به همت سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران و موزه هنرهای دینی امام علی (ع) شاهد برگزاری نخستین همایش ثلث‌نویسان جهان اسلام بودیم، این رویداد را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

این اقدام بسیار مثبت و مؤثر بود. من مدرس انجمن خوشنویسان ایران هستم و از نزدیک شاهد بودم که برگزاری این همایش با وجود آنکه طی سه روز محدود برگزار شد، چقدر مؤثر بود. شاگردان من همگی در جریان برگزاری این همایش و کارگاه‌های آن قرار گرفتند به شکلی که از فردای همایش، رغبت بیشتری را در میان هنرجویان در ممارست و تمرین برای فراگیری هر چه بهتر این خط شاهد بودم و باید این اتفاق مبارک به شکلی مستمر تداوم یابد تا مخاطبان و علاقه‌مندان با دستاوردهای هنر خوشنویسی ایرانی در مقایسه با آنچه در دنیا در حال وقوع است آشنا شوند.

نقش نهادهای فرهنگی و دولتی را در گسترش و تعالی خوشنویسی ایرانی تا چه حد مؤثر می‌دانید؟

بسیار زیاد. اغلب رشته‌های هنرهای تجسمی انفرادی است و فرد هنرمند شاغل در این عرصه به دلیل ذات فعالیتی که انجام می‌دهد فردگراست و کمتر در اجتماع حاضر می‌شود تا نواقص و کمبودهای این بخش بروز و نمود عینی داشته باشد با برگزاری همایش، جشنواره و رویدادهای هنری و تعاملی که هنرمندان تجسمی ضمن آن با هم دارند، سبب می‌شود که مسئولان به ضعف و کمبودهای موجود واقف شده و براساس خواست هنرمندان در جهت رفع آن برآیند و دولتمردان به این امر واقف باشند که ما در کنار نبوغ علمی، پزشکی و سیاسی که هر یک موجب شناساندن بیشتر فرهنگ غنی ایرانی و اسلامی به جهانیان می‌شود، نیاز به نبوغ فرهنگی و هنری نیز داریم. در عرصه فرهنگ و هنر، نابغه کم نداریم که فعالیت همه آنها به شرط حمایت می‌تواند چشم همه جهانیان را در مقابل هنر ایرانی خیره کند.

سهم اندک هنر از بودجه‌های قرآنی

این تجربه را داشته باشم. البته من در کاری که انجام دادم هیچ تقلیدی انجام ندادم و هر آنچه که کردم بر مبنای خلاقیت خودم بود.

آیا پیش از این آثار خود را به نمایش گذاشته‌اید؟

نمایشگاه‌های مختلفی در داخل کشور برپا کرده‌ام، اما تجربه برگزاری یک نمایشگاه بین‌المللی در اسلونی را نیز دارم. ضمن یک نمایشگاه در دفتر یونسف برگزار کردم. نکته دیگر این که تمام سعی من در حیطه کاری خودم این بوده که به برداشت‌های جدید در نقاشی خط دست یابم که با سلیقه امروز جوانان همخوانی بیشتری داشته باشد، زیرا این روش یکی از نیازهای مهم هنر امروز ماست.

تکریم بانوان هنرمندی همچون شما در ادامه مسیر هنری‌تان، چه اثری خواهد داشت؟

آنچه مسلم است اینکه چنین برنامه‌هایی می‌تواند بهترین مشوق برای کسانی باشد که علاقه‌مند هستند در این حوزه فعالیت کنند، چون معمولاً در این زمینه کسانی فعالیت می‌کنند که کارشان کمتر در معرض دید قرار می‌گیرد، اما این همایش کمک می‌کند تا کارهای مورد نظر دیده شود. به نظر من بودجه‌های خوبی برای کارهای قرآنی در کشور ما صرف می‌شود، اما این امکانات به شکل یکسانی در اختیار همه هنرمندان قرار نمی‌گیرد. برای نمونه من به عنوان یک هنرمند قرآنی تا به حال از بودجه کارهای قرآنی استفاده نکرده‌ام، هر چند این مسئله خودخواسته بوده و من به شخصه علاقه‌ای به گرفتن این نوع کمک‌ها ندارم.

همایش بانوان قرآن‌پژوه به من نشان داد که هنوز برنامه‌ها و جشنواره‌هایی که برگزیده شدن در آن‌ها تنها بر مبنای تخصص و شایستگی است، وجود دارد. اقدامی که من به شخصه تصور می‌کردم دیگر موجود نیست. بنابراین برگزیده شدن در چنین رویدادی به من انرژی خواهد داد که با جدیت بیشتری کارهای قرآنی خود را انجام دهم.

سیده‌طاهره هاشمی‌پور متولد ۱۳۵۹ در اراک است. تحصیلات خود را در رشته ادبیات فارسی ادامه داده و هنر خوشنویسی را از اوایل کودکی به دلیل موروثی بودن هنر در خانواده آغاز کرد و با ورود به دوره راهنمایی، به آموزش خط ثلث پرداخت و این هنر را به صورت حرفه‌ای ادامه داد؛ در ادامه گفت‌وگوی ایکنرا با این بانوی هنرمند بخوانید:

درباره زمینه هنری که در آن فعالیت دارید توضیحات بیشتری بدهید.

رشته تخصصی من در خوشنویسی، خط ثلث است. در این حوزه توانستم در سال ۷۸ درجه ممتاز را کسب کنم. از همان زمان در مسابقات مختلفی شرکت کردم که در هر کدام توانستم رتبه‌هایی را کسب کنم، اما از سال ۸۵ تغییری در کار هنری من روی داد و آن هم گرایش به سمت هنر نقاشی - خط بود. نکته گفتنی در این حوزه (نقاشی خط) این است که خط ثلث از یک کیفیت کلاسیک برخوردار است. برای همین تا به امروز تنها چند استاد آن را با نقاشی خط درآمیختند، اما من سعی کردم

میشن برائے القرآن سنڈھ

۲۰۰۰ ہمایش بین المللی بانوان قرآن پڑوہ

مدیران و مہرسان

دروس اعتقادی و اخلاقی را جدی بگیریم

به نظر شما مدارس علمیه، اغلب با چه مشکلاتی مواجه هستند؟

در جلساتی که مدیران با هم هستند، مشکلات مشترکی مطرح می‌شود. یکی از این مشکلات، سن طلاب ورودی است که تقریباً اکثر مدیران با آن مخالفت دارند. به تجربه ثابت شده که هر چه سن بالاتر باشد، انگیزه و ذوق آموختن دروس نیز بیشتر است. اگر از سن ۱۹ سالگی هم گزینش شوند، مساله‌ای نیست، اما حداقل تا سن ۲۵ سال در نظر گرفته شود.

بیشترین دغدغه طلاب چه چیزهایی است؟

ما طلاب دانشجو زیاد داریم. آن‌ها می‌گویند که دروس دانشگاه ضعیف است، اما اگر دانشجو احساس کمبود کند و امکاناتی هم نداشته باشد، تحقیق می‌کند اما ما با این انگیزه به حوزه آمده‌ایم که کسری دانشگاه را جبران کنیم. اما می‌بینیم که حوزه هم تا حدودی شبیه دانشگاه شده است. مدرک‌گرایی گریبان‌گیر حوزویان هم شده است. اگرچه ما با مدرک حوزه مخالفتی نداریم و سپاسگزار مرکز مدیریت هم هستیم، اما باید این مشکل حل شود. برخی از دبیرستان وارد حوزه شده‌اند و با شبهات زیادی مواجه بوده‌اند و هنوز هم نتوانسته‌اند به شبهاتشان پاسخ دهند. خودشان می‌گویند که وقتی خودمان شبهه داریم، چه طور به شبهات دیگران پاسخ بگوییم؟!

به نظر شما معیارهای مدرسه نمونه چه چیزهایی است؟

باید طلاب آن مدرسه، خصوصیات «سرباز امام زمان (عج)» را داشته باشند، از خودمان بپرسیم که سرباز امام زمان (عج) چگونه است؟ مخصوصاً از نظر اخلاقی؛ چرا که در حوزه روی مقوله اخلاق کم کار شده است. مدارس علمیه باید روی اخلاق طلاب اهتمام ویژه‌ای داشته باشند.

یک طلبه باید چه چیزهایی را سرلوحه کارهایش قرار دهد؟

تقوا، اخلاص، انگیزه.

(این گفت‌وگو در مجله شمیم یاس - خرداد ۱۳۸۲، شماره ۳ به چاپ رسیده است)

بانو سیده راضیه سیدخاموشی (ملقب به قندهاری) متولد ۱۳۱۵ در تهران است. از جمله بانوان پیشکسوتی که سالیان زیادی از عمر پربرکت خود را در راه ترویج قرآن سپری کرده است. وی پنجاه سال به تدریس اخلاق و احکام در حوزه‌های علمیه مشغول بوده است. این بانوی بزرگوار مؤسس حوزه علمیه الغدیر و حوزه علمیه زهرای اطهر (س) است. وی سال‌های متمادی از عمر خویش را در امور خیریه و عام‌المنفعه سپری کرده است و جزو افراد فعال و پیشکسوت در این امر است. از ایشان در دوازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه به عنوان «معلم و مربی پیشکسوت قرآن کریم» تکریم به عمل می‌آید.

به منظور آشنایی بیشتر با فعالیت‌های مدرسه علمیه زهرای اطهر و نقطه نظرات این مدیر گرامی، گفت‌وگویی با ایشان انجام شده که از نظر می‌گذرد:

خانم قندهاری، شما در امر مدیریت چه نکاتی را اساسی و قابل توجه می‌دانید؟

معتقدم کار باید بر اساس تقوا و فقط برای رضای خدا انجام شود. کمک طلبیدن از ائمه معصومین (ع)، بالاخص امام زمان (عج)، نیز نقش بسیار مهمی در موفقیت دارد که باید مورد توجه قرار گیرد.

به نظر شما معیار شناخت «مدیر نمونه» چیست؟

مدیر نمونه، باید نسبت به طلاب، رأفت و محبت مادری داشته باشد. خلاقیت و داشتن اطلاعات کافی، در امر مدیریت، یک اصل اساسی است. آرام نگه داشتن محیط آموزشی با مدیر است. مدیر از نظر رفتار اجتماعی نیز باید وجهه معقولی داشته باشد در مسائل آموزشی، روان‌شناسی، سیاسی و اجتماعی نیز مطلع و آگاه باشد.

ارتباط و صمیمیت شما با طلاب مدرسه تان در چه حدی است؟

مرا مثل مادر می‌دانند و من نیز آن‌ها را فرزندان خودم می‌دانم. خیلی صمیمی هستیم. حتی گاهی با آن‌ها شوخی می‌کنم. تا حدی که بتوانم به مشکلاتشان نیز رسیدگی می‌کنم. در مجموع صمیمیتی که باید در هر محیط آموزشی وجود داشته باشد، میان طلاب و اساتید و مدیر این مدرسه نیز وجود دارد.

نقش همایش در جهت‌دهی فعالیت‌های فردی و اجتماعی بانوان

زهرا نقی‌زاده، برگزیده دوازدهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه در بخش مدیران موفق قرآنی است که دارای مدرک کارشناسی‌ارشد آموزش پزشکی بوده و دروس حوزوی را در جامعه‌الزهر(س) گذرانده است. در ذیل گفت‌وگوی ایکنا با این مدیر قرآنی را می‌خوانید:

خودتان را معرفی کنید و درباره سوابق فعالیت‌های قرآنی خود بفرمایید.

زهرا نقی‌زاده، متولد ۱۳۵۹ در اردستان و فارغ‌التحصیل رتبه اول دانشگاه علوم پزشکی هستم، طی سال‌های گذشته رتبه برتر فعالیت‌های فرهنگی در کشور و عنوان جهادگر نمونه در جهاد دانشگاهی را به دست آورده‌ام و از سال ۱۳۷۷ در جهاد دانشگاهی حضور فعال داشته‌ام و هم‌اکنون نیز به عنوان معاون فعالیت‌های قرآنی سازمان فعالیت‌های قرآنی دانشگاهیان کشور فعالیت دارم؛ طی سال‌های گذشته در تألیف چندین جلد کتاب همکاری داشته و مقالات متعددی را نیز به نگارش درآورده‌ام.

با همایش بانوان قرآن‌پژوه چطور آشنا شدید؟

طی سال‌های گذشته که در جهاد دانشگاهی فعالیت داشتم در جریان برگزاری این همایش بودم و به دلیل علاقه‌ای که به فعالیت‌های قرآنی داشتم این همایش را هر ساله دنبال می‌کردم تا در جریان موضوعات و محورهای همایش و دستاوردهایی که این همایش در توسعه فعالیت‌های قرآنی بانوان دارد، قرار بگیرم.

برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه را تا چه میزان در تشویق نوجوانان و جوانان برای ورود به عرصه فعالیت‌های قرآنی مؤثر می‌دانید؟

همایش بانوان قرآن‌پژوه بدون شک، موجب تشویق بانوان فعال در سایر حوزه‌های علمی و هنری نسبت به ورود در عرصه فعالیت‌های قرآنی و اجرای برنامه‌های علمی و فرهنگی با محوریت قرار دادن قرآن کریم است. این همایش به خوبی می‌تواند با برجسته کردن تلاش‌های قرآنی و معرفی آثار و دستاوردهای مهم عرصه قرآن کریم در جهت‌دهی حوزه‌های فردی و اجتماعی برنامه‌های افراد مؤثر باشد.

برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه را تا چه میزان در توسعه فعالیت قرآنی بانوان مؤثر می‌دانید؟

هر ساله برنامه‌ها، نمایشگاه‌ها و مسابقات قرآنی متعددی در سطح ملی و بین‌المللی در کشور برگزار می‌شود که به نظر می‌رسد وجه تمایز همایش بانوان قرآن‌پژوه با دیگر برنامه‌های قرآنی، مختص بودن این همایش به بانوان است؛ بی‌شک در چنین همایشی که بانوان فعال قرآنی و قرآن‌پژوهان از سراسر کشور حضور پیدا می‌کنند فضایی برای بحث و تبادل نظر بین بانوان قرآنی ایجاد می‌شود و از این طریق علاوه بر تعامل بیشتر بانوان از شهرستان‌ها و استان‌های مختلف و حتی در حوزه بین‌الملل، زمینه جذب دیگر بانوان به فعالیت‌های قرآنی نیز فراهم می‌شود و این همایش طی سال‌های گذشته عامل انگیزشی زیادی در جهت تشویق دختران و بانوان به انجام فعالیت‌های قرآنی شده است.

به عنوان مدیر قرآنی، مهم‌ترین کمبود در فعالیت‌های قرآنی بانوان را چه می‌دانید؟

تعداد بانوانی که در عرصه‌های مختلف قرآنی از جمله: حفظ، قرائت، مفاهیم

به دوستانم غبطه می‌خوردم...

طیبه بابایی، برگزیده دوازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، فعالیت‌های قرآنی خود را از ۱۰ سالگی و با وجود معلولیتی که در دوران کودکی دچار آن شده است، آغاز کرد و طی سال‌های گذشته نه تنها لحظه‌ای دست از فعالیت‌های خود در جهت توسعه فرهنگ قرآنی برنداشت، بلکه سال به سال این فعالیت‌ها را نیز گسترش داد. در زیر گفت‌وگوی ایکنرا با این بانوی فعال قرآنی می‌خوانید:

خودتان را معرفی بفرمایید.

طیبه بابایی، قاری قرآن، متولد ۱۳۵۹ استان لرستان و فرزند جانباز ۳۵ درصد هستم. پنج خواهر و دو برادر دارم. یک ساله بودم که به دلیل تب شدید و تشنج از ناحیه پای چپ، فلج شدم و در همان سال، پدرم نیز جانباز شد؛ بعد از آن با همان معلولیت ماندم و در مدرسه نیز ثبت نام کرده و مقطع ابتدایی را شروع کردم.

چه شد که به تلاوت قرآن علاقه‌مند و جذب فعالیت‌های قرآنی شدید؟

در آن سال‌ها دست‌هایم را به روی زانو گذاشته و راه می‌رفتم و راه منزل تا مدرسه را به سختی طی می‌کردم، اما به دلیل شناختی که معاونین و معلمان

قرآن و... در کشور فعالیت دارند به مراتب بیشتر از آقایان است و گاهی اوقات بانوان قرآنی دو تا سه برابر بیشتر از بانوان در فعالیت‌های قرآنی حضور دارند که این مسئله با نگاهی به آمار شرکت‌کنندگان در مسابقات مختلف قرآنی کشور به خوبی مشهود است و با توجه به اهمیت حضور بانوان در فعالیت‌های قرآنی به نظر می‌رسد مهم‌ترین کمبود در این حوزه عدم حمایت‌های لازم از بانوان قرآنی است و حمایت‌هایی که از فعالیت‌های قرآنی بانوان توسط دستگاه‌های مختلف صورت می‌گیرد به مراتب کمتر از حمایت‌هایی است که از آقایان وجود دارد.

توسعه فعالیت‌های قرآنی بانوان نیازمند چه اقدامات و راهکارهایی است؟

برای توسعه فعالیت‌های قرآنی بانوان، رسانه‌های جمعی از جمله؛ رسانه ملی، خبرگزاری‌ها و... نقش موثری دارند و باید با برنامه‌های متنوع در جهت رشد و توسعه فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی تلاش کنند؛ در همین راستا در خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا) و سازمان فعالیت‌های قرآنی دانشگاهیان کشور اقدامات خوبی را در جهت توسعه فعالیت‌های قرآنی بانوان انجام می‌دهیم و علاوه بر پوشش رسانه‌ای کامل همایش بانوان قرآن‌پژوه و معرفی بانوان قرآنی، دیگر بانوانی که از سراسر کشور در رشته‌های مختلف قرآنی فعالیت دارند نیز معرفی می‌کنیم تا عامل تشویق نوجوانان و جوانان به فعالیت‌های قرآنی شوند.

برای تکریم و تشویق هر چه بیشتر بانوان فعال قرآنی چه پیشنهاداتی دارید؟

برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه گام مؤثری در جهت تکریم و تشویق بانوان قرآنی است و در کنار برگزاری چنین همایش‌هایی نیازمند حمایت‌های علمی، فرهنگی و پشتیبانی از طرح‌های جامع قرآنی جهت اجرای عمومی در عرصه ملی و بین‌المللی از سوی بانوان هستیم زیرا در صورت نبود حمایت‌های لازم نه تنها انگیزه‌ای برای فعالیت‌های قرآنی در میان بانوان ایجاد نمی‌شود بلکه زمینه و بستر لازم برای این فعالیت‌ها نیز فراهم نخواهد شد.

کار داشتیم، فعالیت خود را با جدیت دنبال کردم و در آن سال‌ها طی ارتباط خوبی که با خانواده‌های شهدای استان برقرار کردم موفق شدم آثار خوبی از خانواده‌های شهدا برای استان جمع‌آوری کنم؛ با اینکه قراردادم در آن کار پروژه‌ای بود و دستمزد زیادی هم نمی‌گرفتم اما از آن کار لذت می‌بردم و هیچگاه احساس خستگی نمی‌کردم.

کمی هم از زندگی شخصی خود و اداره خانواده و فرزندان‌تان بفرمایید؟

بعد از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه، ازدواج کردم؛ همسرم به بیماری صرع دچار است. من که از بیماری وی اطلاع داشتم، زندگی خود را با توکل به خدا شروع کردم؛ طی سال‌هایی که در کنار همسرم زندگی کرده‌ایم سختی‌ها و لذت‌های زیادی داشته‌ام و با وجودی که من نقص عضو دارم و همسرم نیز دچار بیماری است اما صاحب فرزند شدیم و خداوند دوقلوهای سالمی نیز به ما داده است.

درباره حضور خود در مسابقات و رقابت‌های قرآنی و رتبه‌هایی که داشته‌اید، بفرمایید؟

قرآن خواندن را با استفاده از نرم‌افزار و سی‌دی تلاوت یاد گرفتم و پیش هیچ استادی هم نرفتم با این حال سال ۸۶ در مرحله کشوری مسابقات قرآن ویژه فرزندان جانبازان و شهدا که در اصفهان برگزار شد، رتبه دوم قرائت تحقیق را کسب کردم و در همان سال به عنوان بسیجی نخبه انتخاب شدم، همچنین در مسابقات منطقه‌ای قرائت قرآن ویژه معلولین نیز رتبه سوم را کسب کرده و به زیارت کربلا رفتم؛ سال ۸۷ نیز رتبه اول قرائت در مسابقات قرآن معلولین به دست آوردم و علاوه بر این در چندین مسابقه قرآن منطقه‌ای و کشوری نیز رتبه‌های برتر را کسب کردم.

برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه در سطح بین‌الملل تا چه میزان اهمیت و ضرورت دارد؟

برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه از این جهت بسیار اهمیت دارد که بانوان قرآنی با حضور در این همایش با بانوان فعال قرآنی دیگر استان‌ها نیز آشنا شده و از فکر، ایده و نظر آنها نیز استفاده می‌کنند و اطلاعات و آگاهی خود را درباره رشته‌ای که در آن فعالیت دارند، بالا می‌برند.

حمایت از فعالیت‌های قرآنی بانوان در کشور را چگونه می‌بینید؟

ما استعدادهای قرآنی زیادی در کشور داریم که اگر به این استعدادهای قرآنی بها داده شود و پژوهشگران و بانوان قاری

از من داشتند در برنامه صبحگاه مدرسه از من برای تلاوت قرآن استفاده می‌کردند؛ مدیر، معاون و معلمان مدرسه‌مان با معلولیت من کاری نداشتند و بیشتر به استعدادی که در تلاوت قرآن داشتم توجه می‌کردند و هر بار که در برنامه صبحگاهی قرآن تلاوت می‌کردم معاونین من را در آغوش می‌کشیدند و همین امر باعث شد تا من نیز به تلاوت قرآن علاقه بیشتری پیدا کنم.

معلولیت، مشکلی در تحصیل و فعالیت‌های قرآنی شما ایجاد نکرد؟

در مقطع ابتدایی خیلی متوجه معلولیت نبودم، اما کم‌کم که وارد مقطع راهنمایی شدم زمانی که همسن و سالان خود را می‌دیدم که برای مدرسه چادر سر می‌کردند، اما من به دلیل معلولیت نمی‌توانستم چادر سر کنم، غبطه می‌خوردم و از همان سال‌ها بود که مجبور شدم از عصا برای رفت و آمد استفاده کنم و همین مسئله کار را برایم دشوار کرده بود؛ اما با وجودی که از نظر جسمی با دوستانم تفاوت داشتم در مقطع راهنمایی فعالیت‌های قرآنی خود را گسترش داده و در مسابقات متعدد قرآنی شرکت می‌کردم و قرآن موجب شد من در اجتماع قرار بگیرم؛ در دوران دبیرستان و دوران نوجوانی که پر از هیجان و غرور بودم با دو عصا فعالیت‌های خود را دنبال می‌کردم تا اینکه در سال ۷۵ دیپلم گرفتم و به دلیل علاقه‌ای که به کارهای هنری داشتم در کنکور سراسری سال ۷۷ با رتبه بالا پذیرفته شدم و به تحصیل در رشته هنر در دانشگاه اراک پرداختم و در همان سال‌ها در رشته شطرنج نیز قهرمان شدم.

از فعالیت‌های قرآنی خود در زمان تحصیلات دانشگاهی بفرمایید؟

طی دوران تحصیل در دانشگاه نیز به دلیل فعالیت‌هایی که در حوزه تلاوت قرآن داشتم و در کلاس‌ها و جلسات قرآن شرکت می‌کردم، مسئولیت فرهنگی دانشگاه را به من دادند. بعد از فارغ‌التحصیلی‌ام از دانشگاه در کلاس‌های متعدد هنری از جمله؛ گلسازی، نقاشی و... ثبت نام کردم و در سال ۸۳ برای ناشنوایان کلاس گلسازی برگزار کردم و در همان سال بود که بعد از یک عمل جراحی، عصا را کنار گذاشته و حتی توانستم چادر سر کنم و برای مدتی هم مسئول فرهنگی بسیج بانوان شهرستان شدم.

فعالیت‌های قرآنی شما بعد از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه چگونه ادامه پیدا کرد؟

بعد از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه، مسئول جمع‌آوری آثار پژوهشی در بنیاد شهید شهرستان شدم و به دلیل علاقه‌ای که به این

تخصصی صورت گیرد و آموزش‌ها برای بانوان به گونه‌ای باشد که فرمایش مقام معظم رهبری مبنی در راستای درک معانی آیات قرآن در کنار قرائت محقق شود و در حوزه مفاهیم قرآن کریم کارهای تخصصی صورت گیرد.

چه پیشنهادی برای برگزاری مؤثرتر همایش بانوان قرآن پژوه دارید؟

به نظر می‌رسد همایش بانوان قرآن‌پژوه نباید مختص به پژوهشگران قرآنی، مربیان قرآن و... باشد بلکه یکی از بخش‌هایی که می‌تواند به این همایش اضافه شود این است که دانش‌آموزان دختر که در مسابقات مختلف قرآنی اول شده‌اند و یا فعالیت‌های خوبی در حوزه قرآنی دارند نیز در این همایش معرفی و تجلیل شوند تا انگیزه مضاعفی برای ادامه فعالیت قرآنی آنها باشد. همچنین، در حاشیه همایش بانوان قرآن‌پژوه بهتر است جلسه پرسش و پاسخ نیز با حضور بانوان قرآنی برگزار شود تا بانوان قرآنی که از استان‌های مختلف می‌آیند مشکلات خود را مطرح کنند و اساتیدی نیز در این جلسات باشند که به پرسش‌های بانوان در حوزه‌های مختلف پاسخ دهند؛ همچنین، در حاشیه این همایش خوب است صندوقی در نظر گرفته شود تا بانوان مشکلات خود در حوزه فعالیت‌های قرآنی را از طریق این صندوق به مسئولان قرآنی منتقل کنند.

و حافظ قرآن نیز همت و تلاش ویژه‌ای داشته باشند شاهد رشد چشم‌گیری در حوزه فعالیت قرآنی بانوان خواهیم بود؛ همچنین باید از بانوان بااستعداد قرآنی به خوبی در سطح شهرستان‌ها استفاده شود تا همین استعدادها به پرورش و تربیت نیروهای جدید قرآنی پرداخته و زمینه فعالیت قرآنی نوجوانان و جوانان را فراهم کنند.

امکانات و تجهیزات برای فعالیت‌های قرآنی بانوان را چگونه می‌بینید؟

همچنین امکانات و تجهیزات برای آموزش قرآن از جمله جزوات آموزشی، نرم‌افزارهای قرآنی و... در شهرستانها نسبت به شهرهای بزرگ و تهران کمتر است و انتظار داریم در همایش بانوان قرآن‌پژوه جزوات آموزشی و نرم‌افزارهای قرآنی به بانوان قرآنی داده شود تا بانوان بتوانند از این ابزارهای آموزشی برای آموزش قرآن به نوجوانان و جوانان در شهرستان‌های کوچکتر استفاده کنند.

چه کمبودهایی در حوزه فعالیت قرآنی بانوان وجود دارد؟

در تمامی رشته‌های قرآنی باید کارهای بیشتر و قوی‌تری انجام شود، اما باید به صورت ویژه در حوزه قرائت قرآن کار

مؤسسات قرآنی بانوان نیازمند حمایت بیشترند

مدت زمانی که در این روستا به آموزش قرآن می‌پرداختم هفت جزء دیگر قرآن را نیز حفظ کردم.

تدریس قرآن را از چه زمانی آغاز کردید؟

سال ۸۶ از شهرستان فسا در استان فارس که زادگاه و محل زندگی‌ام بود به استان سیستان و بلوچستان مهاجرت کرده و کلاس‌های قرآن خود را در این استان برپا کردم؛ از همان آغاز فعالیت قرآنی‌ام در استان سیستان و بلوچستان، هزاران شاگرد و قرآن‌آموز داشتم و علاوه بر آموزش روحانی و روان‌خوانی، تجوید را نیز به این قرآن‌آموزان یاد می‌دادم.

سکینه سبزیان، برگزیده دوازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه و حافظ قرآن کریم متولد ۱۳۶۲ در استان فارس، شهرستان فسا است در زیر گفت‌وگوی ایکنبا با این بانوی فعال قرآنی را می‌خوانید:

خودتان را معرفی کنید و بفرمایید حفظ قرآن را از چه سالی آغاز کردید؟

حفظ قرآن را از سال ۸۰ و بعد از گرفتن مدرک دیپلم آغاز کردم؛ در ابتدا ۱۴ جزء از قرآن را حفظ کردم تا اینکه در روستای «دستجه» به عنوان معلم قرآن فعالیت خود را آغاز کردم و طی

چطور شد که مؤسسه قرآنی در استان سیستان و بلوچستان راه‌اندازی کردید؟

بعد از چهار سال که در مدارس و مؤسسه‌ای در استان سیستان و بلوچستان تدریس می‌کردم، مؤسسه قرآنی فرهنگی بیت‌الاحزان را راه‌اندازی کرده و مدیریت این مؤسسه را عهده‌دار شدم؛ تعداد شعبه‌های این مؤسسه را طی سال‌های گذشته به ۱۲ شعبه رسانده و مدیریت تمامی این شعبه‌ها را نیز برعهده دارم، همچنین ۳۰ حافظ کل قرآن در این سال‌ها تربیت کرده و کمک کرده‌ام تا این حافظان کل، دوره‌های تربیت مربی را نیز پشت سر بگذارند و در ۱۲ شعبه مؤسسه قرآنی فرهنگی بیت‌الاحزان تدریس کنند.

درباره اهمیت و ضرورت برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه بفرمایید؟

توجه به فعالیت‌های قرآنی در مقایسه با فعالیت‌های ورزشی، فرهنگی و... بسیار کم است و آن قدر که به ورزش و فعالیت‌های ورزشی اهمیت داده می‌شود به فعالیت‌های قرآنی بها داده نمی‌شود و در این میان از اینکه شنیدم مسئولان نگاهی به قرآن داشته و این همایش را به منظور تجلیل از بانوان فعال قرآنی برگزار می‌کنند بسیار خوشحالم، هرچند که ما برای مادیات کار نمی‌کنیم و معتقدیم اجر قرآنیان را نمی‌شود با حوزه‌های دیگر مقایسه کرد، اما همین که در همایش بانوان قرآن‌پژوه به بانوان فعال قرآنی اهمیت داده می‌شود و مشکلات و کاستی‌های آن‌ها شنیده می‌شود، بسیار اهمیت دارد.

انتظار داریم تا حمایت‌های بیشتری از مؤسسات قرآنی به ویژه مؤسسات قرآنی در شهرستان‌ها و مناطق محروم داشته باشند.

در مؤسسات قرآنی استان سیستان و بلوچستان با بانوان خانه‌دار که اکثراً هم بی‌سواد هستند، سروکار داریم و البته تعدادی از خانواده‌های آن‌ها حتی انتظار دارند، برای اینکه در کلاس‌های قرآن ما ثبت نام می‌کنند پاداش یا دستمزدی به آن‌ها بدهیم و به همین دلیل با اینکه بانوان و دخترانشان برای یادگیری قرآن به این مؤسسات بیایند مخالفت می‌کنند و اجازه نمی‌دهند که به کلاس قرآن بیایند.

حمایت از مؤسسات قرآنی فعال در شهرستان‌ها را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

برخی از قرآن‌آموزان که حفظ قرآن را در این شهرستان‌ها و مناطق محروم انجام می‌دهند، حتی ضبط صوت هم ندارند تا تلاوت گوش کنند؛ این قرآن‌آموزان حتی یک قلم قرآنی هم ندارند و من یک قلم قرآنی دارم که این قلم قرآنی را در اختیار مؤسسه قرار داده‌ام؛ اگر حمایت‌های لازم از ما وجود داشته باشد، می‌توانیم قرآن‌آموزان بیشتری را جذب کنیم.

در فعالیت قرآنی بانوان و آموزش قرآن عمدتاً با چه مشکلات و کمبودهایی روبرو هستید؟

در استان سیستان و بلوچستان اکثریت اهل سنت هستند و همواره درخواست دارند که کلاس قرآن برگزار کنیم اما ما چون بودجه کافی نداریم شرمندۀ این علاقه‌مندان قرآنی می‌شویم و از مسئولان برگزارکننده این همایش و دیگر مسئولان قرآنی

تکریم بانوان قرآنی نباید محدود به همایش باشد

درباره سوابق و دوره‌های آموزشی که برای ارتقای فعالیت‌های قرآنی خود گذرانده‌اید، بفرمایید؟

طی سال‌های گذشته در دوره‌های آموزشی متعددی شرکت کرده و گواهینامه پایان دوره آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح یک)، گواهینامه پایان دوره آموزش جزء ۳۰ قرآن برای مدارس، گواهینامه ویژه دوره‌های مشترک اداری با عنوان «اندیشه مطهر» و... را دریافت کردم و هم‌اکنون نیز در دوره‌های تربیت معلم که در شهرستان مهاباد برگزار می‌شود، تدریس می‌کنم.

درباره راه‌اندازی مؤسسه قرآنی «سراج مهاباد» که مدیریت آن را عهده‌دار هستید، بفرمایید؟

مجوز فعالیت این مؤسسه قرآنی را سال ۸۶ از سازمان تبلیغات اسلامی گرفتم، اما فعالیت رسمی خود را از سال ۸۹ آغاز کردم و طی اطلاع‌رسانی که در شهرستان مهاباد صورت گرفت، قرآن‌آموزان زیادی را جذب این مؤسسه کردم؛ علاوه بر اینکه مدیریت آن را برعهده دارم در کلاس‌های قرآن مؤسسه نیز تدریس می‌کنم.

نظر شما درباره تکریم بانوان قرآنی و وضعیت حمایت از فعالیت‌های قرآنی آنان چیست؟

تکریم بانوان قرآنی، نباید محدود به چند همایش قرآنی شود؛ یکی از راه‌هایی که در جهت تکریم بانوان قرآنی وجود دارد این است که از بانوان توانمند در عرصه آموزش برای تدریس در دوره‌های تربیت معلم آموزش و پرورش استفاده شود، همچنین این بانوان از امتیازات ویژه‌ای از جمله سفرهای زیارتی بهره‌مند شوند.

چه درخواستی از مسئولان قرآنی کشور و دست‌اندرکاران برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه دارید؟

مسئولان قرآنی و برگزارکنندگان همایش بانوان قرآن‌پژوه می‌توانند حمایت‌های مالی از مؤسسات قرآنی را نیز داشته باشند تا انگیزه مربیان و مدیران قرآنی برای ادامه فعالیت نیز بیشتر شود.

«آمینة عادلۃ فر» برگزیده دوازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه ساکن شهرستان مهاباد و از بانوان اهل تسنن این شهرستان است که هم‌اکنون به عنوان مدیر مؤسسه قرآنی «سراج مهاباد» فعالیت دارد؛ در زیر به گفت‌وگویی ایکن با این بانوی موفق قرآنی را می‌خوانید:

خودتان را معرفی بفرمایید.

آمینة عادلۃ فر، متولد ۱۳۵۶ ساکن شهرستان مهاباد هستم؛ در خانواده‌ای متدین و متوسط به دنیا آمده‌ام و تحصیلات خود در مقطع ابتدایی، راهنمایی و متوسطه را در شهرستان مهاباد به پایان رساندم و بعد از اخذ مدرک دیپلم فعالیت‌های قرآنی خود را آغاز کردم.

از آغاز فعالیت‌های قرآنی خود و چگونگی آن بفرمایید؟

از سال ۷۵ که دیپلم گرفتم همکاری خود را با سازمان تبلیغات اسلامی آغاز کردم و از طریق کلاس‌های قرآن و احکام که در اداره تبلیغات استان برگزار می‌شد تعامل خود را با این اداره زیاد کردم و بعد از مدتی که در دوره‌های مختلف آموزشی شرکت کرده و گواهینامه پایان دوره‌ها را دریافت کردم به عنوان مربی قرآن در همین دوره‌های آموزشی نیز تدریس کردم. سال ۷۸ وارد دانشگاه شدم و سال ۸۴ نیز در رشته حسابداری فارغ‌التحصیل شدم.

آموزش قرآن را از چه سالی آغاز کردید؟

همزمان با تحصیل در دانشگاه به عنوان مربی قرآن در مدارس شهرستان مهاباد مشغول به تدریس بودم و در سال ۸۲ با شرکت در دوره‌های تخصصی روخوانی قرآن و دوره‌های تربیت معلم فعالیت خود را به صورت تخصصی دنبال کردم و همزمان علاوه بر حضور فعال در محافل و مسابقات قرآن در امور آموزشی و پژوهشی قرآنی نیز فعالیت می‌کردم.

کمیسیون تعلیم و تربیت اسلامی

۲۲ ہفت روزہ بانوان قرآن پڑوہ

گزارش تصویری

ویژه‌نامه دوازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن پژوه

ویژه نامه دوازدهمین همایش بین المللی بانوان قرآن پژوه

ویژه نامه دوازدهمین همایش بین المللی بانوان قرآن پژوه

ویژه‌نامه دوازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه

ویژه نامه دوازدهمین همایش بین المللی بانوان قرآن پژوه

